

Regeringens proposition

1983/84: 108

om vissa frågor rörande Sveriges samarbete med Unesco;

beslutad den 2 februari 1984.

Regeringen förelägger riksdagen vad som upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll för den åtgärd och det ändamål som framgår av föredragandens hemställan.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

LENA HJELM-WALLÉN

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen redovisas vissa drag i utvecklingen inom Unesco och i det svenska arbetet inom organisationen under senare år samt vissa förändringar i svenska unescorådets organisation. Vidare föreslås att Sverige ansluter sig till två konventioner upprättade av Unesco, nämligen 1954 års konvention om skydd för kulturföremål i händelse av väpnad konflikt och 1972 års konvention om skydd för världens kultur- och naturarv. I propositionen anmäls också att regeringen beslutat ratificera 1979 års Unescokonvention om erkännande av studier, betyg och examina avseende högre utbildning i stater som tillhör Europaregionen inom Unesco.

UTBILDNINGSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1984-02-02

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, statsråden I. Carlsson, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Boström, Bodström, Gradin, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Thunborg och Wickbom.

Föredragande: statsrådet Hjelm-Wallén

Proposition om vissa frågor rörande Sveriges samarbete med Unesco.

1 Inledning

1.1 Utvecklingen inom Unesco

Sverige är sedan år 1950 (prop. 1949:117, SU: 136, rskr: 260) medlem i Förenta Nationernas organ för utbildning, vetenskap och kultur, Unesco.

Unescos första verksamhetsperiod, fram till de första åren av 1950-talet, kännetecknades av insatser för att medverka till återuppbyggandet av det av kriget härjade Europa. Organisationens program efter de första årens konsolidering och uppbyggnad kom också att präglas av de intressen som de europeiska länderna hade av ett samarbete på utbildnings-, vetenskaps- och kulturområdena.

Under den andra perioden av Unescos verksamhet ökade antalet medlemmar – bl. a. inträdde efter hand de östeuropeiska staterna som aktiva medlemmar. Programmet präglades alljämt i hög grad av de västliga industriländerna, även om allt mer hänsyn togs till den växande medlemskretsen. Sammanfattningsvis kan Unescos karaktär av fackorganisation sägas ha dominerat denna period.

Det tredje skedet i Unescos utveckling inleddes kring år 1960 då västmakternas kolonialvälden definitivt bröt samman och ett stort antal nya stater inträdde i FN-organen. Unesco har i dag 161 medlemmar och är därmed en av FN-systemets mest universella organisationer. Med denna utveckling bröts tendensen att i första hand se Unesco som ett organ för professionellt samarbete inom de olika fackområdena. Kraven från u-länderna att det internationella samfundet på utbildningens, vetenskapens, kulturens och – under senare år – även massmediernas områden skulle spela en aktiv roll också för dessa länders utveckling gjorde sig alltmer

gällande. Allt större resurser för bistånd ställdes till Unescos förfogande genom bl. a. FNs biståndsprogram UNDP (United Nations Development Programme). Alltjämt gjordes dock, särskilt från stormakternas sida, motstånd mot att organisationen utvecklades till en u-landsorienterad sammanslutning med starka biståndsinslag i verksamheten. Styrelsens sammansättning av experter inom de olika fackområdena var också en fördröjande faktor. I och med valet av en afrikan, Amadou-Mahtar M'Bow, till generaldirektör år 1974 blev dock Unescoarbetet allt klarare präglat av u-ländernas intressen.

Eftersom 80 procent av budgeten under en lång följd av år bekostats av industriländerna, uppstår naturligt nog en intressemotsättning mellan dessa och medlemsstaternas majoritet. Detta visar sig i samband med diskussionerna om Unescos budget och program, där både USA och Sovjetunionen motsätter sig en alltför biståndsorienterad inriktning, medan u-länderna framför nya krav på insatser som främst berör deras egna behov.

Parallellt med denna spänning mellan de stora bidragsgivarna och den dominerande majoriteten av u-länder finns inom Unesco en återspeglning av mer storpolitiskt betonade motsättningarna dels mellan öst och väst, dels inom de regionala konflikthårdarna, t. ex. Mellanöstern. Som en reaktion på vissa beslut rörande Israel beslöt Förenta staterna år 1975 att inte betala sin medlemsavgift till organisationen. Spänningarna inom organisationen har på den allra senaste tiden tydligt kommit fram i och med att Förenta staterna i december 1983 meddelat Unesco sin avsikt att lämna organisationen med utgången av år 1984.

Följden av denna intressesplittring inom Unesco har blivit ett starkt splittrat program. De budgetförslag som läggs fram av Unescosekretariatet kännetecknas i allmänhet av en strävan att nå en kompromiss mellan de olika intressena snarare än att klart och tydligt prioritera mellan projekt. Programmet har behållit en relativt generell karaktär; egentliga biståndsprojekt finansieras i huvudsak alltjämt utanför Unescos reguljära budget, via UNDP, andra biståndsfonder eller direkta bidrag från medlemsstater.

Andelen direkt bistånd till enskilda länder eller grupper av länder inom ramen för det reguljära programmet är mycket svår att uppskatta; andelar på 10-25 procent anges i debatten.

Bristen på koncentration i Unescos program har föranlett kritik från olika håll; inte minst från svensk sida har sedan länge med skärpa framförts krav på koncentration. Organisationens budget har under flera år ökat med ca sex procent i reala termer räknat per tvåårsperiod. Vid den senaste generalkonferensen beslöts dock på nordiskt initiativ om en något mindre ökning – ca. 2,5 procent – av budgeten. Trots åtskilliga beslut av generalkonferensen i denna riktning har eftersträfvade koncentrationen av resurser till prioriterade program dock i stort sett uteblivit.

Effekterna av splittringen i programmet med därmed följande effektivitetsbrister inom Unesco har varit uppenbara för de flesta iakttagare. Allt-

sedan början av 1970-talet har organisationen mer systematiskt försökt planera sin verksamhet. Sålunda antog man år 1976 en första sexårsplan och 1982 en andra. Från svensk och nordisk sida sågs dessa planeringssträvanden med tillfredsställelse och vissa förhoppningar väcktes om att organisationens program skulle kunna koncentreras till viktigare områden. De nordiska länderna har aktivt engagerat sig i planeringsarbetet i detta syfte. Resultaten kan dock betecknas som relativt litet framgångsrika.

Unescos medlemsstater har inte beslutat sig för någon mer medveten begränsning av antalet program, utan den andra sexårsplanen innehåller snarare fler ämnesområden än den första. Inte heller kom sexårsplanen av år 1982 att innehålla en prioritering mellan de fjorton olika verksamhetsområdena (''huvudprogrammen''). Fördelningen av medel mellan de olika verksamheterna inom organisationen bär – trots att varje programperiod formellt omfattar endast två år – i hög grad prägel av kontinuitet mellan de olika programperioderna, och organisationen har påtagliga svårigheter att avsluta redan påbörjade projekt.

1.2 Svenska unescorådet

Unescos stadga, som i svensk översättning bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1*, föreskriver (artikel VII) att varje medlemsstat skall upprätta ett nationellt organ för samarbete med Unesco. Sverige upprättade år 1951 ett sådant organ, svenska unescorådet. Vissa förändringar i unescorådets organisation har efterhand genomförts för att effektivisera dess arbete, senast den 1 juli 1983.

1.3 1954 års konvention om skydd för kulturföremål i händelse av väpnad konflikt

Konventionen om skydd för kulturföremål i händelse av väpnad konflikt upprättades i Haag år 1954 och har därefter tillträtts eller ratificerats av ett 70-tal stater. Till konventionen är fogat ett protokoll som föreskriver återförandet av kulturegendom till en stat varifrån egendom utförts i samband med ockupation. Flertalet stater som anslutit sig till konventionen har också godkänt protokollet. Konventionen och tilläggsprotokollet bör i engelskt original och i svensk översättning fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 2*.

Riksdagens godkännande fordras enligt regeringsformen för svenskt tillträde till konventionen.

Riksdagen beslöt år 1974 (UU 1974:14, rskr: 376) att nödvändigt förberedelsearbete för att möjliggöra ett svenskt ställningstagande till konventionen skulle företas. Regeringen uppdrog därefter åt riksantikvarieämbetet att närmare klarlägga de organisatoriska och kostnadsmässiga konsekvenserna av ett svenskt tillträde till konventionen. Riksantikvarieämbetet

har med skrivelse den 10 oktober 1983 överlämnat en utredning i frågan. Denna har remissbehandlats. Sammanfattningar av utredningen och remissyttrandena bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilagor 3* och *4*.

Konventionens syfte är att värna om kulturminnesmärken och kulturföremål i händelse av väpnad konflikt, vid ockupation eller i inbördeskrig. De anslutna staterna förbinder sig att i fredstid förbereda skydd av kulturminnesmärken och kulturföremål och att i krigstid respektera sådan egendom. Vid ockupation skall kulturegendom skyddas av ockupationsmakten. Militär nödvändighet får dock åberopas i vissa fall för att överträda skyddsbestämmelserna.

Skyddet skall säkerställas genom att det införs bestämmelser i militära reglementen och militär personal utbildas. Dessutom får ett antal under konventionen skyddade utrymmen inrättas för att skydda vissa lösa kulturföremål. Ett särskilt emblem kan sättas på egendom som bedöms som skyddsvärd. Två grader av skydd förutsätts i konventionen: den egendom som åtnjuter den högsta graden av skydd skall registreras på en särskild lista hos Unesco och förses med tre av de särskilda emblem som konventionen föreskriver.

1.4 1972 års konvention om skydd för världens kultur- och naturarv

Konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv antogs av Unescos generalkonferens år 1972. Konventionen bör i engelskt original och i svensk översättning fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 5*.

Riksdagens godkännande fordras enligt regeringsformen för svenskt tillträde till konventionen.

I oktober 1982 kom skrivelser in från forskningsrådsnämnden och svenska unescorådet angående svenskt tillträde till konventionen. Skrivelserna har remissbehandlats. Skrivelserna och en sammanställning av remissyttrandena bör fogas som *bilagor 6*, *7* och *8* till protokollet i detta ärende.

I konventionen åtar sig de anslutna staterna att skydda och levandegöra sitt nationella kultur- och naturarv och att inte skada andra fördragsanslutna staters kultur- och naturarv.

Konventionen föreskriver dessutom bildandet av en mellanstatlig kommitté för skydd av världens kultur- och naturarv ("Världsarvskommittén"). Kommittén upprättar en lista över objekt som förklaras vara en del av världens kultur- och naturarv ("Världsarvslistan").

Ur en fond, till vilken varje ansluten stat bidrar med ett belopp som motsvarar en procent av dess medlemsavgift till Unescos reguljära budget, kan kommittén ge bistånd till objekt ur "Världsarvslistan".

Varje ansluten stat åtar sig dessutom att göra utbildningsinsatser till skydd för sitt kultur- och naturarv samt att rapportera om sina åtgärder för att genomföra konventionens bestämmelser till världsarvskommittén.

1.5 1979 års konvention om erkännande av studier, diplom och examina avseende högre utbildning i stater som tillhör Europaregionen inom Unesco

1979 års konvention om erkännande av studier, betyg och examina inom den europeiska regionen har undertecknats av Sverige vid den diplomatiska konferens inom Unesco som antog konventionen år 1979. Konventionen kommer att ratificeras av Sverige enligt regeringsbeslut den 26 januari 1984. Konventionen bör i engelskt original och i svensk översättning fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 9*.

Konventionen avser Europaregionen inom Unesco, d v s samtliga europeiska stater samt USA, Canada och Israel. Liknande överenskommelser finns – inom ramen för Unesco – för Latinamerika, Medelhavsområdet och arabstaterna.

Konventionen syftar till att öka rörligheten mellan de anslutna länderna av högskolestuderande, lärare, forskare och andra personer med kvalificerad yrkesutbildning och att minska de svårigheter som personer med utomlands förvärvad högskoleutbildning möter vid hemkomsten. De anslutna länderna förbinder sig att förbättra möjligheterna för invånare från andra anslutna länder att få tillträde till högre utbildning genom att erkänna betyg, diplom och examensbevis för att göra det möjligt för innehavaren att fullfölja sin utbildning på en högre nivå eller att bedriva forskning.

De anslutna länderna förbinder sig också att så långt möjligt bestämma lämpliga former för hur partiella studier, som har bedrivits vid högre läroanstalter i de andra avtalsanslutna staterna, skall erkännas, för att den studerande skall kunna fullfölja sina studier i annat land. Betyg, diplom och examensbevis från andra länder skall inte bara erkännas som grund för fortsatta studier utan även som grund för att utöva ett yrke.

Åtgärder skall vidtas av de anslutna staterna för att undersöka möjligheterna att utarbeta och anta liknande terminologi och samma bedömningsgrunder samt att förbättra formerna för att utbyta information länderna emellan om erkännande av studier, betyg m.m. I konventionen rekommenderas att lämpliga nationella organ anförtros studier av de problem som tillämpningen av konventionen medför och att lämpliga åtgärder vidtas för att stärka dessa organs effektivitet.

2 Föredragandens överväganden

Jag har samrått med statsrådet Göransson i de frågor som hör till hans ansvarsområde.

2.1 Utvecklingen inom Unesco

De huvudskäl som anfördes i samband med att Sverige år 1949 beslutade att ansluta sig till Unesco kvarstår i allt väsentligt: Sverige ser sitt medlemskap som en internationell förpliktelse och en handling av solidaritet men väntar sig också vissa – om än indirekta – fördelar för egen del av samarbetet inom organisationen.

Arbetet inom Unesco måste enligt min uppfattning beakta både det intresse av en allomfattande internationell samlingsorganisation inom områdena utbildning, vetenskap, kultur och massmedier, som alla medlemsstater har, och de rättmätiga krav på bistånd inom FN-systemets ram som u-länderna gör gällande. Dessa två intressen behöver i och för sig inte alltid stå i motsättning till varandra; tvärtom finns det för svensk del anledning att understryka att vissa intressen hos u-länderna i flera fall sammanfaller med intressen hos särskilt mindre i-länder. Som exempel kan nämnas riskerna för en utländsk dominans på kultur- och medieområdena, möjligheterna att bevara en hög vetenskaplig standard och fullgod information inom vetenskap och teknologi samt frågor rörande samlevnad mellan olika kulturer inom en och samma nation. Långsiktigt måste också fastslås att Sverige har ett egenintresse av att u-länderna deltar på likvärdig bas i ett internationellt utbyte på utbildningens, vetenskapens, kulturens och massmediernas områden. Därmed har också Sverige ett intresse av att resurser via det internationella samfundet kanaliseras till uppbyggnad av u-ländernas utbildning, vetenskap, kultur och massmedier.

Det är min bedömning att det svenska arbetet för att påverka Unesco att koncentrera sitt program måste fortsätta under kommande generalkonferenser. Möjligheterna att under de närmaste åren ändra strukturen av verksamheten är dock begränsade med hänsyn till att den antagna planen omfattar hela verksamhetsperioden 1984–1989. Under de närmaste åren bör Sverige dock verka för att utrymme för nya åtaganden främst skapas genom omprioriteringar. Den i november 1983 avslutade tjuugoandra generalkonferensen antog ett verksamhetsprogram för åren 1984-85 som i allt väsentligt följer planens struktur och mångskiftande innehåll.

Jag skall nu beröra vissa frågor där svenska insatser inom Unesco eller ett svenskt deltagande i Unescos arbete kan väntas få särskild betydelse under kommande år.

Utbildning

Insatserna inom utbildningsområdet måste i hög grad förbli inriktade på u-ländernas problem, främst inom områdena alfabetisering, utbildning av kvinnor och vuxenutbildning. Svenska insatser inom detta område bör också fortsättningsvis kunna göras via Unesco.

Sverige torde ha ett mer omedelbart intresse av att ett utökat samarbete inom Unescos ram, särskilt inom den europeiska regionen, kommer till stånd när det gäller utbildning av invandrare och kulturella minoriteter. Utbildning för internationell förståelse, mänskliga rättigheter och fred är ett annat väsentligt område där ökade insatser inom Unesco skulle behövas och kunna ge effekt. Detta arbete måste bedrivas med utgångspunkt både i behovet att minska de spänningar som råder mellan öst och väst och i de intressen som Sverige har av att kunskap om u-länderna vinnas eller vidmakthålls inom landet.

Vetenskap

Unescos verksamhet inom forskningsområdet har varit relativt framgångsrik och mött en bred uppskattning. Här äger en stor del av verksamheten rum inom ramen för stora projekt, vilka i hög grad styrs av forskare. Sverige deltar aktivt inom flera av Unescos storprojekt: programmet Människan och biosfären, det internationella geologiska samarbetsprogrammet, det internationella hydrologiska programmet (vilket efterträtt den internationella hydrologiska dekaden) samt den mellanstatliga oceanografiska kommissionens många projekt. Erfarenheterna från arbetet inom detta område varierar naturligtvis, men i åtskilliga fall torde Unescos medverkan ha varit oundgänglig och till stor nytta även för Sverige. Dessa storprojekt och kommande projekt – ett nytt sådant planeras om informatik – måste också bedömas vara av stort intresse för u-länderna; här ges en möjlighet att delta i konkret vetenskapligt samarbete samtidigt som resurser inom ramen för programmet kan anslås till utbildning av forskare. Arbetet med att öka tillgängligheten av vetenskaplig och teknisk information och dokumentation är ytterligare ett område av stor betydelse för u-länderna, där vissa ansträngningar redan görs från svenskt håll och ett utökat samarbete inom Unescos ram bör kunna komma till stånd.

Kultur

Unescos världskonferens om kulturpolitik i Mexico år 1982 sammanfattade erfarenheterna från överläggningar i olika regioner alltsedan den första världskonferensen om kultur år 1970. Under dessa år har de flesta av Unescos medlemsstater försökt utforma en medveten kulturpolitik och viktiga kulturpolitiska rekommendationer har antagits av Unesco, avseende både ett brett folkligt deltagande i kulturlivet och frågor som rör det konstnärliga skapandets villkor. U-ländernas alltmer utsatta position i en situation som präglas av ökad dominans av de stora kulturindustriella

intressena kommer att spela en framträdande roll i debatten i Unesco; här bör åtskilliga erfarenheter vara av intresse för Sverige. Unesco måste också spela en aktiv roll när det gäller att förmedla bistånd på kulturområdet.

Inom organisationen har under senare år diskussionen alltmer kommit att gälla åtgärder för värnandet av den kulturella identiteten hos varje nation och folk och ett medvetet integrerande av kulturella hänsyn i samhällsplaneringen. Även i detta avseende är ett utbyte av erfarenheter med u-länderna av stort intresse för Sverige.

Massmedier

De mest kontroversiella frågorna under senare år inom Unesco har – förutom de rent storpolitiska motsättningarna – gällt massmediernas ställning och Unescos roll när det gäller behandlingen av massmedier. Två slag av motsättningar har här funnits. Det finns således en spänning mellan å ena sidan de västliga demokratierna med yttrande- och pressfrihet och å den andra länder som har en av staten styrd eller åtminstone starkt påverkad mediestruktur också när det gäller innehållet. En annan typ av motsättning finns mellan de länder som har en någorlunda väl utbyggd massmediestruktur i form av press, radio och TV och de u-länder – särskilt i Afrika – som mer eller mindre saknar massmedier och därmed i många fall är starkt beroende av utländska nyhetsmedier. Denna senare spänning förstärks av att själva bilden av dessa länder ofta i ländernas beslutsfattande kretsar uppfattas som förvrängd. Många u-länder har därför bl. a. framfört önskemål om stöd för att bygga upp nationella och regionala nyhetsbyråer. Krav reses också från vissa håll på ingripanden mot bl. a. västliga nyhetsmedier.

Enligt min uppfattning är dessa spänningsförhållanden främst en följd av den politiska, ekonomiska och sociala splittringen mellan världens stater. Unesco måste också i fortsättningen bereda utrymme för en diskussion i dessa frågor. Emellertid är det uppenbart att spänningarna bara i mindre omfattning kan lösas genom förhandlingar eller åtgärder inom Unescos ram. Unescos stadga och övriga instrument som ligger till grund för FN-systemet ger otvetydigt uttryck åt uppfattningen att yttrande- och pressfrihet hör till de mänskliga rättigheterna. Unesco har heller inte i de av organisationen antagna uttalandena avvikit från denna principuppfattning, trots försök från vissa medlemsstater att åstadkomma detta.

Debatten i Unesco har under senare år alltmer kommit att inriktas på frågor om konkret bistånd till u-länderna för att bygga upp en massmediestruktur. Detta är enligt min uppfattning en utveckling som bör hälsas med tillfredsställelse. Det är uppenbart att alla länder har ett starkt behov av en egen massmediestruktur och att medierna kommer att spela en allt viktigare roll i utvecklingsarbetet. För svensk del är det angeläget att medverka till en utveckling som ger u-länderna möjlighet att själva bygga upp en

modern mediestruktur som ger utrymme för debatt, information och folkbildande inslag. På sikt leder också förekomsten av nationella nyhetsmedier och en egen press till att förutsättningarna för en demokratisk utveckling främjas, även om auktoritärt styrda länder strävar att begränsa omfånget av den politiska debatten. Sverige har all anledning att engagera sig i det internationella samarbetet för utvecklingen av medierna – inte minst genom att svensk expertis och svenska erfarenheter kan utnyttjas. Unesco kan här spela en viktig roll, framför allt genom det nya internationella programmet för kommunikationsutveckling, IPDC, vilket har ett brett förtroende bland både i- och u-länder.

Vad jag har anfört om utvecklingen inom Unesco bör ges riksdagen tillkänna.

2.2 Svenska unescorådet

Alltsedan svenska unescorådet inrättades år 1951 har rådet haft till uppgift att bereda regeringens ställningstaganden till ärenden som rör Unesco men också att självständigt handlägga vissa Unesco-ärenden. Det ankommer på regeringen att besluta om unescorådets organisation och sammansättning.

I rådets instruktion som fastställdes genom regeringsbeslut den 30 juni 1968 föreskrivs att rådet skulle ha högst 36 ledamöter. När det gäller arbetsformerna har rådet under den tid man arbetat efter denna instruktion lagt stor tonvikt vid att delegera ärenden till olika arbetsgrupper som fungerat inom rådets ram. I praktiken har sålunda de flesta ärenden inom rådet beretts eller avgjorts inom de fackutskott för Unescos viktigaste arbetsområden, som funnits inom rådet, och i vissa fall därefter slutligt avgjorts av rådets arbetsutskott. Rådet självt har inte diskuterat mer än ett mycket litet antal utvalda ärenden.

Jag vill erinra om att regeringen i samband med tillsättningen av ledamöter i unescorådet för den mandatperiod som började den 1 juli 1983 beslutade att företa vissa ändringar i unescorådets arbetsformer och sammansättning. Avsikten har varit att få ett mindre råd med större möjligheter att självt arbeta och skaffa sig inblick i Unescos olika arbetsområden. Således har unescorådet fn 14 ledamöter. Därutöver kan rådet till sig knyta experter från olika områden.

Vad jag har anfört om svenska unescorådet bör ges riksdagen tillkänna.

2.3 Konventionen om skydd för kulturföremål i händelse av väpnad konflikt

Sverige har vid ett flertal tillfällen ställts inför frågan om att ansluta sig till Unescos Haag-konvention av år 1954 om skydd för kulturföremål vid väpnad konflikt. Sverige deltog aktivt i förhandlingarna då konventionen skrevs men undertecknade inte avtalet.

Konventionens huvudsakliga syfte är att ge ett grundläggande skydd åt kulturessendom vid väpnad konflikt och att därvid utgöra ett komplement till andra överenskommelser, särskilt Haag- och Genèvekonventionerna, om krigets lagar i vilka krigförande parter förbinder sig att respektera kulturessendom.

Riksantikvarieämbetet har förordat att Sverige skall ansluta sig till konventionen. Förslaget har fått stöd vid remissbehandling.

Jag delar riksantikvarieämbetets uppfattning att Sverige nu bör ansluta sig till konventionen och dess tilläggsprotokoll. Jag bedömer konventionens moraliska och opinionsbildande effekt som det mest väsentliga i sammanhanget. En bred anslutning till konventionen kan främja respekten för kulturarvet också i en krigssituation.

Den till utrikesdepartementet hörande delegationen för utveckling av folkrättens regler om humanitet i krig (folkrättsdelegationen) har under flera år stött tanken på en svensk anslutning till 1954 års konvention. Sverige har traditionellt spelat en aktiv roll i arbetet på att utveckla den internationella humanitära rätten. Detta gällde i synnerhet vid förhandlingarna om de tilläggsprotokoll till Genèvekonventionerna som antogs i Genève år 1977 och den vapenkonvention som undertecknades i FN år 1981. Även mot den bakgrunden är det naturligt att Sverige ansluter sig även till 1954 års konvention om skydd för kulturföremål i händelse av väpnad konflikt.

Riksantikvarieämbetet beräknar att vissa av de åtgärder, som erfordras vid Sveriges tillträde till konventionen, medför kostnader. Dessa är dock av engångskaraktär och avser framför allt inventeringsarbeten samt tillverkning och anbringande av emblem. Det är fråga om ganska begränsade belopp och enligt min bedömning kan dessa kostnader bäras inom ramen för berörda myndigheters ordinarie anslag och uppgifterna utföras efter hand och som en del av den löpande verksamheten.

De begränsade utbildningsinsatser som blir aktuella kan läggas in som en del av ordinarie utbildning för berörd personal. Jag räknar således inte med några ytterligare kostnader för statsverket för detta ändamål.

Det ankommer på regeringen att, efter förslag från berörda myndigheter, inlämna förteckning till Unesco över sådana objekt som bör ha av konventionen föreskrivet särskilt skydd. Jag avser att i annat sammanhang återkomma till regeringen med förslag i frågan. Jag har i denna fråga samrått med cheferna för utrikes- och försvarsdepartementen.

2.4 Konventionen om skydd för världens kultur och naturarv

1972 års Unescokonvention om skydd för världens kultur- och naturarv har som huvudsyfte att skydda och bevara minnesmärken och värdefulla kultur- och naturmiljöer, betraktade både som en del av ett allmänmänskligt arv och som en nationell tillgång.

Då konventionen antogs av Unescos generalkonferens avstod Sverige från att rösta för konventionen, liksom de övriga nordiska länderna. Orsaken till detta ställningstagande var framför allt en kritisk inställning till den fond som skulle inrättas genom konventionen. De svenska remissinstanser som yttrat sig över konventionsförslaget var i övrigt i huvudsak positiva till dess innehåll.

Efter hand som alltfler stater anslutit sig till konventionen (i januari 1984 hade 78 länder anslutit sig) har det dock framstått som svårförsvarligt att Sverige med sitt engagemang i internationella miljöfrågor står utanför denna. På förslag av forskningsrådsnämnden och svenska unescorådet gjordes en förnyad remiss våren 1983 till berörda myndigheter m. fl., vilka samtliga tillstyrkte svenskt tillträde till konventionen. De invändningar som tidigare rests beträffande fonden tillmäts inte längre någon avgörande betydelse. Bl. a. riksantikvarieämbetet framhåller att anslutningen till konventionen i första hand måste betraktas som en solidaritetshandling med tredje världen. Från flera håll, bl. a. forskningsrådsnämnden och riksantikvarieämbetet, framförs också förslag om sådana svenska objekt som skulle kunna införas på Unescos "världsarvslista".

Av de övriga nordiska länderna har Norge och Danmark redan anslutit sig till konventionen, medan Finland förbereder en anslutning.

Jag finner att tiden nu är mogen för ett svenskt tillträde till konventionen. Konventionens föreskrifter om en världsarvskommitté och biståndsarbete med hjälp av fonden innebär en viss förstärkning av det internationella miljövarvsarbetet. Av värde är också konventionens ambition att behandla både kultur- och naturmiljöer.

De principiella invändningarna mot skapandet av en ny internationell fond kan i dag inte betraktas som hinder för en svensk anslutning, eftersom fonden redan fungerat under flera års tid. Svensk kulturminnes- och miljölagstiftning motsvarar mer än väl vad som krävs för anslutning till konventionen.

Jag förordar att det svenska bidraget till fonden, vilket högst kan uppgå till en procent av Sveriges medlemsbidrag till Unesco, belastar samma anslag under åttonde huvudtiteln som Sveriges medlemsbidrag till Unesco. Medel för detta ändamål har preliminärt beräknats i 1984 års budgetproposition (bil. 10, s. 462). Övriga åtgärder vilka erfordras med anledning av tillträdet till konventionen bör vidtas av berörda myndigheter. Jag avser att i annat sammanhang återkomma till regeringen med förslag i denna del. Jag har i denna fråga samrått med chefen för jordbruksdepartementet.

2.5 Konventionen om erkännande av studier, diplom och examina rörande högre utbildning i stater som hör till Europaregionen inom Unesco

Regeringen beslöt redan vid tillkomsten av konventionen om erkännande av studier, diplom och examina avseende högre utbildning i stater som

tillhör Europaregionen inom Unesco, att Sverige skulle underteckna konventionen. Ratifikationen, om vilken regeringen beslutat den 26 januari 1984, innebär ett fullföljande av det svenska godkännandet. Jag anser att konventionen är ett nyttigt instrument i arbetet för att stegvis bygga ut samarbetet mellan de föredragsslutande staterna när det gäller att jämföra betyg och examina och därmed underlätta rörligheten för högskoleutbildade. Detta kan bl. a. få betydelse för invandrares möjligheter till arbete och utbildning.

Jag vill i detta sammanhang erinra om vad jag anfört vid min anmälan av anslaget D 7. Vissa särskilda utgifter inom högskolan mm i årets budgetproposition (bil. 10, s. 203) rörande behovet av en mer ändamålsenlig hantering av frågor rörande värdering av utländsk högre utbildning. Under nämnda anslag har jag beräknat medel till universitets- och högskoleämbe- tet för detta ändamål.

Vad jag har anfört om konventionen om erkännande av studier, diplom och examina rörande högre utbildning i stater som hör till Europaregionen inom Unesco bör ges riksdagen tillkänna.

3 Hemställan

Med hänvisning till vad jag anfört hemställer jag att regeringen *dels* föreslår riksdagen att godkänna

1. 1954 års Unesco-konvention om skydd för kulturogendom i händelse av väpnad konflikt samt konventionens tilläggsprotokoll,
2. 1972 års Unesco-konvention om skydd för världens kultur- och naturarv,

dels bereder riksdagen tillfälle att ta del av vad jag anfört beträffande

3. utvecklingen inom Unesco,
4. svenska unescorådets organisation och
5. konventionen om erkännande av studier, diplom och examina rörande högre utbildning i stater som hör till Europaregionen inom Unesco.

4 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition förelägga riksdagen vad föredraganden har anfört för de åtgärder och de ändamål som föredraganden har hemställt om.

Stadga för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur

Antagen i London den 16 november 1945 och ändrad av generalkonferensen vid dess andra, tredje, fjärde, femte, sjätte, sjunde, åttonde, nionde, tionde, tolfte, femtonde, sjuttonde, nittonde, tjugonde och tjugoförsta möten.

Regeringarna i de fördragsslutande staterna förklarar på sina folks vägnar

att eftersom krigen har sitt ursprung i människornas sinnen, måste försvaret av freden också byggas upp i människornas sinnen;

att okunnigheten om andra folks liv och seder genom människosläktets hela historia varit en allmän orsak till den misstänksamhet och den misstro mellan folken som alltför ofta medfört att osämja dem emellan lett till krig;

att det stora och fruktansvärda krig som nu har slutat gjorts möjligt genom förnekandet av de demokratiska principerna om människornas värde och jämlikhet samt ömsesidig respekt och genom att i deras ställe, med utnyttjande av okunnighet och fördomar, sätts läran om människors och rasers bristande jämlikhet;

att spridandet av kultur samt mänsklighetens fostran till rättvisa, frihet och fred oupplösligen hör samman med människovärdet och utgör en helig plikt, som alla nationer måste uppfylla i en anda av ömsesidig hjälpsamhet och omsorg; samt

att en fred som är grundad uteslutande på politiska och ekonomiska överenskommelser mellan regeringar ej kan bli en fred som vinner folkens enhälliga, varaktiga och uppriktiga anslutning, och att freden följaktligen för att bli bestående måste grundas på mänsklighetens intellektuella och moraliska solidaritet.

Av dessa skäl är de fördragsslutande staterna, vilka tror på fullständiga och lika möjligheter till utbildning åt alla, på ett obehindrat sökande efter objektiv sanning samt ett fritt utbyte av åsikter och kunskaper, eniga i sin föresats att utveckla och öka förbindelserna mellan sina folk i syfte att skapa ömsesidig förståelse samt sannare och fullständigare kunskap om andra folks liv och seder.

Därför upprättar de härmed Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur i syfte att genom mellanfolkligt samarbete på utbildningens, vetenskapens och kulturens områden främja internationell fred och mänsklighetens gemensamma välfärd, för vilka syften Förenta nationernas organisation upprättats och vilka dess stadga proklamerar.

Artikel 1

Ändamål och uppgifter

1. Organisationens ändamål är att bidra till fred och säkerhet genom att med hjälp av utbildning, vetenskap och kultur befordra samarbetet mellan folken i syfte att främja den allmänna aktningen för rättvisa och laglighet, för de mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla, utan åtskillnad med avseende på ras, kön, språk eller religion, som Förenta nationernas stadga tillförsäkrar världens folk.

2. För att förverkliga detta ändamål skall organisationen

a) genom alla masskommunikationsmedel medverka i arbetet för att främja folkens kännedom om och förståelse för varandra och i detta syfte rekommendera lämpliga internationella överenskommelser för att befördra fritt utbyte av tankar i ord och bild;

b) ge nya impulser till folkupplysning och till spridande av kultur genom att på medlemsstaternas begäran samarbeta med dem vid utbygandet av deras verksamhet på utbildningsområde,

genom att inleda samverkan mellan nationerna för att gradvis nå idealet, som är jämlikhet i utbildningsmöjligheterna för alla människor utan hänsyn till ras, kön eller ekonomiska och sociala skillnader,

genom att föreslå lämpliga utbildningsmetoder för att förbereda barnen i alla länder för de förpliktelser som friheten medför;

c) vidmakthålla, öka och sprida kunskap

genom att bevara och skydda världens arv av böcker, konstverk samt historiska och vetenskapliga minnesmärken och genom att anbefalla berörda nationer erforderliga internationella överenskommelser,

genom att främja internationellt samarbete inom alla grenar av intellektuell verksamhet bland annat genom utbyte av personer, verksamma inom utbildning, vetenskap och kultur samt genom utväxling av publikationer, föremål av konstnärligt och vetenskapligt värde samt annat informationsmaterial,

genom att inleda internationellt samarbete för att ställa material som är tryckt och offentliggjort i ett land till förfogande för alla folk.

3. I syfte att bevara självständigheten, utsprungligheten och den fruktbara mångsidigheten hos medlemsstaternas kulturer och utbildningssystem får organisationen inte ingripa i frågor som väsentligen faller inom vederbörande stats egen jurisdiktion.

Artikel II

Medlemskap

1. Medlemskap i Förenta nationerna medför rätt till medlemskap i Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

2. Med förbehåll för villkoren i det avtal mellan denna organisation och Förenta nationerna vilket skall träffas i enlighet med artikel X i denna stadga kan stater som ej är medlemmar av Förenta nationerna på förslag av styrelsen beredas tillträde som medlemmar i organisationen genom beslut av generalkonferensen, fattat med två tredjedelars majoritet.

3. Territorier eller grupper av territorier som inte är ansvariga för upprätthållandet av sina internationella förbindelser kan av generalkonferensen med två tredjedelars majoritet av de närvarande och röstande medlemmarna beviljas tillträde som associerade medlemmar, sedan ansökan inlämnats för ett sådant territorium eller en sådan grupp av territorier av medlem eller annan myndighet som är ansvarig för deras internationella förbindelse. Arten och omfattningen av de associerade medlemmarnas rättigheter och skyldigheter skall fastställas av generalkonferensen.

4. Medlemmar av organisationer, som är avstängda från utövandet av de rättigheter och privilegier som medlemskapet i Förenta nationerna medför, skall på Förenta nationernas begäran avstängas från de rättigheter och privilegier som medlemskapet i denna organisation medför.

5. Medlemmar av organisationen som utesluts ur Förenta nationerna upphör automatiskt att vara medlemmar av denna organisation.

6. Varje medlemsstat i eller associerad medlem av organisationen kan utträda ur denna genom underrättelse ställd till generaldirektören. Sådan underrättelse skall träda i kraft den 31 december det år som följer efter året då underrättelsen gavs. Sådant utträde skall inte i något fall påverka skyldigheter av ekonomisk natur gentemot organisationen den dag då utträdet äger rum. Underrättelse om utträde av associerad medlem skall ges på dess vägnar av medlemsstat eller annan myndighet som är ansvarig för dess internationella förbindelser.

Artikel III

Organisationen omfattar en generalkonferens, en styrelse och ett sekretariat.

Artikel IV

Generalkonferensen

A. Sammansättning

1. Generalkonferensen består av representanter för organisationens medlemsstater. Varje medlemsstats regering utser högst fem delegater, som väljs efter samråd med vederbörande nationella råd, om sådant finns, eller med organisationer och institutioner inom utbildning, vetenskap och kultur.

B. Uppgifter

2. Generalkonferensen fastställer allmänna riktlinjer för organisationens arbete. Den fattar beslut om de program som underställts den av styrelsen.

3. Generalkonferensen sammankallar, när den bedömer detta vara önskvärt och i enlighet med de regler som den utfärdar, staterna till internationella konferenser om utbildning, vetenskap och kultur eller spridning av kunskaper. Icke-statliga konferenser om samma ämnesområden kan sammankallas av generalkonferensen eller av styrelsen i enlighet med dessa regler.

4. Vid antagandet av förslag, som skall underställas medlemsstaterna, skall generalkonferensen skilja mellan rekommendationer till medlemsstaterna och internationella konventioner, som underställs medlemsstaterna för godkännande. I förra fallet är enkel majoritet tillräcklig; i senare fallet erfordras två tredjedelars majoritet. Varje medlemsstat skall underställas sina behöriga myndigheter rekommendationer eller konventioner inom ett år efter avslutandet av den generalkonferens vid vilken de antagits.

5. Med förbehåll för bestämmelserna i artikel V, punkt 5 c) består generalkonferensen Förenta nationerna med råd från synpunkter som rör utbildning, vetenskap och kultur på frågor, som hör under Förenta nationerna, på de villkor och det sätt som de båda organisationernas behöriga organ kommer överens om.

6. Generalkonferensen tar emot och behandlar de rapporter som överlämnas till organisationen av medlemsstaterna beträffande åtgärder som vidtagits med anledning av de rekommendationer och konventioner som anges i punkt 4 ovan eller, om den så beslutar, analytiska sammandrag av dessa rapporter.

7. Generalkonferensen väljer ledamöterna i styrelsen och utser på förslag av styrelsen generaldirektör.

C. Omröstning

8 a) Varje medlemsstat har en röst i generalkonferensen. Beslut fattas med enkel majoritet utom i de fall då denna stadga eller generalkonferensens arbetsordning föreskriver två tredjedelars majoritet. Med majoritet avses flertalet av närvarande och röstande medlemmar.

b) En medlemsstat är inte röstberättigad i generalkonferensen om det sammanlagda bidragsbelopp som den ännu ej erlagt överstiger det sammanlagda bidragsbelopp som den skall erlägga för det innevarande året och närmast föregående kalenderår.

c) Generalkonferensen kan dock bevilja en sådan medlemsstat rösträtt, om den är övertygad om att underlåtenheten att betala beror på omständigheter utanför medlemsstatens kontroll.

D. Förfarande

9 a) Generalkonferensen samlas till ordinarie möte vartannat år. Den kan samlas till extra möte om den själv fattar beslut om detta eller om den sammankallas av styrelsen eller på begäran av minst en tredjedel av medlemsstaterna.

b) Vid varje möte bestämmer generalkonferensen platsen för nästa ordinarie möte. Platsen för extra möte väljs av generalkonferensen, om denna har sammankallat mötet, eller i annat fall av styrelsen.

10. Generalkonferensen antar sin egen arbetsordning. Den väljer vid varje möte en president och övriga funktionärer.

11. Generalkonferensen tillsätter de speciella och tekniska kommittéer och andra biträdande organ som kan vara nödvändiga för dess syften.

12. Generalkonferensen ser till att allmänheten får tillträde till dess möten med förbehåll för sådana bestämmelser som den meddelar.

E. Observatörer

13. På förslag av styrelsen och efter beslut med två tredjedelars majoritet samt med förbehåll för vad arbetsordningen föreskriver kan generalkonferensen som observatörer vid särskilt angivna konferensmöten eller sammanträden med någon av dess kommittéer inbjuda representanter för sådana internationella organisationer som avses i artikel XI, punkt 4.

14. När styrelsen har godkänt åtgärder för samråd med sådana internationella icke-statliga eller halvstatliga organisationer på det sätt som avses i artikel XI, punkt 4, skall dessa organisationer inbjudas att sända observatörer till generalkonferensens och dess kommissioners möten.

F. Övergångsbestämmelser

15. Utan hinder av bestämmelserna i punkt 9 a) i denna artikel skall generalkonferensen hålla sitt tjugoundra möte under det tredje året efter sitt tjugoförsta möte.

Artikel V

Styrelsen

A. Sammansättning

1. Styrelsen väljs av generalkonferensen bland medlemsstaternas delegater och består av femtioen ledamöter, som var och en företräder regeringen i den stat där han är medborgare. Generalkonferensens president har ex officio säte i styrelsen såsom rådgivande medlem.

2. Vid valet av styrelseledamöter skall generalkonferensen söka välja in personer som är sakkunniga inom konst, humanistisk eller annan vetenskaplig forskning samt utbildning och informationsspridning och som har erforderlig erfarenhet och skicklighet för att fullgöra de administrativa och verkställande uppgifter som åvilar styrelsen. Hänsyn skall också tas till olika kulturformer och till rättvis geografisk fördelning. Inte mer än en medborgare i sänder från en medlemsstat får ha säte i styrelsen, generalkonferensens president dock oräknad.

3. Styrelseledamöterna tjänstgör från avslutningen av det möte med generalkonferensen som valde dem fram till avslutningen av det andra ordinarie möte med generalkonferensen som följer efter detta val. De kan inte omedelbart väljas om för ännu en period. Generalkonferensen skall vid vart och ett av sina ordinarie möten välja det antal medlemmar som krävs för att fylla vakanser som uppstår vid slutet av mötet.

4. a) Om en styrelseledamot avlider eller avsäger sig ledamotskapet, utses en ersättare för honom för återstoden av hans period av styrelsen efter nominering av regeringen i den stat som den föregående ledamoten företrädde.

b) Den regering som nominerar ersättaren samt styrelsen skall ta hänsyn till de i punkt 2 i denna artikel nämnda faktorerna.

c) När särskilda omständigheter inträder vilka, enligt den företrädde statens övervägda mening, gör det oeftergivligt att dess företrädare byts ut, även om denne inte lämnar in sin avskedsansökan, vidtas åtgärder i enlighet med bestämmelserna i a) ovan.

B. Uppgifter

5 a) Styrelsen upprättar generalkonferensens dagordning. Den granskar organisationens arbetsprogram samt därtill hörande budgetförslag, vilket underställs den av generaldirektören i enlighet med punkt 3 i artikel VI och lägger fram dessa inför generalkonferensen tillsammans med de rekommendationer som den anser önskvärda.

b) Styrelsen är, efter bemyndigande av generalkonferensen, ansvarig för genomförandet av det program som antagits av konferensen. I enlighet med generalkonferensens beslut och med hänsyn till omständigheter som uppstår mellan två ordinarie möten skall styrelsen vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att generaldirektören effektivt och rationellt genomför programmet.

c) Mellan generalkonferensens ordinarie möten kan styrelsen fullgöra uppgiften att vara rådgivare åt Förenta nationerna i enlighet med artikel IV, punkt 5, närhelst det problem i vilket råd begärs redan behandlats principiellt av konferensen eller när dess lösning ligger i konferensens beslut.

6. Styrelsen avger förslag till konferensen om att ta upp nya medlemmar i organisationen.

7. Med förbehåll för generalkonferensens beslut antar styrelsen sin egen arbetsordning. Styrelsens funktionärer väljs bland dess ledamöter.

8. Styrelsen samlas till ordinarie möte minst två gånger årligen och kan kallas till extra möte av ordföranden, på dennes eget initiativ eller på begäran av sex styrelseledamöter.

9. Styrelsens ordförande framlägger på styrelsens vägnar, med eller utan eget yttrande, för generalkonferensen vid varje ordinarie möte de rapporter om organisationens verksamhet, som generaldirektören är skyldig att upprätta i enlighet med bestämmelserna i artikel VI, punkt 3 b).

10. Styrelsen vidtar alla erforderliga åtgärder för samråd med representanter för internationella organisationer eller med sakkunniga i frågor som faller inom styrelsens verksamhetsområde.

11. Mellan generalkonferensens möten kan styrelsen inhämta rådgivande yttranden från internationella domstolen i rättsfrågor som uppstått inom organisationens verksamhetsområde.

12. Även om styrelseledamöterna företräder sina respektive regeringar utövar de befogenheter som delegerats till dem av generalkonferensen på hela konferensens vägnar.

C. Övergångsbestämmelser

13. Utan hinder av bestämmelserna i punkt 3 i denna artikel skall

a) styrelseledamöter, som valts före generalkonferensens sjuttonde möte, tjänstgöra till slutet av den period för vilken de valdes.

b) styrelseledamöter, som före generalkonferensens sjuttonde möte i enlighet med bestämmelserna i punkt 4 i denna artikel valts av styrelsen såsom ersättare för medlemmar som valts på fyra år, vara valbara för ytterligare fyraårsperiod.

Artikel VI

Sekretariatet

1. Sekretariatet består av en generaldirektör och erforderlig personal.

2. Generaldirektören väljs av generalkonferensen på förslag av styrelsen för en tid av sex år, på de villkor som konferensen fastställer, och kan omväljias. Generaldirektören är organisationens högste tjänsteman.

3 a) Generaldirektören eller en av honom utsedd ställföreträdare deltar utan rösträtt i alla möten med organisationens generalkonferens, styrelse och kommittéer. Han utarbetar förslag till åtgärder att vidtas av generalkonferensen och styrelsen, samt ett utkast till arbetsprogram för organisationen med tillhörande budgetförslag, vilka skall underställas styrelsen.

b) Generaldirektören upprättar och överlämnar till medlemsstaterna och styrelsen periodiska rapporter om organisationens verksamhet. Generalkonferensen fastställer de perioder som skall täckas av rapporterna.

4. Generaldirektören tillsätter sekretariatets personal i enlighet med personalföreskrifter som godkänns av generalkonferensen. Med hänsyn till att högsta standard ifråga om integritet, duglighet och tekniskt kunnande bör säkras i första hand, skall anställningen av personal ske på så bred geografisk bas som möjligt.

5. Generaldirektörens och personalens uppgifter är av uteslutande internationell karaktär. Generaldirektören och personalen skall vid fullgörandet av sina åligganden inte begära eller ta emot instruktioner från någon regering eller från någon myndighet utanför organisationen. De skall avhålla sig från varje handling som kan menligt inverka på deras ställning som internationella tjänstemän. Varje stat, som är medlem av organisationen, förbinder sig att respektera den internationella karaktären hos generaldirektörens och personalens uppgifter och att ej söka påverka dem vid fullgörandet av deras uppdrag.

6. Ingenting i denna artikel skall utgöra hinder för organisationen att ingå särskilda överenskommelser inom Förenta nationernas ram om inrättande av gemensamma tjänster och anställning av gemensam personal eller om inbördes utbyte av personal.

7. Övergångsbestämmelser

Utan hinder av bestämmelserna i punkt 2 i denna artikel skall den av styrelsen nominerade och av generalkonferensen år 1980 utsedde generaldirektören tjänstgöra under en tid av sju år.

Artikel VII

Nationella samarbetsorgan

1. Varje medlemsstat vidtar åtgärder som är lämpliga med hänsyn till dess särskilda förhållanden för att med organisationens verksamhet samordna sina viktigaste organ för utbildning, vetenskap och kultur, i första hand genom att bilda ett nationellt råd bestående av representanter för regeringen och dylika organ.

2. Nationella råd eller nationella samarbetsorgan, där sådana existerar, tjänstgör som rådgivande organ åt sin delegation till generalkonferensen samt åt sitt lands regering i frågor som rör organisationen. De tjänstgör som förbindelseled i alla frågor av intresse för organisationen.

3. På begäran av en medlemsstat kan organisationen ge i uppdrag åt en tjänsteman inom sekretariatet att tillfälligt eller permanent tjänstgöra hos denna stats nationella råd för att biträda vid dess arbete.

Artikel VIII

Rapporter från medlemsstaterna

Varje medlemsstat skall vid de tidpunkter och på det sätt som skall fastställas av generalkonferensen, avge rapporter till organisationen om lagar, förordningar och statistik rörande sina institutioner och sin verksamhet på utbildningens, vetenskapens och kulturens område samt om de åtgärder som vidtagits med anledning av de rekommendationer och konventioner som avses i artikel IV, punkt 4.

Artikel IX

1. Budgeten handhas av organisationen.

2. Generalkonferensen godkänner slutligt budgeten och bestämmer storleken av medlemsstaternas bidrag, med förbehåll dock för vad som kan stadgas i det avtal med Förenta nationerna som avses i artikel X.

3. Generaldirektören kan med styrelsens medgivande motta gåvor, legat och understöd direkt från regeringar, offentliga eller enskilda institutioner, föreningar och privatpersoner.

Artikel X

Förhållandet till Förenta nationerna

Organisationen skall så snart som möjligt anknytas till Förenta nationerna såsom ett av de fackorgan som anges i artikel 57 i Förenta nationernas stadga. Anknytningen skall ske genom ett avtal med Förenta nationerna i enlighet med artikel 63 i dess stadga. Avtalet skall för godkännande underställas organisationens generalkonferens. I avtalet skall möjligheter öppnas för ett effektivt samarbete mellan de båda organisationerna vid fullföljandet av deras gemensamma syften och samtidigt erkännas organisationens självbestämmanderätt inom de kompetensområden som angivits i denna stadga. Avtalet skall bland annat innehålla bestämmelser om Förenta nationernas generalförsamlings godkännande och finansiering av organisationens budget.

Artikel XI

Förhållandet till andra internationella fackorganisationer och fackorgan.

1. Organisationen kan samarbeta med andra mellanstatliga fackorganisationer och fackorgan, vilkas uppgifter och verksamhet är besläktade med organisationens. För detta syfte kan generaldirektören på styrelsens vägnar upprätta ändamålsenliga förbindelser med sådana organisationer och organ samt upprätta sådana gemensamma kommittéer, som kan bli nödvändiga för att säkerställa ett effektivt samarbete. Varje formellt avtal som ingås med sådana fackorganisationer eller fackorgan skall underställas styrelsen för godkännande.

2. När organisationens generalkonferens och de behöriga myndigheterna inom någon annan mellanstatlig fackorganisation eller något fackorgan, vars ändamål och uppgifter ligger inom denna organisations kompetens, finner det önskvärt att företa en överflyttning av dessas tillgångar och verksamhet till organisationen, kan generaldirektören med generalkonferensens godkännande ingå för båda parterna godtagbara överenskommelser i detta syfte.

3. Organisationen kan komma överens med andra mellanstatliga organisationer om ömsesidig representation vid möten.

4. Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur kan vidta lämpliga åtgärder för samråd och samarbete med icke-statliga internationella organisationer, som ägnar sig åt frågor inom organisationens verksamhetsområde, samt erbjuda dem att åta sig särskilda uppgifter. Detta samarbete kan även omfatta deltagande i lämplig form av dessa organisationers representanter i rådgivande kommittéer som tillsatts av generalkonferensen.

Artikel XII

Organisationens rättsliga ställning

Bestämmelserna i artiklarna 104 och 105 i Förenta nationernas stadga angående berörda organisations rättsliga ställning, privilegier och immuniteter äger tillämpning även på denna organisation.

Artikel XIII

Ändringar

1. Förslag om ändringar i denna stadga träder i kraft, när de antagits av generalkonferensen med två tredjedelars majoritet; en förutsättning är dock att i fråga om ändringar, som innebär väsentliga förändringar av organisationens syften eller nya förpliktelser för medlemsstaterna, krävs därutöver godkännande av två tredjedelar av medlemsstaterna innan de träder i kraft. Texterna till ändringsförslag skall av generaldirektören tillställas medlemsstaterna minst sex månader före förslagets behandling av generalkonferensen.

2. Generalkonferensen skall ha befogenhet att med två tredjedelars majoritet anta regler om förfarandet vid tillämpningen av denna artikel.

Artikel XIV

Tolkning

1. De engelska och franska texterna till denna stadga är lika giltiga.

2. Varje fråga eller tvist beträffande tolkningen av denna stadga skall hänskjutas till internationella domstolen eller till en skiljedomstol i enlighet med generalkonferensens beslut enligt sin arbetsordning.

Artikel XV

Ikraftträdande

1. Denna stadga skall godkännas för att kunna träda i kraft. Godkännandeinstrumenten skall deponeras hos regeringen i Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirland.

2. Denna stadga skall vara öppen för undertecknande i Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirlands regerings arkiv. Undertecknandet kan ske före eller efter det att godkännandeinstrumentet deponerats. Godkännande saknar verkan, om det inte föregås eller förföljs av undertecknande.

3. Denna stadga träder i kraft, när den har godkänts av tjugo av signatär-makterna. Därefter givna godkännanden träder omedelbart i kraft.

4. Regeringen i Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirland skall underrätta varje medlem av Förenta nationerna om mottagandet av alla godkännandeinstrument samt om dagen då stadgan träder i kraft i enlighet med föregående punkt.

Till bekräftelse härav har undertecknande, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat denna stadga på engelska och franska, vilka båda texter är lika giltiga.

Upprättad i London den 16 november 1945 i ett enda exemplar på engelska och franska. Bestyrkta avskrifter skall av regeringen i Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirland översändas till regeringarna i alla medlemsstater i Förenta nationerna.

CONVENTION FOR THE PROTECTION OF CULTURAL PROPERTY IN THE EVENT OF ARMED CONFLICT*adopted at The Hague, 14 May 1954*

The High Contracting Parties,

Recognizing that cultural property has suffered grave damage during recent armed conflicts and that, by reason of the developments in the technique of warfare, it is in increasing danger of destruction;

Being convinced that damage to cultural property belonging to any people whatsoever means damage to the cultural heritage of all mankind, since each people makes its contribution to the culture of the world;

Considering that the preservation of the cultural heritage is of great importance for all peoples of the world and that it is important that this heritage should receive international protection;

Guided by the principles concerning the protection of cultural property during armed conflict, as established in the Conventions of The Hague of 1899 and of 1907 and in the Washington Pact of 15 April, 1935;

Being of the opinion that such protection cannot be effective unless both national and international measures have been taken to organize it in time of peace;

Being determined to take all possible steps to protect cultural property;

Have agreed upon the following provisions:

CHAPTER 1**GENERAL PROVISIONS REGARDING PROTECTION***Article 1**Definition of cultural property*

For the purposes of the present Convention, the term "cultural property" shall cover, irrespective of origin or ownership:

a) movable or immovable property of great importance to the cultural heritage of every

KONVENTION OM SKYDD FÖR KULTUREGENDOM I HÄNDELSE AV VÄPNAD KONFLIKT*antagen i Haag den 14 maj 1954*

De höga fördragsslutande parterna,
som erkänner att kulturegendom under senare tiders väpnade konflikter har lidit allvarlig skada och att kulturegendom på grund av krigföringsteknikens utveckling befinner sig i en alltmer ökande fara för ödeläggelse;

som är övertygade om att skada på ett folks kulturegendom, oavsett vilket land den tillhör, är liktydigt med skada på hela mänsklighetens kulturarv, ty varje folkslag bidrar till världens kultur;

som anser att bevarandet av kulturarvet är av stor betydelse för hela jordens befolkning och att det är viktigt att detta arv blir föremål för internationellt skydd;

som leds av de principer för skydd av kulturvärden under väpnad konflikt som proklamerades i Haagkonventionerna från 1899 och 1907 samt Washingtonpakten den 15 april 1935;

som är av den uppfattningen att sådant skydd inte kan vara effektivt om inte både nationella och internationella åtgärder vidtas i fredstid för att organisera skyddet;

som har bestämt sig för att vidta alla tänkbara åtgärder för att skydda kulturvärden;

har kommit överens om följande bestämmelser.

KAPITEL I**ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OM SKYDD***Artikel 1**Definition av "kulturegendom"*

I denna konvention avses med termen "kulturegendom", utan hänsyn till ursprung eller äganderätt,

a) fast och lös egendom av stor betydelse för varje folks kulturarv, såsom minnesmär-

people, such as monuments of architecture, art or history, whether religious or secular; archaeological sites; groups of buildings which, as a whole, are of historical or artistic interest; works of art; manuscripts, books and other objects of artistic, historical or archaeological interest; as well as scientific collections and important collections of books or archives or of reproductions of the property defined above;

b) buildings whose main and effective purpose is to preserve or exhibit the movable cultural property defined in sub-paragraph (a) such as museums, large libraries and depositories of archives, and refuges intended to shelter, in the event of armed conflict, the movable cultural property defined in sub-paragraph (a);

c) centres containing a large amount of cultural property as defined in sub-paragraphs (a) and (b), to be known as "centres containing monuments".

Article 2

protection of cultural property

For the purposes of the present Convention, the protection of cultural property shall comprise the safeguarding of and respect for such property.

Article 3

Safeguarding of cultural property

The High Contracting Parties undertake to prepare in time of peace for the safeguarding of cultural property situated within their own territory against the foreseeable effects of an armed conflict, by taking such measures as they consider appropriate.

Article 4

Respect for cultural property

1. The High Contracting Parties undertake to respect cultural property situated within their own territory as well as within the territory of other High Contracting Parties by refraining from any use of the property and its immediate surrounding or of the appliances in use for its protection for purposes which are likely to expose it to destruction or damage in the event of armed conflict; and by refraining from any act of hostility directed against such property.

ken, kyrkliga eller profana, av arkitektonisk, konstnärlig eller historisk art; arkeologiska miljöer; grupper av byggnader som i sin helhet har historiskt eller konstnärligt intresse; konstverk; manuskript, böcker och andra föremål av konstnärligt, historiskt eller arkeologiskt intresse; såväl som vetenskapliga samlingar och betydande samlingar av böcker eller arkiv eller av reproduktioner av de objekt som ovan beskrivits;

b) byggnader vars huvudändamål är att vara förvarings- och utställningsplats för sådan lös kulturegendom som anges under a), såsom museer, stora bibliotek, arkiv och skyddsrum som i händelse av väpnad konflikt kan ge skydd för den lösa kulturegendom som anges under a);

c) centra som inrymmer ett stort antal av sådan kulturegendom som anges under a) och b) och som i det följande kallas "centra för minnesmärken".

Artikel 2

Beskydd av kulturegendom

I denna konvention avses med "skydd av kulturegendom" skydd av och respekt för sådan egendom.

Artikel 3

Skydd av kulturegendom

De höga fördragsslutande parterna åtar sig att i fredstid förbereda skyddet för kulturegendom inom sitt eget territorium mot förutsebara följder av en väpnad konflikt genom att vidta sådana åtgärder som de anser erforderliga.

Artikel 4

Respekt för kulturegendom

1) De höga fördragsslutande parterna för binder sig att respektera kulturegendom såväl inom sitt eget territorium som inom andra höga fördragsslutande parter territorium genom att avhålla sig från att använda egendomen och dess närmaste omgivning, eller anordningar som används för dess skydd, för ändamål som skulle kunna utsätta dem för skada eller förstörelse i händelse av väpnad konflikt och genom att avhålla sig från varje fientlig handling riktad mot sådan egendom.

2. The obligations mentioned in paragraph 1 of the present Article may be waived only in cases where military necessity imperatively requires such a waiver.

3. The High Contracting Parties further undertake to prohibit, prevent and, if necessary, put a stop to any form of theft, pillage or misappropriation of, and any acts of vandalism directed against cultural property. They shall refrain from requisitioning movable cultural property situated in the territory of another High Contracting Party.

4. They shall refrain from any act directed by way of reprisals against cultural property.

5. No High Contracting Party may evade the obligations incumbent upon it under the present Article, in respect of another High Contracting Party, by reason of the fact that the latter has not applied the measures of safeguard referred to in Article 3.

Article 5

Occupation

1. Any High Contracting Party in occupation of the whole or part of the territory of another High Contracting Party shall as far as possible support the competent national authorities of the occupied country in safeguarding and preserving its cultural property.

2. Should it prove necessary to take measures to preserve cultural property situated in occupied territory and damaged by military operations, and should the competent national authorities be unable to take such measures, the Occupying Power shall, as far as possible, and in close co-operation with such authorities, take the most necessary measures of preservation.

3. Any High Contracting Party whose government is considered their legitimate government by members of a resistance movement, shall, if possible, draw their attention to the obligation to comply with those provisions of the Convention dealing with respect for cultural property.

Article 6

Distinctive marking of cultural property

In accordance with the provisions of Article 16, cultural property may bear a distinctive emblem so as to facilitate its recognition.

2) De förpliktelser som nämns i punkt 1 i denna artikel kan åsidosättas endast i de fall då militära skäl absolut kräver sådant åsidosättande.

3) De höga fördragsslutande parterna åtar sig vidare att förbjuda och, om nödvändigt, sätta stopp för varje form av stöld, plundring eller bortförande av kulturegendom och varje form av vandalism riktad mot kulturegendom. De skall avhålla sig från att rekvirera lös kulturegendom som befinner sig på en annan fördragsslutande parts territorium.

4) De skall avhålla sig från varje vederställningsaktion riktad mot kulturegendom.

5) Ingen hög fördragsslutande part kan undandra sig de förpliktelser som enligt denna artikel åvilar denna gentemot en annan hög fördragsslutande part med hänvisning till att denna inte har vidtagit de skyddsåtgärder som anges i artikel 3.

Artikel 5

Ockupation

1) Varje hög fördragsslutande part, som helt eller delvis har ockuperat en annan hög fördragsslutande parts territorium, skall såvitt möjligt stödja de behöriga nationella myndigheterna i det ockuperade landet för att trygga och bevara landets kulturegendom.

2) Visar det sig nödvändigt att vidta åtgärder för att bevara kulturegendom som befinner sig på ockuperat territorium och har skadats vid krigsoperationer och de behöriga nationella myndigheterna inte har möjlighet att vidta sådana åtgärder, skall ockupationsmakten såvitt möjligt och i nära samarbete med nämnda myndigheter vidta de nödvändigaste åtgärderna, som syftar till ett bevarande av kulturegendomen.

3) Varje hög fördragsslutande part vars regering av en motståndsrörelses medlemmar betraktas som den legitima regeringen skall om möjligt göra motståndsrörelsens medlemmar uppmärksamma på att de är skyldiga att rätta sig efter de bestämmelser i konventionen som rör respekten för kulturegendom.

Artikel 6

Märkning av kulturegendom

I enlighet med bestämmelserna i artikel 16 kan kulturegendom förses med ett karaktäristiskt emblem för att underlätta identifieringen av denna.

*Article 7**Military measures*

1. The High Contracting Parties undertake to introduce in time of peace into their military regulations or instructions such provisions as may ensure observance of the present Convention, and to foster in the members of their armed forces a spirit of respect for the cultural property of all peoples.

2. The High Contracting Parties undertake to plan or establish in peace-time, within their armed forces, services or specialist personnel whose purpose will be to secure respect for cultural property and to co-operate with the civilian authorities responsible for safeguarding it.

CHAPTER II**SPECIAL PROTECTION***Article 8**Granting of special protection*

1. There may be placed under special protection a limited number of refuges intended to shelter movable cultural property in the event of armed conflict, of centres containing monuments and other immovable cultural property of very great importance, provided that they:

a) are situated at an adequate distance from any large industrial centre or from any important military objective constituting a vulnerable point, such as, for example, an aerodrome, broadcasting station, establishment engaged upon work of national defence, a port or railway station of relative importance or a main line of communication;

b) are not used for military purposes.

2. A refuge for movable cultural property may also be placed under special protection, whatever its location, if it is so constructed that, in all probability, it will not be damaged by bombs.

3. A centre containing monuments shall be deemed to be used for military purposes whenever it is used for the movement of military personnel or material, even in transit. The same shall apply whenever activities directly connected with military operations,

*Artikel 7**Militära förhållningsregler*

1) De höga fördragsslutande parterna åtar sig att i fredstid i sina militära reglementen och instruktioner införa bestämmelser som kan säkerställa efterlevnaden av denna konvention och bland de väpnade styrkorna främja en anda av respekt för alla folks kultur och kulturegendom.

2) De höga fördragsslutande parterna åtar sig att i fredstid inom sina väpnade styrkor planlägga och upprätta en egen administration eller specialtränad grupp av personal som kan ha till uppgift att säkerställa respekten för kulturegendom och samarbeta med de civila myndigheter som är ansvariga för deras skydd.

KAPITEL II**SPECIELLT SKYDD***Artikel 8**Beviljande av speciellt skydd*

1) Ett begränsat antal skyddsrum för att i händelse av väpnad konflikt skydda lös kulturegendom, centra för kulturminnesmärken och annan fast kulturegendom av mycket stor betydelse kan sättas under speciellt skydd under förutsättning att

(a) de befinner sig på tillräckligt stort avstånd från stora industrier eller viktiga militära mål, som utgör sårbara punkter, som till exempel flygplatser, radiostationer, industrier som arbetar för försvaret, hamnar och järnvägsstationer av viss betydelse eller viktiga kommunikationslinjer;

(b) de inte används för militära ändamål.

2) Ett skyddsrum för lös kulturegendom kan också ställas under speciellt skydd, oavsett var det ligger, om det är så konstruerat att det sannolikt inte kan skadas av bomber.

3) Ett centrum för kulturminnesmärken skall anses användas för militära ändamål, om det används för transport av militär personal eller materiel, även i transit. Detsamma gäller om det inom centret bedrivs verksamhet som är direkt förbunden med militära

the stationing of military personnel, or the production of war material are carried on within the centre.

4. The guarding of cultural property mentioned in paragraph 1 above by armed custodians specially empowered to do so, or the presence, in the vicinity of such cultural property, of police forces normally responsible for the maintenance of public order shall not be deemed to be use for military purposes.

5. If any cultural property mentioned in paragraph 1 of the present Article is situated near an important military objective as defined in the said paragraph, it may nevertheless be placed under special protection if the High Contracting Party asking for that protection undertakes, in the event of armed conflict, to make no use of the objective and particularly, in the case of a port, railway station or aerodrome, to divert all traffic therefrom. In that event, such diversion shall be prepared in time of peace.

6. Special protection is granted to cultural property by its entry in the "International Register of Cultural Property under Special Protection". This entry shall only be made, in accordance with the provisions of the present Convention and under the conditions provided for in the Regulations for the execution of the Convention.

Article 9

Immunity of cultural property under special protection

The High Contracting Parties undertake to ensure the immunity of cultural property under special protection by refraining, from the time of entry in the International Register, from any act of hostility directed against such property and, except for the cases provided for in paragraph 5 of Article 8, from any use of such property or its surroundings for military purposes.

Article 10

Identification and control

During an armed conflict, cultural property under special protection shall be marked with the distinctive emblem described in Article 16, and shall be open to international control as provided for in the Regulations for the execution of the Convention.

operationer, inkvartering av militär personal eller produktion av krigsmateriel.

4) Bevakning av kulturegendom, som nämns under punkt 1) ovan, genom väpnade och därtill bemyndigade vakter eller närvaro av sådana polisstyrkor som normalt är ansvariga för lugn och ordning skall inte anses som användning för militärt ändamål.

5) Om kulturegendom som nämns under punkt 1) ovan befinner sig nära ett viktigt militärt mål av det slag som anges under samma punkt, kan den ändå ställas under särskilt skydd om den höga fördragsslutande part som anhåller om sådant skydd åtar sig att i händelse av väpnad konflikt inte använda detta mål och att i synnerhet, om det är fråga om en hamn, järnvägsstation eller flygplats, avleda all trafik därifrån. I så fall skall en sådan avledning av trafiken förberedas i fredstid.

6) Särskilt skydd tillförsäkras kulturegendom genom att den införs i "Internationella registret för kulturegendom under särskilt skydd". Sådan registrering skall endast ske i enlighet med bestämmelserna i denna konvention och de villkor som anges i reglerna för genomförande av konventionen.

Artikel 9

Immunitet för kulturegendom under särskilt skydd

De höga fördragsslutande parterna åtar sig att säkerställa immunitet för kulturegendom under särskilt skydd från den tidpunkt då den införts i det internationella registret genom att avhålla sig från varje fientlig handling riktad mot sådan egendom och, med undantag av de tillfällen som anges i artikel 8 punkt 5), från varje användning av sådan egendom eller dess omgivning för militära ändamål.

Artikel 10

Identifiering och kontroll

Under väpnad konflikt skall kulturegendom under särskilt skydd förses med ett karakteristiskt emblem, som beskrivs i artikel 16, och vara tillgänglig för internationell kontroll i enlighet med vad som fastställts i reglerna för genomförande av konventionen.

*Article 11**Withdrawal of immunity*

1. If one of the High Contracting Parties commits, in respect of any item of cultural property under special protection, a violation of the obligations under *Article 9*, the opposing Party shall, so long as this violation persists, be released from the obligation to ensure the immunity of the property concerned. Nevertheless, whenever possible, the latter Party shall first request the cessation of such violation within a reasonable time.

2. Apart from the case provided for in paragraph 1 of the present Article, immunity shall be withdrawn from cultural property under special protection only in exceptional cases of unavoidable military necessity, and only for such time as that necessity continues. Such necessity can be established only by the officer commanding a force the equivalent of a division in size or larger. Whenever circumstances permit, the opposing Party shall be notified, a reasonable time in advance, of the decision to withdraw immunity.

3. The Party withdrawing immunity shall, as soon as possible, so inform the Commissioner-General for cultural property provided for in the Regulations for the execution of the Convention, in writing, stating the reasons.

CHAPTER III**TRANSPORT OF CULTURAL PROPERTY***Article 12**Transport under special protection*

1. Transport exclusively engaged in the transfer of cultural property, whether within a territory or to another territory, may, at the request of the High Contracting Party concerned, take place under special protection in accordance with the conditions specified in the Regulations for the execution of the Convention.

2. Transport under special protection shall take place under the international supervision provided for in the aforesaid Regulations and shall display the distinctive emblem described in *Article 16*.

3. The High Contracting Parties shall re-

*Artikel 11**Upphävande av immunitet*

1) Om de höga fördragsslutande parterna överträder bestämmelserna i artikel 9, vad gäller kulturegendom under särskilt skydd, skall motparten så länge överträdelsen pågår, vara löst från förpliktelsen att säkerställa immuniteten för ifrågavarande kulturegendom. Inte desto mindre skall den sistnämnda parten, när så är möjligt, först begära att överträdelsen upphör inom rimlig tid.

2) Bortsett från det fall som anges under punkt 1) i denna artikel skall immuniteten för kulturegendom under särskilt skydd upphävas endast i undantagsfall, då det föreligger tvingande militär nödvändighet, och endast så länge som denna nödvändighet varar. Att sådan nödvändighet föreligger kan fastställas endast av chefen för en styrka av en divisions storlek eller större. När förhållandena så medger, skall motparten i god tid underrättas om beslutet att upphäva immuniteten.

3) Den part som upphäver immuniteten skall så snart som möjligt skriftligen underrätta den generalkommissarie för kulturegendom som anges i reglerna för genomförandet av konventionen och redogöra för anledningen till upphävandet.

KAPITEL III**TRANSPORT AV KULTUREGENDOM***Artikel 12**Transport under särskilt skydd*

1) Transporter som uteslutande gäller flyttning av kulturegendom, antingen inom en stats territorium eller till en annan stats territorium, kan på anmodan av den berörda höga fördragsslutande parten ske under särskilt skydd i enlighet med de villkor som närmare anges i konventionens tillämpningsföreskrifter.

2) Transporter under särskilt skydd skall ske under den internationella övervakning som anges i ovannämnda regler och skall vara försedda med det karaktäristiska emblemet som beskrivs i artikel 16.

3) De höga fördragsslutande parterna skall

frain from any act of hostility directed against transport under special protection.

Article 13

Transport in urgent cases

1. If a High Contracting Party considers that the safety of certain cultural property requires its transfer and that the matter is of such urgency that the procedure laid down in Article 12 cannot be followed, especially at the beginning of an armed conflict, the transport may display the distinctive emblem described in Article 16, provided that an application for immunity referred to in Article 12 has not already been made and refused. As far as possible, notification of transfer should be made to the opposing Parties. Nevertheless, transport conveying cultural property to the territory of another country may not display the distinctive emblem unless immunity has been expressly granted to it.

2. The High Contracting Parties shall take, so far as possible, the necessary precautions to avoid acts of hostility directed against the transport described in paragraph 1 of the present Article and displaying the distinctive emblem.

Article 14

Immunity from seizure, capture and prize

1. Immunity from seizure, placing in prize, or capture shall be granted to:

(a) cultural property enjoying the protection provided for in Article 12 or that provided for in Article 13;

(b) the means of transport exclusively engaged in the transfer of such cultural property.

2. Nothing in the present Article shall limit the right of visit and search.

CHAPTER IV

PERSONNEL

Article 15

Personnel

As far as is consistent with the interest of security, personnel engaged in the protection of cultural property shall, in the interest of

avhålla sig från varje fientlig handling riktad mot transporter som står under särskilt skydd.

Artikel 13

Brådskande transporter

1) Om en hög fördragsslutande part anser att en viss kulturegendoms säkerhet kräver att den flyttas och att ärendet är av så brådskande natur att det förfarande som fastställs i artikel 12 inte kan följas, särskilt i början av en väpnad konflikt, kan transporten förses med det karakteristiska emblem som beskrivs i artikel 16, under förutsättning att den ansökan om immunitet som avses i artikel 12 inte ingivits och avslagits. Såvitt möjligt bör motparten underrättas om flyttningen. Transporter som flyttar kulturföremål till ett annat lands territorium får dock inte förses med det karakteristiska emblemet, om de inte uttryckligen tillerkänts immunitet.

2) De höga fördragsslutande parterna skall såvitt möjligt vidta nödvändiga åtgärder för att undvika fientliga handlingar riktade mot transporter som beskrivs i denna artikels punkt 1) och som är försedda med det karakteristiska emblemet.

Artikel 14

Immunitet mot beslagtagande, uppbringning och kapning

1) Immunitet för beslagtagning och uppbringning kan gälla

a) kulturegendom som åtnjuter skydd enligt artikel 12 och artikel 13;

b) transportmedel som uteslutande används till flyttning av sådan kulturegendom.

2) Ingenting i denna artikel skall begränsa rätten att företa visitering och kontroll.

KAPITEL IV

PERSONAL

Artikel 15

Anställda

I den utsträckning så är förenligt med säkerhetshänsyn, skall anställda som har till uppgift att skydda kulturegendom av hänsyn

such property, be respected and, if they fall into the hands of the opposing Party, shall be allowed to continue to carry out their duties whenever the cultural property for which they are responsible has also fallen into the hands of the opposing Party.

CHAPTER V

THE DISTINCTIVE EMBLEM

Article 16

Emblem of the convention

1. The distinctive emblem of the Convention shall take the form of a shield, pointed below, per saltire blue and white (a shield consisting of a royal-blue square, one of the angles of which form the point of the shield, and of a royal-blue triangle above the square, the space on either side being taken up by a white triangle).

2. The emblem shall be used alone, or repeated three times in a triangular formation (one shield below), under the conditions provided for in *Article 17*.

Article 17

Use of the emblem

1. The distinctive emblem repeated three times may be used only as a means of identification of:

- (a) immovable cultural property under special protection;
- (b) the transport of cultural property under the conditions provided for in *Article 12* and *13*;

(c) improvised refuges, under the conditions provided for in the Regulations for the execution of the Convention.

2. The distinctive emblem may be used alone only as a means of identification of:

- (a) cultural property not under special protection;
- (b) the persons responsible for the duties of control in accordance with the Regulations for the execution of the Convention;
- (c) the personnel engaged in the protection of cultural property;
- (d) the identity cards mentioned in the Regulations for the execution of the Convention.

3. During an armed conflict, the use of the distinctive emblem in any other cases than

till dessa föremål respekteras, och om de faller i motpartens händer skall de tillåtas fortsätta att fullgöra sina skyldigheter, när den kulturegendom som de har ansvaret för likaledes har fallit i motpartens händer.

KAPITEL V

DET KARAKTERISTISKA EMBLEMET

Artikel 16

Konventionens emblem

1) Konventionens karakteristiska emblem skall ha formen av en vapensköld med spetsen nedåt, med ett blå-vitt snedkors (en sköld bestående av en kungsblå fyrkant, vars ena hörn bildar sköldens spets, och en kungsblå triangel ovanför fyrkanten samt en vit triangel på vardera sidan).

2) Emblemet kan användas ensamt eller upprepat tre gånger i en grupp som bildar en triangel (en skylt under de två andra) i enlighet med de villkor som anges i artikel 17.

Artikel 17

Användning av emblemet

1) Det karakteristiska emblemet upprepat tre gånger kan endast användas för att identifiera

- a) fast kulturegendom under särskilt skydd;
- b) transporter av kulturegendom enligt villkoren i artiklarna 12 och 13;

c) improviserade skyddsrum, enligt villkoren i konventionens tillämpningsregler.

2) Den karakteristiska symbolen kan användas ensam uteslutande för att identifiera

- a) kulturegendom som inte står under särskilt skydd;
- b) de personer som är ansvariga för kontroll i enlighet med konventionens tillämpningsregler;
- c) personal som har till uppgift att skydda kulturegendom;
- d) de identitetskort som nämns i konventionens tillämpningsregler.

3) Under väpnad konflikt är det förbjudet att använda det karakteristiska emblemet i

those mentioned in the preceding paragraphs of the present Article, and the use for any purpose whatever of a sign resembling the distinctive emblem, shall be forbidden.

4. The distinctive emblem may not be placed on any immovable cultural property unless at the same time there is displayed an authorization duly dated and signed by the competent authority of the High Contracting Party.

CHAPTER VI

SCOPE OF APPLICATION OF THE CONVENTION

Article 18

Application of the convention

1. Apart from the provisions which shall take effect in time of peace, the present Convention shall apply in the event of declared war or of any other armed conflict which may arise between two or more of the High Contracting Parties, even if the state of war is not recognized by one or more of them.

2. The Convention shall also apply to all cases of partial or total occupation of the territory of a High Contracting Party, even if the said occupation meets with no armed resistance.

3. If one of the Powers in conflict is not a Party to the present Convention, the Powers which are Parties thereto shall nevertheless remain bound by it in their mutual relations. They shall furthermore be bound by the Convention in relation to the said Power, if the latter has declared that it accepts the provisions thereof and so long as it applies them.

Article 19

Conflicts not of an international character

1. In the event of an armed conflict not of an international character occurring within the territory of one of the High Contracting Parties, each party to the conflict shall be bound to apply, as a minimum, the provisions of the present Convention which relate to respect for cultural property.

2. The parties to the conflict shall endeavor

andra fall än de som nämns i de föregående punkterna i denna artikel eller använda ett liknande tecken, vilket ändamålet är.

4) Det karakteristiska emblemet får inte anbringas på fast kulturegendom, utan att av den höga fördragsslutande partens behöriga myndigheter ett vederbörligen daterat och undertecknat tillstånd kan uppvisas.

KAPITEL VI

KONVENTIONENS TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Artikel 18

Tillämpning av konventionen

1) Bortsett från de bestämmelser som träder i kraft i fredstid skall denna konvention vara tillämplig i händelse av krigsförklaring eller varje annan väpnad konflikt som kan uppstå mellan två eller flera av de höga fördragsslutande parterna, även om krigstillståndet inte erkänts av en eller flera av dem.

2) Konventionen skall även vara tillämplig vid alla tillfällen av partiell eller total ockupation av en hög fördragsslutande parts territorium, även om ockupationen inte möter väpnat motstånd.

3) Om en av de stater som är i konflikt med varandra inte är part i denna konvention, skall de stater som är parter ändå vara bundna av den i sina inbördes förbindelser. De skall vidare vara bundna av konventionen i förhållande till den förstnämnda staten, om denna stat har förklarat att den godtar konventionens bestämmelser och så länge den tillämpar dessa.

Artikel 19

Konflikter som inte är av internationell karaktär

1) Vid väpnad konflikt av icke-internationell karaktär inom en av de höga fördragsslutande parternas territorium, skall varje part i konflikten vara skyldig att åtminstone tillämpa de bestämmelser i denna konvention som avser respekt för kulturegendom.

2) Parterna i konflikten skall genom särskil-

voir to bring into force, by means of special agreements, all or part of the other provisions of the present Convention.

3. The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization may offer its services to the parties to the conflict.

4. The application of the preceding provisions shall not affect the legal status of the parties to the conflict.

CHAPTER VII

EXECUTION OF THE CONVENTION

Article 20

Regulations for the execution of the Convention

The procedure by which the present Convention is to be applied is defined in the Regulations for its execution, which constitute an integral part thereof.

Article 21

Protecting powers

The present Convention and the Regulations for its execution shall be applied with the co-operation of the Protecting Powers responsible for safeguarding the interest of the Parties to the conflict.

Article 22

Conciliation procedure

1. The Protecting Powers shall lend their good offices in all cases where they may deem it useful in the interest of cultural property, particularly if there is disagreement between the Parties to the conflict as to the application or interpretation of the provisions of the present Convention or the Regulations for its execution.

2. For this purpose, each of the Protecting Powers may, either at the invitation of one Party, of the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, or on its own initiative, propose to the Parties to the conflict a meeting of their representatives, and in particular of the authorities responsible for the protection of cultural property, if considered appropriate on suitably chosen neutral territory. The Parties to the conflict shall be bound to

da avtal söka verkställa konventionens övriga bestämmelser, helt eller delvis.

3) Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur kan erbjuda parterna i konflikten sina tjänster.

4) Tillämpningen av ovanstående bestämmelser skall inte beröra den rättsliga ställning som tillkommer parterna i konflikten.

KAPITEL VII

TILLÄMPNING AV KONVENTIONEN

Artikel 20

Konventionens tillämpningsföreskrifter

Förfarandet vid tillämpning av denna konvention anges i dess tillämpningsföreskrifter, vilka utgör en integrerad del av konventionen.

Artikel 21

Skyddsmakter

Denna konvention och dess tillämpningsföreskrifter skall tillämpas i samarbete med de skyddsmakter som är ansvariga för tillvaratagandet av parternas i konflikten intressen.

Artikel 22

Medlingsförfarande

1) Skyddsmakterna skall erbjuda sina tjänster (*bona officia*) i alla de fall, då de anser detta vara av värde för skydd av kulturegendom, särskilt om det råder oenighet mellan parterna i konflikten rörande tillämpningen eller tolkningen av bestämmelserna i denna konvention eller i dess tillämpningsföreskrifter.

2) I detta syfte kan var och en av skyddsmakterna på uppmaning av en av parterna eller av generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur eller på eget initiativ föreslå parterna i konflikten ett möte mellan deras representanter och särskilt de myndigheter som är ansvariga för skydd av kulturegendom, om så anses skäligt inom ett på lämpligt sätt utvalt neutralt territorium. Parterna i konflikten skall vara skyldiga att efterkomma de förslag

give effect to the proposals for meeting made to them. The Protecting Powers shall propose for approval by the Parties to the conflict a person belonging to a neutral Power or a person presented by the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, which person shall be invited to take part in such a meeting in the capacity of Chairman.

Article 23

Assistance of Unesco

1. The High Contracting Parties may call upon the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization for technical assistance in organizing the protection of their cultural property, or in connexion with any other problem arising out of the application of the present Convention of the Regulations for its execution. The Organization shall accord such assistance within the limits fixed by its programme and by its resources.

2. The Organization is authorized to make, on its own initiative, proposals on this matter to the High Contracting Parties.

Article 24

Special agreements

1. The High Contracting Parties may conclude special agreements for all matters concerning which they deem it suitable to make separate provision.

2. No special agreement may be concluded which would diminish the protection afforded by the present Convention to cultural property and to the personnel engaged in its protection.

Article 25

Dissemination of the Convention

The High Contracting Parties undertake, in time of peace as in time of armed conflict, to disseminate the text of the present Convention and the Regulations for its execution as widely as possible in their respective countries. They undertake, in particular, to include the study thereof in their programmes of military and, if possible, civilian training, so that its principles are made known to the whole population, especially the armed forces and personnel engaged in the protection of cultural property.

3 Riksdagen 1983/84. 1 saml. Nr 108

till möte som tillställs dem. Skyddsmakterna skall föreslå parterna i konflikten att godkänna en person från en neutral stat eller en person som föreslagits av generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur, och denna person skall anmodas att delta i ett sådant möte i egenskap av ordförande.

Artikel 23

Unesco:s medverkan

1) De höga fördragsslutande parterna kan vända sig till Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur för att få teknisk hjälp med att organisera skyddet för sin kulturegendom eller med vilket annat problem som helst, som kan uppstå i samband med tillämpningen av denna konvention eller dess tillämpningsbestämmelser. Organisationen skall bevilja sådan hjälp inom ramen för sitt program och sina medel.

2) Organisationen är bemyndigad att på eget initiativ framlägga förslag i detta ärende till de höga fördragsslutande parterna.

Artikel 24

Särskilda avtal

1) De höga fördragsslutande parterna kan ingå särskilda avtal rörande alla de frågor som de anser det vara lämpligt att anta en särskild bestämmelse om.

2) Särskilda avtal, som skulle inskränka det skydd som denna konvention ger kulturegendom eller den personal som skyddar dessa värden, får inte ingås.

Artikel 25

Spridning av konventionen

De höga fördragsslutande parterna åtar sig att såväl i fredstid som under väpnad konflikt i största möjliga utsträckning sprida denna konventionstext och dess tillämpningsföreskrifter i sina respektive länder. De åtar sig i synnerhet att låta studiet härav ingå som ett led i den militära utbildningen och om möjligt också i kurser för civila, så att konventionens principer blir kända av hela befolkningen och särskilt av de väpnade styrkorna och av personal som skyddar kulturegendom.

*Article 26**Translations, reports*

1. The High Contracting Parties shall communicate to one another, through the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, the official translations of the present Convention and of the Regulations for its execution.

2. Furthermore, at least once every four years, they shall forward to the Director-General a report giving whatever information they think suitable concerning any measures being taken, prepared or contemplated by their respective administrations in fulfilment of the present Convention and of the Regulations for its execution.

*Article 27**Meetings*

1. The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization may, with the approval of the Executive Board, convene meeting of representatives of the High Contracting Parties. He must convene such a meeting if at least one-fifth of the High Contracting Parties so request.

2. Without prejudice to any other function which have been conferred on it by the present Convention of the Regulations for its execution, the purpose of the meeting will be to study problems concerning the application of the Convention and of the Regulations for its execution, and to formulate recommendations in respect thereof.

3. The meeting may further undertake a revision of the Convention or the Regulations for its execution if the majority of the High Contracting Parties are represented, and in accordance with the provisions of *Article 39*.

*Article 28**Sanctions*

The High Contracting Parties undertake to take, within the framework of their ordinary criminal jurisdiction, all necessary steps to prosecute and impose penal or disciplinary sanctions upon those persons, of whatever nationality, who commit or order to be committed a breach of the present Convention.

*Artikel 26**Översättningar och rapporter*

1) De höga fördragsslutande parterna skall genom generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur tillställa varandra de officiella översättningarna av denna konvention och av dess tillämpningsföreskrifter.

2) Vidare skall de minst vart fjärde år sända generaldirektören en rapport, som ger alla upplysningar de anser vara av vikt rörande de förberedelser som vidtagits för att uppfylla bestämmelserna i denna konvention och i dess tillämpningsföreskrifter.

*Artikel 27**Möten*

1) Generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur kan efter styrelsens godkännande sammankalla representanter för de höga fördragsslutande parterna till möten. Han är skyldig att sammankalla ett sådant möte, om minst en femtedel av de höga fördragsslutande parterna anhåller härom.

2) Utan förfång för andra uppgifter, som den tilldelats i denna konvention eller dess tillämpningsföreskrifter, skall konferensens ändamål vara att utreda problem rörande tillämpningen av konventionen och dess tillämpningsföreskrifter och att avge rekommendationer i detta hänseende.

3) Mötet kan vidare företa en revidering av konventionen eller dess tillämpningsföreskrifter, om flertalet av de höga fördragsslutande parterna är representerade och i enlighet med bestämmelserna i artikel 39.

*Artikel 28**Sanktioner*

De höga fördragsslutande parterna åtar sig att inom ramen för sin allmänna brottslagstiftning vidta alla nödvändiga åtgärder för att väcka åtal och vidta andra straffrättsliga eller disciplinära åtgärder mot personer, av vilken nationalitet de vara må, som överträder eller ger order om överträdelse av bestämmelserna i denna konvention.

FINAL PROVISIONS

*Article 29**Languages*

1. The present Convention is drawn up in English, French, Russian and Spanish, the four texts being equally authoritative.

2. The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall arrange for translations of the Convention into the other official languages of its General Conference.

*Article 30**Signature*

The present Convention shall bear the date of 14 May, 1954 and, until the date of 31 December, 1954, shall remain open for signature by all States invited to the Conference which met at The Hague from 21 April, 1954 to 14 May, 1954.

*Article 31**Ratification*

1. The present Convention shall be subject to ratification by signatory States in accordance with their respective constitutional procedures.

2. The instruments of ratification shall be deposited with the Director-General of the United National Educational, Scientific and Cultural Organization.

*Article 32**Accession*

From the date of its entry into force, the present Convention shall be open for accession by all States mentioned in *Article 30* which have not signed it, as well as any other State invited to accede by the Executive Board of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

*Article 33**Entry into force*

1. The present Convention shall enter into force three months after five instruments of ratification have been deposited.

2. Thereafter, it shall enter into force, for

SLUTBESTÄMMELSER

*Artikel 29**Språk*

1) Denna konvention är avfattad på engelska, franska, ryska och spanska, och de fyra texterna är lika giltiga.

2) Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur skall ombesörja översättning av konventionen till generalkonferensens övriga officiella språk.

*Artikel 30**Undertecknande*

Denna konvention skall vara daterad den 14 maj 1954 och skall intill den 31 december vara öppen för undertecknande av alla stater som inbjudits till den konferens som hölls i Haag från den 21 april 1954 till den 14 maj 1954.

*Artikel 31**Ratifiering*

1) Denna konvention skall ratificeras av de stater som har undertecknat den i enlighet med deras respektive konstitutionella förfaranden.

2) Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

*Artikel 32**Anslutning*

Från den dag då denna konvention träder i kraft skall den vara öppen för anslutning för alla de i artikel 30 nämnda staterna som inte har undertecknat den och för varje annan stat som av styrelsen i Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur inbjuds att ansluta sig. Anslutning skall ske genom deponering av anslutningsinstrument hos generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

*Artikel 33**Ikraftträdande*

1) Denna konvention träder i kraft tre månader efter det att fem ratifikationsinstrument har deponerats.

2) Därefter träder konventionen i kraft för

each High Contracting Party, three months after the deposit of its instruments of ratification or accession.

3. The situations referred to in *Articles 18 and 19* shall give immediate effect to ratifications or accessions deposited by the Parties to the conflict either before or after the beginning of hostilities or occupation. In such cases the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall transmit the communications referred to in *Article 30* by the speediest method.

Article 34

Effective application

1. Each State Party to the Convention on the date of its entry into force shall take all necessary measures to ensure its effective application within a period of six months after such entry into force.

2. This period shall be six months from the date of deposit of the instruments of ratification or accession for any State which deposits its instrument of ratification or accession after the date of the entry into force of the Convention.

Article 35

Territorial extension of the Convention

Any High Contracting Party may, at the time of ratification or accession, or at any time thereafter, declare by notification addressed to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, that the present Convention shall extend to all or any of the territories for whose international relations it is responsible. The said notification shall take effect three months after the date of its receipt.

Article 36

Relation to previous conventions

1. In the relations between Powers which are bound by the Conventions of The Hague concerning the Laws and Customs of War on Land (IV) and concerning Naval Bombardment in Time of War (IX), whether those of 29 July, 1899 or those of 18 October, 1907, and which are Parties to the present Convention, this last Convention shall be supplementary to the aforementioned Convention (IX) and to the Regulations annexed to the afore-

varje hög fördragsslutande part tre månader efter det att dess ratifikations- eller anslutningsinstrument har deponerats.

3) De situationer som avses i artiklarna 18 och 19 medför att ratifikations- eller anslutningsinstrument, som deponerats av parterna i konflikten antingen före eller efter fientligheternas eller ockupationens början, får omedelbar verkan. I sådana fall skall generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur snarast möjligt översända de meddelanden som avses i artikel 38.

Artikel 34

Faktisk tillämpning

1) Varje stat som har undertecknat konventionen den dag den träder i kraft skall vidta alla nödvändiga åtgärder för en faktisk tillämpning av dess bestämmelser inom sex månader från dagen för ikraftträdandet.

2) Varje stat som deponerar sina ratifikations- eller anslutningsinstrument efter dagen för konventionens ikraftträdande skall vidta nämnda åtgärder inom sex månader från dagen för deponeringen av ratifikations- eller anslutningsdokumenten.

Artikel 35

Konventionens territoriella räckvidd

Varje hög fördragsslutande part kan vid ratifikation eller anslutning eller när som helst senare genom notifikation till generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur förklara att denna konvention skall utvidgas till att gälla för alla eller något av de territorier för vilkas internationella förbindelser staten är ansvarig. Denna notifikation får giltighet tre månader efter dagen då den mottagits.

Artikel 36

Förhållande till tidigare konventioner

1) I förhållandet mellan makter, som är bundna av Haagkonventionerna om lagar och bruk i landkrig (IV) och om bombardemang i krigstid förmedelst sjöstridskrafter (IX), antingen konventionerna den 29 juli 1899 eller den 18 oktober 1907, och är parter i denna konvention, skall denna sista konvention komplettera den ovan nämnda konventionen (IX) och reglerna i tillägget till den ovan nämnda konventionen (IV) samt ersätta det

mentioned Convention (IV) and shall substitute for the emblem described in Article 5 of the aforementioned Convention (IX) the emblem described in *Article 16* of the present Convention, in cases in which the present Convention and the Regulations for its execution provide for the use of this distinctive emblem.

2. In the relations between Powers which are bound by the Washington Pact of 15 April, 1935 for the Protection of Artistic and Scientific Institutions and of Historic Monuments (Roerich Parc) and which are Parties to the present Convention, the latter Convention shall be supplementary to the Roerich Pact and shall substitute the distinguishing flag described in Article III of the Pact the emblem defined in *Article 16* of the present Convention, in cases in which the present Convention and the Regulations for its execution provide for the use of this distinctive emblem.

Article 37

Denunciation

1. Each High Contracting Party may denounce the present Convention, on its own behalf, or on behalf of any territory for whose international relations it is responsible.

2. The denunciation shall be notified by an instrument in writing, deposited with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

3. The denunciation shall take effect one year after the receipt of the instrument of denunciation. However, if, on the expiry of this period, the denouncing Party is involved in an armed conflict, the denunciation shall not take effect until the end of hostilities, or until the operations of repatriating cultural property are completed, whichever is the later.

Article 38

Notifications

The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall inform the States referred to in *Articles 30* and *32*, as well as the United Nations, of the deposit of all the instruments of ratification, accession or acceptance provided for in *Articles 31*, *32* and *39* and of the

emblem som beskrivs i artikel 5 i den ovan nämnda konventionen (IX) med det emblem som beskrivs i konventionens artikel 16 i de fall då användning av detta karakteristiska emblem föreskrivs i denna konvention och dess tillämpningsbestämmelser.

2) I förhållandet mellan makter, som är bundna av Washingtonpakten den 15 april 1935 om skydd av institutioner för konst och vetenskap samt historiska minnesmärken (Roerichpakten) och som är parter i denna konvention, skall sistnämnda konvention komplettera Roerichpakten samt ersätta den igenkänningsflagga som beskrivs i paktens artikel III med det emblem som beskrivs i konventionens artikel 16 i de fall användning av detta karakteristiska emblem föreskrivs i denna konvention och dess tillämpningsföreskrifter.

Artikel 37

Uppsägning

1) Varje hög fördragsslutande part kan säga upp denna konvention på sina egna vägnar eller på vilket som helst territoriums vägnar, för vars internationella förbindelser den ansvarar.

2) Uppsägningen skall ske skriftligt genom en notifikation som deponeras hos generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

3) Uppsägningen träder i kraft ett år efter mottagandet av notifikationen. Om den uppsägande parten vid utgången av denna period är invecklad i en väpnad konflikt, skall uppsägningen inte träda i kraft förrän fientligheterna upphört eller förrän repatrieringen av kulturegendomen slutförts, beroende på vilket som inträffar sist.

Artikel 38

Underrättelser

Generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur skall underrätta såväl de stater som avses i artiklarna 30 och 32 som Förenta nationerna om varje deponering av ratifikations-, anslutnings- eller godtagandeinstrument som nämns i artiklarna 30, 32 och 39

notifications and denunciations provided for respectively in *Articles 35, 37 and 39*.

Article 39

Revision of the Convention and of the Regulations for its execution

1. Any High Contracting Party may propose amendments of the present Convention or the Regulations for its execution. The text of any proposed amendment shall be communicated to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization who shall transmit it to each High Contracting Party with the request that such Party reply within four months stating whether it:

- (a) desires that a Conference be convened to consider the proposed amendment;
- (b) favours the acceptance of the proposed amendment without a Conference; or
- (c) favours the rejection of the proposed amendment without a Conference.

2. The Director-General shall transmit the replies received under paragraph 1 of the present Article, to all High Contracting Parties.

3. If all the High Contracting Parties which have, within the prescribed time-limit, stated their views to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, pursuant to paragraph 1 (b) of this Article, inform him that they favour acceptance of the amendment without a Conference, notification of their decision shall be made by the Director-General in accordance with *Article 38*. The amendment shall become effective for all the High Contracting Parties on the expiry of ninety days from the date of such notification.

4. The Director-General shall convene a Conference of the High Contracting Parties to consider the proposed amendment if requested to do so by more than one-third of the High Contracting Parties.

5. Amendments to the Convention or to the Regulations for its execution, dealt with under the provisions of the preceding paragraph, shall enter into force only after they have been unanimously adopted by the High Contracting Parties represented at the Conference and accepted of each of the High Contracting Parties.

och om de notifikationer och uppsägningar som anges i artiklarna 35, 37 och 39.

Artikel 39

Revidering av konventionen och dess tillämpningsföreskrifter

1) Varje hög fördragsslutande part får föreslå ändringar i denna konvention eller i dess tillämpningsföreskrifter. Ändringsförslag skall översändas till generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur, som skall översända dem till varje hög fördragsslutande part med anmodan om att denna inom fyra månader meddelar om den

- (a) önskar att en konferens skall sammankallas för att behandla ändringsförslaget;
- (b) anser att ändringsförslaget skall antas utan konferens; eller
- (c) anser att ändringsförslaget skall avslås utan konferens.

2) Generaldirektören skall översända de svar som mottas enligt denna artikels punkt 1) till alla höga fördragsslutande parter.

3) Om alla de höga fördragsslutande parter som inom föreskriven tid har tillkännagivit sin ståndpunkt till generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur i enlighet med denna artikels punkt 1) b) meddelar honom att de anser att ändringen skall godkännas utan konferens, skall underrättelse om deras beslut lämnas genom generaldirektörens försorg i enlighet med artikel 38. Ändringen träder i kraft för alla höga fördragsslutande parter nittio dagar efter dagen för en sådan underrättelse.

4) Generaldirektören skall sammankalla en konferens med de höga fördragsslutande parterna för att behandla ändringsförslaget, om han av mer än en tredjedel av de höga fördragsslutande parterna anmodas att göra detta.

5) Ändringar i konventionen eller i dess tillämpningsföreskrifter, vilka behandlats i enlighet med bestämmelserna i föregående punkt, träder i kraft först efter det att de enhälligt antagits av de höga fördragsslutande parter som är representerade på konferensen och godkänts av alla höga fördragsslutande parter.

6. Acceptance by the High Contracting Parties of amendments to the Convention or to the Regulations for its execution, which have been adopted by the Conference mentioned in paragraph 4 and 5, shall be effected by the deposit of a formal instrument with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

7. After the entry into force of amendments to the present Convention or to the Regulations for its execution, only the text of the Convention or of the Regulations for its execution thus amended shall remain open for ratification or accession.

Article 40

Registration

In accordance with *Article 102* of the Charter of the United Nations, the present Convention shall be registered with the Secretariat of the United Nations at the request of the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

In faith whereof the undersigned, duly authorized have signed the present Convention.

Done at The Hague, this fourteenth day of May, 1954, in a single copy which shall be deposited in the archives of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, and certified true copies of which shall be delivered to all the States referred to in *Articles 30* and *32* as well as to the United Nations.

6) De höga fördragsslutande parternas godkännande av ändringar i konventionen eller i dess tillämpningsföreskrifter, som antagits på den i punkterna 4) och 5) angivna konferensen, skall ges genom deponering av ett formellt instrument hos generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

7) Sedan ändringar i konventionen eller i dess tillämpningsföreskrifter trätt i kraft, skall konventionen eller dess tillämpningsföreskrifter vara öppna för ratifikation eller anslutning endast i det ändrade skicket.

Artikel 40

Registrering

I enlighet med artikel 102 i Förenta nationernas stadga skall denna konvention registreras hos Förenta nationernas sekretariat på anmodan av generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat denna konvention.

Upprättad i Haag den 14 maj 1954 i ett enda exemplar, som skall deponeras i arkivet hos Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur och sändas till alla de stater som avses i artiklarna 30 och 32 samt till Förenta nationerna.

Regulations for the execution of the convention for the protection of cultural property in the event of armed conflict

CHAPTER I

CONTROL

Article 1

International list of persons

On the entry into force of the Convention, the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall compile an international list consisting of all persons nominated by the High Contracting Parties as qualified to carry out the functions of Commissioner-General for Cultural Property. On the initiative of the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, this list shall be periodically revised on the basis of requests formulated by the High Contracting Parties.

Article 2

Organization of control

As soon as any High Contracting Party is engaged in an armed conflict to which *Article 18* of the Convention applies:

(a) It shall appoint a representative for cultural property situated in its territory; if it is in occupation of another territory, it shall appoint a special representative for cultural property situated in that territory;

(b) The Protecting Power acting for each of the Parties in conflict with such High Contracting Party shall appoint delegates accredited to the latter in conformity with *Article 3* below;

(c) A Commissioner-General for Cultural Property shall be appointed to such High Contracting Party in accordance with *Article 4*.

Article 3

Appointment of delegates of protecting powers

The Protecting Power shall appoint its delegates from among the members of its diplomatic or consular staff or, with the approval of the Party to which they will be accredited, from among other persons.

Tillämpningsföreskrifter för konventionen om skydd av kulturegendom i händelse av väpnad konflikt

KAPITEL I

KONTROLL

Artikel 1

Internationell lista över personer

Vid konventionens ikraftträdande skall generaldirektören i Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur upprätta en internationell lista över alla personer som de höga fördragsslutande parterna har utsett såsom varande kvalificerade att fullgöra uppdrag som generalkommissarie för kulturegendom. På initiativ av generaldirektören i Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur skall denna lista revideras på grundval av framställningar från de höga fördragsslutande parterna

Artikel 2

Organisation av kontrollen

Så snart en av de höga fördragsslutande parterna deltar i en väpnad konflikt, på vilken konventionens artikel 18 är tillämplig,

a) skall den utse en representant för kulturegendom som befinner sig på dess territorium;

b) skall skyddsmakten till var och en av de parter som är i konflikt med någon sådan hög fördragsslutande part utse delegater ackrediterade i sistnämnda part i enlighet med artikel 3 nedan;

c) skall en generalkommissarie för kulturegendom utses för den berörda höga fördragsslutande parten i enlighet med artikel 4.

Artikel 3

Utnämning av skyddsmaktens delegater

Skyddsmakten skall utse sina delegater bland medlemmarna av sin diplomatiska eller konsulära kår eller, med samtycke av den höga fördragsslutande parten, där de skall ackrediteras, bland andra personer.

Article 4

Appointment of Commissioner-General

1. The Commissioner-General for Cultural Property shall be chosen from the international list of persons by joint agreement between the Party to which he will be accredited and the Protecting Powers acting on behalf of the opposing Parties.

2. Should the Parties fail to reach agreement within three weeks from the beginning of their discussions on this point, they shall request the President of the International Court of Justice to appoint the Commissioner-General, who shall not take up his duties until the Party to which he is accredited has approved his appointment.

Article 5

Functions of delegates

The delegates of the Protecting Powers shall take note of violations of the Convention, investigate, with the approval of the Party to which they are accredited, the circumstances in which they have occurred, make representations locally to secure their cessation and, if necessary, notify the Commissioner-General of such violations. They shall keep him informed of their activities.

Article 6

Functions of the Commissioner-General

1. The Commissioner-General for Cultural Property shall deal with all matters referred to him in connexion with the application of the Convention, in conjunction with the representative of the Party to which he is accredited and with the delegates concerned.

2. He shall have powers of decision and appointment in the cases specified in the present Regulations.

3. With the agreement of the Party to which he is accredited, he shall have the right to order an investigation or to conduct it himself.

4. He shall make any representations to the Parties to the conflict or to their Protecting Powers which he deems useful for the application of the Convention.

5. He shall draw up such reports as may be necessary on the application of the Conven-

Artikel 4

Utnämning av generalkommissarie

1) Generalkommissarien för kulturegen- dom skall väljas bland de personer som står på den internationella listan efter gemensam överenskommelse mellan de höga fördrags- slutande parterna, där han skall ackrediteras, och de skyddsmakter som handlar på motpar- ternas vägnar.

2) Om parterna inte lyckas nå en överens- kommelse på denna punkt inom tre veckor från den dag då diskussionerna påbörjats, skall de anmoda presidenten för internatio- nella domstolen att utse generalkommissa- rien, som inte skall påbörja sitt uppdrag förrän den höga fördragsslutande parten, hos vil- ken han är ackrediterad, har godkänt hans utnämning.

Artikel 5

Delegaternas uppgifter

Skyddsmakternas delegater skall notera överträdelser mot konventionen, med sam- tycke av den höga fördragsslutande part där de är ackrediterade undersöka de omständig- heter under vilka överträdelserna har ägt rum, göra framställningar på platsen för att få överträdelserna att upphöra och, om nödvän- digt, underrätta generalkommissarien om så- dana överträdelser. De skall hålla honom un- derrättad om sin verksamhet.

Artikel 6

Generalkommissariens uppgifter

1) Generalkommissarien för kulturegen- dom skall tillsammans med representanten för den part som han är ackrediterad hos och med berörda delegater handlägga alla ären- den som föreläggs honom i samband med til- lämpningen av konventionen.

2) Han skall ha befogenhet att fatta beslut och företa utnämningar i de fall som anges i dess föreskrifter.

3) Med samtycke av den part där han är ackrediterad skall han ha rätt att beordra un- dersökning eller att själv leda denna.

4) Han skall gentemot parterna i konflikten eller deras skyddsmakter vidta sådana åtgär- der som han anser vara av värde för tillämp- ningen av konventionen.

5) Han skall utarbeta de rapporter som kan vara nödvändiga för tillämpningen av kon-

tion and communicate them to the Parties concerned and to their Protecting Powers. He shall send copies to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, who may make use only of their technical contents.

6. If there is no Protecting Power, the Commissioner-General shall exercise the functions of the Protecting Power as laid down in *Articles 21 and 22* of the Convention.

Article 7

Inspectors and experts

1. Whenever the Commissioner-General for Cultural Property considers it necessary, either at the request of the delegates concerned or after consultation with them, he shall propose, for the approval of the Party to which he is accredited, an inspector of cultural property to be charged with a specific mission. An inspector shall be responsible only to the Commissioner-General.

2. The Commissioner-General, delegates and inspectors may have recourse to the services of experts, who will also be proposed for the approval of the Party mentioned in the preceding paragraph.

Article 8

Discharge of the mission of control

The Commissioners-General for Cultural Property, delegates of the Protecting Powers, inspectors and experts shall in no case exceed their mandates. In particular, they shall take account of the security needs of the High Contracting Party to which they are accredited and shall in all circumstances act in accordance with the requirements of the military situation as communicated to them by that High Contracting Party.

Article 9

Substitutes for protecting powers

If a Party to the conflict does not benefit or ceases to benefit from the activities of a Protecting Power, a neutral State may be asked to undertake those functions of a Protecting Power which concern the appointment of a Commissioner-General for Cultural Property in accordance with the procedure laid down

ventionen och sända dem till de berörda höga fördragsslutande parterna och deras skyddsmakter. Han skall sända kopior till generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur, som får använda endast de tekniska data som de innehåller.

6) Om det inte finns någon skyddsmakt, skall generalkommissarien utöva skyddsmaktens uppgifter i enlighet med konventionens artikel 21 och 22.

Artikel 7

Inspektörer och experter

1) När generalkommissarien för kulturegendom efter anmodan av eller efter samråd med berörda delegater anser det nödvändigt, skall han för godkännande av den part där han är ackrediterad föreslå en inspektör för kulturegendom, som skall åläggas ett bestämt uppdrag. Inspektören skall endast vara ansvarig inför generalkommissarien.

2) Generalkommissarien, delegaterna och inspektörerna får be om bistånd av sakkunniga, som likaledes föreslås för godkännande av den höga fördragsslutande part som anges i föregående punkt.

Artikel 8

Utövande av kontrollen

Generalkommissarierna för kulturegendom, skyddsmakternas delegater samt inspektörer och experter får inte vid något tillfälle överskrida gränserna för sitt mandat. Särskilt skall de beakta säkerhetsbehoven för den höga fördragsslutande part som de är ackrediterade hos och under alla omständigheter handla med hänsyn till de krav som ställs på grund av den militära situationen enligt underrättelse från berörda höga fördragsslutande part.

Artikel 9

Ställföreträdare för skyddsmakterna

Om en part i konflikten inte, eller inte längre, kommer i åtnjutande av en skyddsmakts verksamhet, kan en neutral stat anmodas att överta de uppgifter som tillkommer skyddsmakten och rör utnämning av en generalkommissarie för kulturegendom i enlighet med det i artikel 4 ovan föreskrivna för-

in *Article 4* above. The Commissioner-General thus appointed shall, if need be, entrust to inspectors the functions of delegates of Protecting Powers as specified in the present Regulations.

Article 10

Expenses

The remuneration and expenses of the Commissioner-General for Cultural Property, inspectors and experts shall be met by the Party to which they are accredited. Remuneration and expenses of delegates of the Protecting Powers shall be subject to agreement between those Powers and the States whose interests they are safeguarding.

CHAPTER II

SPECIAL PROTECTION

Article 11

Improvised refuges

1. If, during an armed conflict, any High Contracting Party is induced by unforeseen circumstances to set up an improvised refuge and desires that it should be placed under special protection, it shall communicate this fact forthwith to the Commissioner-General accredited to the Party.

2. If the Commissioner-General considers that such a measure is justified by the circumstances and by the importance of the cultural property sheltered in this improvised refuge, he may authorize the High Contracting Party to display on such refuge the distinctive emblem defined in *Article 16* of the Convention. He shall communicate his decision without delay to the delegates of the Protecting Powers who are concerned, each of whom may, within a time-limit of 30 days, order the immediate withdrawal of the emblem.

3. As soon as such delegates have signified their agreement or if the time-limit of 30 days has passed without any of the delegates concerned having made an objection, and if, in the view of the Commissioner-General, the refuge fulfils the conditions laid down in *Article 8* of the Convention, the Commissioner-General shall request the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization to enter the refuge

farandet. Den på detta sätt utnämnda generalkommissarien skall, om nödvändigt, överlåta till inspektörer de uppgifter som skyddsmakternas delegater skall utöva i enlighet med vad som anges i dessa föreskrifter.

Artikel 10

Utgifter

Lön och utgifter för generalkommissarien för kulturegendom samt inspektörer och sakkunniga skall bestridas av den part där de är ackrediterade. Lön och utgifter för skyddsmakternas delegater skall vara föremål för avtal mellan dessa stater och de stater, vars intressen de tillvaratar.

KAPITEL II

Särskilt skydd

Artikel 11

Improviserade skyddsrum

1) Om en hög fördragsslutande part under en väpnad konflikt på grund av oförutsedda omständigheter måste inrätta ett improviserat skyddsrum och önskar att detta skall stå under särskilt skydd, skall den genast anmäla detta till den generalkommissarie som är ackrediterad hos den berörda parten.

2) Om generalkommissarien anser att ett sådant steg med hänsyn till omständigheterna och till betydelsen av den kulturegendom som ges skydd i det improviserade skyddsrummet är berättigat, får han bemyndiga den höga fördragsslutande parten att förse skyddsrummet med det karakteristiska emblem som anges i konventionens artikel 16. Han skall utan dröjsmål meddela sitt beslut till delegaterna från de berörda skyddsmakterna, som var och en inom en tidsfrist av 30 dagar kan beordra att emblemet omedelbart borttas.

3) Så snart delegaterna har tillkännagivit sitt samtycke, eller om tidsfristen på 30 dagar har gått ut utan att någon av de berörda delegaterna har protesterat, och om skyddsrummet enligt generalkommissariens mening uppfyller de villkor som fastslagits i konventionens artikel 8, skall generalkommissarien anmoda generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur att föra in skyddsrummet i regist-

in the Register of Cultural Property under Special Protection.

Article 12

International Register of Cultural Property under Special Protection.

1. An "International Register of Cultural Property under Special Protection" shall be prepared.

2. The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall maintain this Register. He shall furnish copies to the Secretary-General of the United Nations and to the High Contracting Parties.

3. The register shall be divided into sections, each in the name of a High Contracting Party. Each section shall be sub-divided into three paragraphs headed: Refuges, Centres containing Monuments, Other Immovable Cultural Property. The Director-General shall determine what details each section shall contain.

Article 13

Requests for registration

1. Any High Contracting Party may submit to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization an application for the entry in the Register of certain refuges, centres containing monuments or other immovable cultural property situated within its territory. Such application shall contain a description of the location of such property and shall certify that the property complies with the provisions of *Article 8* of the Convention.

2. In the event of occupation, the Occupying Power shall be competent to make such application.

3. The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall, without delay, send copies of applications for registration to each of the High Contracting Parties.

Article 14

Objections

1. Any High Contracting Party may, by letter addressed to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, lodge an objection to the registration of cultural property. This

ret över kulturegendom under särskilt skydd.

Artikel 12

Internationellt register över kulturegendom under särskilt skydd

1) Ett internationellt register över kulturegendom under särskilt skydd skall upprättas.

2) Generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur skall föra detta register. Han skall tillställa Förenta nationernas generalsekretärare och de höga fördragsslutande parterna kopior av registret.

3) Registret skall indelas i avsnitt, ett för var och en av de höga fördragsslutande parterna. Varje avsnitt skall delas upp i tre underavsnitt med rubrikerna: skyddsrum, centra för kulturminnesmärken, annan fast kulturegendom. Generaldirektören skall avgöra vilka detaljer varje avsnitt skall innehålla.

Artikel 13

Anmodan om registrering

1) Varje hög fördragsslutande part kan sända generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur en ansökan om införande i registret av vissa skyddsrum, centra för kulturminnesmärken eller annan fast kulturegendom inom sitt territorium. En sådan ansökan skall innehålla en beskrivning av den plats där kulturegdomen är belägen och ett intyg om att egendomen motsvarar bestämmelserna i konventionens artikel 8.

2) I händelse av ockupation skall ockupationsmakten vara behörig att inge en sådan ansökan.

3) Generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur skall utan dröjsmål sända kopior av ansökningarna om registrering till samtliga höga fördragsslutande parter.

Artikel 14

Protester

1) Varje hög fördragsslutande part kan genom en skrivelse ställd till generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur protestera mot registrering av kulturegendom. En sådan

letter must be received by him within four months of the day on which he sent a copy of the application for registration.

2. Such objection shall state the reasons giving rise to it, the only valid grounds being that:

- (a) the property is not cultural property;
- (b) the property does not comply within the conditions mentioned in *Article 8* of the Convention.

3. The Director-General shall send a copy of the letter of objection to the High Contracting Parties without delay. He shall, if necessary, seek the advice of the International Committee on Monuments, Artistic and Historical Sites and Archaeological Excavations and also, if he thinks fit, of any other competent organization or person.

4. The Director-General, or the High Contracting Party requesting registration, may make whatever representation they deem necessary to the High Contracting Parties which lodge the objection, with a view to causing the objection to be withdrawn.

5. If a High Contracting Party which has made an application for registration in time of peace becomes involved in an armed conflict before the entry has been made, the cultural property concerned shall at once be provisionally entered in the Register, by the Director-General, pending the confirmation, withdrawal or cancellation of any objection that may be, or may have been, made.

6. If, within a period of six months from the date of receipt of the letter of objection, the Director-General has not received from the High Contracting Party lodging the objection a communication stating that it has been withdrawn, the High Contracting Party applying for registration may request arbitration in accordance with the procedure in the following paragraph.

7. The request for arbitration shall not be made more than one year after the date of receipt by the Director-General of the letter of objection. Each of the two Parties to the dispute shall appoint an arbitrator. When more than one objection has been lodged against an application for registration, the High Contracting Parties which have lodged the objections shall, by common consent, appoint a single arbitrator. These two arbitra-

skrivelse skall vara honom tillhanda senast fyra månader från den dag då han utsände en kopia av ansökan för registrering.

2) I en sådan protest skall skälen för densamma anföras, varvid enda giltiga skäl är

- a) att egendomen inte är kulturegendom;
- b) att egendomen inte uppfyller de villkor som anges i konventionens artikel 8.

3) Generaldirektören skall utan dröjsmål sända en kopia av protesten till de höga fördragsslutande parterna. Han skall, om så erfordras, inhämta yttrande från den internationella kommittén för minnesmärken, konstnärliga och historiska platser och arkeologiska utgrävningar och även, om han finner det önskvärt, från vilken som helst annan behörig organisation eller person.

4) Generaldirektören eller den höga fördragsslutande part som ansöker om registrering kan göra de framställningar de anser nödvändiga hos de höga fördragsslutande parter som protesterat i syfte att söka verka för att protesten dras tillbaka.

5) Om en hög fördragsslutande part, som i fredstid har ingivit en ansökan om registrering, blir invecklad i en väpnad konflikt innan den berörda kulturegendomen har förts in i registret, skall egendomen genast föras provisoriskt in i registret i väntan på att protester som kan förväntas eller som redan lagts blir bekräftade, dras tillbaka eller annulleras.

6) Om generaldirektören inom sex månader efter det att protestskrivelsen mottagits inte har erhållit något meddelande från den höga fördragsslutande part som inkommit med protesten om att denna har dragits tillbaka, kan den höga fördragsslutande part som ansöker om registrering begära skiljedom i enlighet med det i följande punkt angivna förfarandet.

7) Begäran om skiljedom får inte inges senare än ett år från den dag då generaldirektören mottagit protestskrivelsen. Var och en av de båda parterna i tvisten skall utse en skiljedomare. När det föreligger mer än en protest mot en ansökan om registrering, skall de höga fördragsslutande parter som inkommit med protesten gemensamt utse en enda skiljedomare. Dessa två skiljedomare skall utse en överdomare från den internationella lista

tors shall select a chief arbitrator from the international list mentioned in *Article 1* of the present Regulations. If such arbitrators cannot agree upon their choice, they shall ask the President of the International Court of Justice to appoint a chief arbitrator who need not necessarily be chosen from the international list. The arbitral tribunal thus constituted shall fix its own procedure. There shall be no appeal from its decisions.

8. Each of the High Contracting Parties may declare, whenever a dispute to which it is a Party arises, that it does not wish to apply the arbitration procedure provided for in the preceding paragraph. In such cases, the objection to an application for registration shall be submitted by the Director-General to the High Contracting Parties. The objection will be confirmed only if the High Contracting Parties so decide by a two-third majority of the High Contracting Parties voting. The vote shall be taken by correspondence, unless the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization deems it essential to convene a meeting under the powers conferred upon him by *Article 27* of the Convention. If the Director-General decides to proceed with the vote by correspondence, he shall invite the High Contracting Parties to transmit their votes by sealed letter within six months from the day on which they were invited to do so.

Article 15

Registration

1. The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall cause to be entered in the Register, under a serial number, each item of property for which application for registration is made, provided that he has not received an objection within the time-limit prescribed in paragraph 1 of *Article 14*.

2. If an objection has been lodged, and without prejudice to the provision of paragraph 5 of *Article 14*, the Director-General shall enter property in the Register only if the objection has been withdrawn or has failed to be confirmed following the procedures laid down in either paragraph 7 or paragraph 8 of *Article 14*.

3. Whenever paragraph 3 of *Article 11* applies, the Director-General shall enter pro-

posed is nämnd i artikel 1 i dessa föreskrifter. Om de två skiljedomarna inte kan enas om valet, skall de anmoda presidenten för den internationella domstolen att utse en överdomare som inte nödvändigtvis behöver väljas från den internationella listan. Den således konstituerade skiljedomstolen skall själv fastställa sina procedurregler. Dess beslut skall inte kunna överklagas.

8) Var och en av de höga fördragsslutande parterna kan, när en tvist som den är part i uppstår, förklara att den inte önskar använda det i föregående punkt föreskrivna rättegångsförfarandet. I sådant fall skall protesten mot en ansökan om registrering av generaldirektören underställas de höga fördragsslutande parterna. Protesten godkänns endast om så beslutas med två tredjedels majoritet av de röstande höga fördragsslutande parterna. Omröstningen skall ske genom skriftväxling, om inte generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur anser det nödvändigt att sammankalla ett möte i kraft av de befogenheter som åläggs honom enligt konventionens artikel 27. Om generaldirektören beslutar att voteringen skall ske per korrespondens, skall han anmoda de höga fördragsslutande parterna att översända sina röster i förseglat kuvert inom sex månader från den dag då de blev anmodade härtill.

Artikel 15

Registrering

1) Generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur skall föra in i registret, under ett serienummer, varje slag av egendom för vilken ansökan om registrering har ingivits, under förutsättning att han inte har mottagit någon protest inom den tidsfrist som föreskrivs i artikel 14, punkt 1.

2) Om en protest framförts, skall generaldirektören utan förfång för bestämmelsen, föra in egendomen i registret endast om protesten återtagits eller inte godkänts i enlighet med bestämmelserna i antingen punkt 7 eller punkt 8 i artikel 14.

3) Varje gång artikel 11, punkt 3, tillämpas, skall generaldirektören föra in kulturegendo-

perty in the Register if so requested by the Commissioner-General for Cultural Property.

4. The Director-General shall send without delay to the Secretary-General of the United Nations, to the High Contracting Parties, and, at the request of the Party applying for registration, to all other States referred to in *Articles 30 and 32* of the Convention, a certified copy of each entry in the Register. Entries shall become effective thirty days after despatch of such copies.

Article 16

Cancellation

1. The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall cause the registration of any property to be cancelled:

(a) at the request of the High Contracting Party within whose territory the cultural property is situated;

(b) if the High Contracting Party which requested registration has denounced the Convention, and when that denunciation has taken effect;

(c) in the special case provided for in *Article 14*, paragraph 5, when an objection has been confirmed following the procedures mentioned wither in paragraph 7 or in paragraph 8 of *Article 14*.

2. The Director-General shall send without delay, to the Secretary-General of the United Nations and to all States which received a copy of the entry in the Register, a certified copy of its cancellation. Cancellation shall take effect thirty days after the despatch of such copies.

CHAPTER III

TRANSPORT OF CULTURAL PROPERTY

Article 17

Procedure to obtain immunity

1. The request mentioned in paragraph 1 of *Article 12* of the Convention shall be addressed to the Commissioner-General for Cultural Property. It shall mention the reasons on which it is based and specify the approximate number and the importance of the objects to be transferred, their present

men i registret, om han blir anmodad härom av generalkommissarien för kulturegendom.

4) Generaldirektören skall utan dröjsmål sända en vidimerad kopia av varje i registret infört objekt till Förenta nationernas generalsekreterare, till de höga fördragsslutande parterna och, på anmodan av den part som ansöker om registrering, till alla andra stater som anges i artiklarna 30 och 32 i konventionen. Införandet i registret blir giltigt trettio dagar efter det att sådana kopior utsänts.

Artikel 16

Strykning ur registret

1) Generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur kan avföra kulturegendom från registret

a) på anmodan av den höga fördragsslutande part på vars territorium kulturegendomen befinner sig;

b) om den höga fördragsslutande part som ansökt om registrering har sagt upp konventionen, och när uppsägningen blir giltig;

c) i det speciella fall som anges i artikel 14, punkt 5, när en protest har godkänts enligt det förfarande som beskrivs i artikel 14, punkt 7 eller punkt 8.

2) Generaldirektören skall utan dröjsmål till Förenta nationernas generalsekreterare och alla de stater som har erhållit kopia av införandet i registret sända en vidimerad kopia av annulleringen. Strykning ur registret skall bli giltig trettio dagar efter det att kopiorna avsänts.

KAPITEL III

TRANSPORT AV KULTURFÖREMÅL

Artikel 17

Förfarande för att erhålla immunitet

1. Den i artikel 12, punkt 1, i konventionen, nämnda ansökningen skall sändas till generalkommissarien för kulturegendom. I ansökningen skall anges skälen på vilka den grundar sig, det ungefärliga antalet och betydelsen av de föremål som skall flyttas, platsen där föremålen befinner sig, vart de avses flyt-

location, the location now envisaged, the means of transport to be used, the route to be followed, the date proposed for the transfer, and any other relevant information.

2. If the Commissioner-General, after taking such opinions as he deems fit, considers that such transfer is justified, he shall consult those delegates of the Protecting Powers who are concerned, on the measures proposed for carrying it out. Following such consultation, he shall notify the Parties to the conflict concerned of the transfer, including in such notification all useful information.

3. The Commissioner-General shall appoint one or more inspectors, who shall satisfy themselves that only the property stated in the request is to be transferred and that the transport is to be by the approved methods and bears the distinctive emblem. The inspector or inspectors shall accompany the property to its destination.

Article 18

Transport abroad

Where the transfer under special protection is to the territory of another country, it shall be governed not only by *Article 12* of the Convention and by *Article 17* of the present Regulations, but by the following further provisions:

(a) while the cultural property remains on the territory of another State, the State shall be its depositary and shall extend to it as great a measure of care as that which it bestows upon its on cultural property of comparable importance;

(b) the depositary State shall return the property only on the cessation of the conflict; such return shall be effected within six months from the date on which it was requested;

(c) during the various transfer operations, and while it remains on the territory of another State, the cultural property shall be exempt from confiscation and may not be disposed of either by the depositor or by the depositary. Nevertheless, when the safety of the property requires it, the depositary may, with the assent of the depositor, have the property transported to the territory of a third country, under the conditions laid down in the present article;

(d) the request for special protection shall

tas samt transportmedel, transportväg och föreslagen dag för flyttningen och ges eventuella andra relevanta upplysningar.

2. Om generalkommissarien efter att ha inhämtat de yttranden han finner lämpliga anser att en sådan flyttning är berättigad, skall han samråda med delegaterna från berörda skyddsmakter angående de åtgärder som föreslås för genomförandet av transporten. Efter sådant samråd skall han underrätta berörda parter i konflikten om flyttningen och därvid ge alla väsentliga upplysningar.

3. Generalkommissarien skall utse en eller flera inspektörer, som skall förvissa sig om att transporten endast omfattar den egendom som anges i ansökan samt att den sker på det sätt som godkänts och är försedd med det karakteristiska emblemet. Inspektören eller inspektörerna skall medfölja transporten till bestämmelseorten.

Artikel 18

Transport till ett annat land

Där transport under särskilt skydd sker till ett annat lands territorium, skall detta inte endast ske enligt konventionens artikel 12 och enligt artikel 17 i dessa föreskrifter utan även enligt följande bestämmelser:

a) medan kulturegendomen befinner sig på en annan stats territorium, skall den staten vara depositär för egendomen och handha den med samma omsorg som den handhar sin egen kulturegendom av motsvarande betydelse;

b) depositärstaten skall inte återlämna kulturegendomen förrän konflikten upphört. Sådant återlämnande skall ske inom sex månader från den dag då den begärts återlämnad;

c) under de olika transportererna och medan kulturegendomen befinner sig på en annan stats territorium, skall den inte kunna beslagtas eller avyttras av vare sig den deponerande staten eller depositärstaten. Med den deponerande statens samtycke kan depositären dock ombesörja transport av egendomen till ett tredje lands territorium på de i denna artikel fastställda villkoren;

d) i ansökan om särskilt skydd skall anges

indicate that the State to whose territory the property is to be transferred accepts the provisions of the present Article.

Article 19

Occupied territory

Whenever a High Contracting Party occupying territory of another High Contracting Party transfers cultural property to a refuge situated elsewhere in that territory, without being able to follow the procedure provided for in Article 17 of the Regulations, the transfer in question shall not be regarded as misappropriation within the meaning of Article 4 of the Convention, provided that the Commissioner-General for Cultural Property certifies in writing, after having consulted the usual custodians, that such transfer was rendered necessary by circumstances.

CHAPTER IV

THE DISTINCTIVE EMBLEM

Article 20

Affixing of the emblem

1. The placing of the distinctive emblem and its degree of visibility shall be left to the discretion of the competent authorities of each High Contracting Party. It may be displayed on flags or armlets; it may be painted on an object or represented in any other appropriate form.

2. However, without prejudice to any possible fuller markings, the emblem shall, in the event of armed conflict and in the cases mentioned in Articles 12 and 13 of the Convention, be placed on the vehicles of transport so as to be clearly visible in daylight from the air as well as from the ground. The emblem shall be visible from the ground:

(a) at regular intervals sufficient to indicate clearly the perimeter of a centre containing monuments under special protection;

(b) at the entrance to other immovable cultural property under special protection.

Article 21

Identification of persons

1. The persons mentioned in Article 17.

4 Riksdagen 1983/84. 1 saml. Nr 108

att den stat till vilkens territorium flyttningen av egendomen skall ske godtar bestämmelserna i denna artikel.

Artikel 19

Ockuperat territorium

När en hög fördragsslutande part, som ockuperar ett territorium tillhörande en annan hög fördragsslutande part, transporterar kulturföremål till ett skyddsrum på någon annan plats inom detta territorium utan att ha möjlighet att följa det förfarande som fastställs i artikel 17 i föreskrifterna, skall den ifrågavarande flyttningen inte anses ske i strid med konventionens artikel 4, under förutsättning att generalkommissarien för kulturegendom, efter att ha konsulterat den personal som vanligen handhar föremålen, skriftligen försäkrar att förhållandena nödvändiggör sådan transport.

KAPITEL IV

DET KARAKTERISTISKA EMBLEMET

Artikel 20

Anbringande av emblemet

1. Hur det karakteristiska emblemet skall placeras och hur synligt det skall sitta överläts till varje hög fördragsslutande part att bestämma. Det kan anbringas på flaggor eller armbindlar, det kan målas på ett föremål eller visas på annat lämpligt sätt.

2. I händelse av väpnad konflikt och i de fall som anges i artiklarna 12 och 13 i konventionen skall emblemet dock, utan hinder för en mera fullständig utmärkning, anbringas på transportfordon på ett sådant sätt att det i dagsljus är väl synligt från marken och från luften. Från marken skall emblemet vara synligt

a) med jämna mellanrum och tillräckligt tätt för att tydligt ange gränserna för ett centrum för kultur- minnesmärken under särskilt skydd;

b) vid ingången till annan fast kulturegendom under särskilt skydd.

Artikel 21

Identifiering av personer

1. De personer som nämns i konventionens

paragraph 2 (b) and (c) of the Convention may wear an armband bearing the distinctive emblem, issued and stamped by the competent authorities.

2. Such persons shall carry a special identity card bearing the distinctive emblem. This card shall mention at least the surname and first names, the date of birth, the title or rank, and the function of the holder. The card shall bear the photograph of the holder as well as his signature or his fingerprints, or both. It shall bear the embossed stamp of the competent authorities.

3. Each High Contracting Party shall make out its own type of identity card, guided by the model annexed, by way of example, to the present Regulations. The High Contracting Parties shall transmit to each other a specimen of the model they are using. Identity cards shall be made out, if possible, at least in duplicate, one copy being kept by the issuing Power.

4. The said persons may not, without legitimate reason, be deprived of their identity card or of the right to wear the armband.

artikel 17, punkt 2 (b) och (c), får bära en armbindel med det karakteristiska emblemet, utställt och stämplat av de behöriga myndigheterna.

2. Sådana personer skall ha ett speciellt identitetskort med det karakteristiska emblemet. På kortet skall anges åtminstone innehavarens efternamn och förnamn, födelsedatum, titel eller rang samt uppdrag. Kortet skall vara försett med innehavarens fotografi och hans namnteckning eller fingeravtryck eller bådadera. Kortet skall vara försett med de berörda myndigheternas präglade stämpel.

3. Varje hög fördragsslutande part skall utarbeta sin egen typ av identitetskort med ledning av den modell som bifogas till exempel dessa föreskrifter. De höga fördragsslutande parterna skall sända varandra ett exemplar av den modell som de använder. Identitetskortet skall om möjligt utställas i minst två exemplar, varav det ena skall behållas av den utfärdande staten.

4. De nämnda personerna får inte utan giltigt skäl fråntas identitetskortet eller rätten att bära armbindeln.

Front

	
<p>IDENTITY CARD for personnel engaged in the protection of cultural property</p>	
<p>Surname First names Date of Birth Title or Rank Function</p>	
<p>Is the bearer of this card under the terms of the Convention of The Hague, dated 14 May, 1954, for the Protection of Cultural Property in the event of Armed Conflict.</p>	
Date of issue	Number of Card

Framsidan

	
<p>IDENTITETSKORT för personer med uppgift att skydda kulturegendom</p>	
<p>Efternamn Förnamn Födelsedatum Titel eller rang Uppdrag</p>	
<p>är innehavare av detta kort i enlighet med Haag- konventionen den 14 maj 1954 om skydd av kultur- egendom i händelse av väpnad konflikt.</p>	
Datum för utfärdande	Kortets nummer

Reverse side

<p>Photo of bearer</p>	<p>Signature of bearer or fingerprints or both</p>	
<p>Embossed stamp of authority issuing card</p>		
Height	Eyes	Hair
Other distinguishing marks		

Baksidan

<p>Innehavarens foto</p>	<p>Innehavarens namn- teckning eller finger- avtryck eller bådadera</p>	
<p>Den ut- färdande myndighetens präglade stämpel</p>		
Längd	Ögon	Hår
Andra kännetecken		

Protocol

The High Contracting Parties are agreed as follows:

I

1. Each High Contracting Party undertakes to prevent the exportation, from a territory occupied by it during an armed conflict, of cultural property as defined in *Article 1* of the Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict, signed at The Hague on 14 May, 1954.

2. Each High Contracting Party undertakes to take into its custody cultural property imported into its territory either directly or indirectly from any occupied territory. This shall either be effected automatically upon the importation of the property of, ailing this, at the request of the authorities of that territory.

3. Each High Contracting Party undertakes to return, at the close of hostilities, to the competent authorities of the territory previously occupied, cultural property which is in its territory, if such property has been exported in contravention of the principle laid down in the first paragraph. Such property shall never be retained as war reparations.

4. The High Contracting Party whose obligation it was to prevent the exportation of cultural property from the territory occupied by it, shall pay an indemnity to the holders in good faith of any cultural property which has to be return in accordance with the preceding paragraph.

II

5. Cultural property coming from the territory of a High Contracting Party and deposited by it in the territory of another High Contracting Party for the purpose of protecting such property against the dangers of an armed conflict, shall be returned by the latter, at the end of hostilities, to the competent authorities of the territory from which it came.

III

6. The present Protocol shall bear the date of 14 May, 1954 and, until the date of 31

Protokoll

De höga fördragsslutande parterna har enats om följande:

I

1. Varje hög fördragsslutande part åtar sig att under väpnad konflikt hindra utförsel från ett territorium, som den ockuperar, av kulturegendom av det slag som anges i artikel 1 i konventionen om skydd av kulturegendom under väpnad konflikt, undertecknad i Haag den 14 maj 1954.

2. Varje hög fördragsslutande part åtar sig att förvara kulturegendom, som direkt eller indirekt förts in till dess territorium från ett ockuperat territorium. Detta skall antingen ske automatiskt vid införseln av egendomen eller, i annat fall, på anmodan av det sistnämnda territoriets myndigheter.

3. Varje hög fördragsslutande part åtar sig att vid fientligheternas upphörande till det tidigare ockuperade territoriets behöriga myndigheter returnera den kulturegendom som befinner sig på dess territorium, om egendomen har exporterats i strid med den princip som fastställs i punkt 1. Sådan egendom skall aldrig kvarhållas som krigsskadeersättning.

4. Den höga fördragsslutande part som hade skyldighet att hindra utförsel av kulturegendom från ett territorium som den ockuperar skall betala ersättning till innehavare i god tro av sådan egendom, som skall returneras i enlighet med föregående punkt.

II

5. Kulturegendom som kommer från en hög fördragsslutande parts territorium och har deponerats av denna på en annan hög fördragsslutande parts territorium i syfte att skydda föremålen mot de faror som en väpnad konflikt innebär, skall vid fientligheternas upphörande returneras av den sistnämnda parten till de behöriga myndigheterna på det territorium varifrån den kom.

III

6. Detta protokoll skall vara daterat den 14 maj 1954 och skall fram till den 31 december

December, 1954, shall remain open for signature by all States invited to the Conference which met at The Hague from 21 April, 1954 to 14 May, 1954.

7.(a) The present Protocol shall be subject to ratification by signatory States in accordance with their respective constitutional procedures.

(b) The instruments of ratification shall be deposited with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

8. From the date of its entry into force, the present Protocol shall be open for accession by all States mentioned in paragraph 6 which have not signed it as well as any other State invited to accede by the Executive Board of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

9. The States referred to in paragraph 6 and 8 may declare, at the time of signature, ratification or accession, that they will not be bound by the provisions of Section I or by those of Section II of the present Protocol.

10.(a) The present Protocol shall enter into force three months after five instruments of ratification have been deposited.

(b) Thereafter, it shall enter into force, for each High Contracting Party, three months after the deposit of its instrument of ratification or accession.

(c) The situations referred to in *Articles 18 and 19* of the Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict, signed at The Hague on 14 May, 1954, shall give immediate effect to ratifications and accessions deposited by the Parties to the conflict either before or after the beginning of hostilities or occupation. In such cases, the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall transmit the communications referred to in paragraph 14 by the speediest method.

11.(a) Each State Party to the Protocol on the date of its entry into force shall take all necessary measures to ensure its effective application within a period of six months after such entry into force.

1954 vara öppet för undertecknande för alla stater som inbjudits till den konferens som ägde rum i Haag från den 21 april till den 14 maj 1954.

7. a) Detta protokoll skall ratificeras av signatarstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella förfaranden.

b) Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

8. Från dagen för dess ikraftträdande skall detta protokoll vara öppet för anslutning av alla stater som omnämns i punkt 6 och som inte har undertecknat det samt för alla stater som är inbjudna att ansluta sig av styrelsen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Anslutningen skall ske genom deposition av ett anslutningsinstrument hos generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

9. De stater som anges i punkterna 6 och 8 kan i samband med undertecknande, ratifikation eller anslutning förklara att de inte vill vara bundna av bestämmelserna i avsnitt I och II i detta protokoll.

10. a) Detta protokoll träder i kraft tre månader efter det att fem ratifikationsinstrument har deponerats.

b) Därefter träder det i kraft för varje hög fördragsslutande part tre månader efter deponeringen av dess ratifikations- eller anslutningsinstrument.

c) Det fall som avses i artiklarna 18 och 19 i konventionen om skydd av kulturegendom i händelse av väpnad konflikt, undertecknad i Haag den 14 maj 1954, skall medföra omedelbart ikraftträdande av ratifikation och anslutningar som deponerats av parterna i konflikten före eller efter fientligheternas eller ockupationens början. I sådana fall skall generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur sända de underrättelser som avses i punkt 14 på snabbast möjliga sätt.

11. a) Varje stat som är part i protokollet skall dagen för dess ikraftträdande vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa dess faktiska tillämpning inom sex månader från dess ikraftträdande.

(b) This period shall be six months from the date of deposit of the instruments of ratification or accession for any State which deposits its instrument of ratification or accession after the date of the entry into force of the Protocol.

12. Any High Contracting Party may, at the time of ratification or accession, or at any time thereafter, declare by notification addressed to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, that the present Protocol shall extend to all or any of the territories for whose international relations it is responsible. The said notification shall take effect three months after the date of its receipt.

13.(a) Each High Contracting Party may denounce the present Protocol, on its own behalf, or on behalf of any territory for whose international relations it is responsible.

(b) The denunciation shall be notified by an instrument in writing, deposited with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

(c) The denunciation shall take effect one year after receipt of the instrument of denunciation. However, if, on the expiry of this period, the denouncing Party is involved in an armed conflict, the denunciation shall not take effect until the end of hostilities, or until the operations of repatriating cultural property are completed, whichever is the later.

14. The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall inform the States referred to in paragraphs 6 and 8, as well as the United Nations, of the deposit of all the instruments of ratification, accession or acceptance provided for in paragraphs 7, 8 and 15 and the notifications and denunciations provided for respectively in paragraphs 12 and 13.

15. (a) The present Protocol may be revised if revision is requested by more than one-third of the High Contracting Parties.

(b) The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall convene a Conference for this purpose.

(c) Amendments to the present Protocol shall enter into force only after they have been unanimously adopted by the High Con-

b) Denna period skall vara sex månader från dagen för deponering av ratifikations- eller anslutningsinstrument för alla stater som deponerar sitt ratifikations- eller anslutningsinstrument efter protokollets ikraftträdande.

12. Varje hög fördragsslutande part kan vid ratifikation eller anslutning eller när som helst därefter genom en underrättelse ställd till generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur förklara att detta protokoll skall utvidgas till att gälla för alla eller några av de territorier för vars internationella förbindelser den ansvarar. Den nämnda underrättelsen skall få verkan tre månader från dagen för mottagandet.

13. a) Varje hög fördragsslutande part kan på sina egna vägnar eller för varje territorium för vars internationella förbindelser den ansvarar säga upp detta protokoll.

b) Uppsägningen skall ske genom ett skriftligt dokument, som skall deponeras hos generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

c) Uppsägningen träder i kraft ett år efter mottagandet av den skriftliga uppsägningen. Om emellertid den uppsägande parten vid utgången av denna tid är invecklad i en väpnad konflikt skall uppsägningen inte träda i kraft förrän fientligheterna upphört eller förrän hemsändandet av kulturföremål har fullföljts, om detta äger rum senare.

14. Generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur skall underrätta de stater som avses i punkterna 6 och 8 samt Förenta nationerna om deponering av alla ratifikations- anslutnings- och godtagandeinstrument som anges i punkterna 7, 8 och 15 och om de underrättelser och uppsägningar som anges i punkterna 12 och 13.

15. a) Detta protokoll kan revideras om mer än en tredjedel av de höga fördragsslutande parterna anhåller härom.

b) Generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur skall sammankalla en konferens för detta ändamål.

c) Ändringar i detta protokoll träder i kraft först sedan de enhälligt har antagits av de höga fördragsslutande parter som är repre-

tracting Parties represented at the Conference and accepted by each of the High Contracting Parties.

(d) Acceptance by the High Contracting Parties of amendments to the present Protocol, which have been adopted by the Conference mentioned in sub-paragraphs (b) and (c), shall be effected by the deposit of a formal instrument with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

(e) After the entry into force of amendments to the present Protocol, only the text of the said Protocol thus amended shall remain open for ratification or accession.

In accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations, the present Protocol shall be registered with the Secretary of the United Nations at the request of the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

In faith whereof the undersigned, duly authorized, have signed the present Protocol.

Done at The Hague, this fourteenth day of May, 1954, in English, French, Russian and Spanish, the four texts being equally authoritative, in a single copy which shall be deposited in the archives of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, and certified true copies of which shall be delivered to all the States referred to in paragraphs 6 and 8 as well as to the United Nations.

senterade på konferensen och godkänts av varje hög fördragsslutande part.

d) De höga fördragsslutande parternas godtagande av ändringar i detta protokoll, som har antagits av den under b) och c) nämnda konferensen, skall ske genom deponering av ett formellt instrument hos generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

e) Efter ikraftträdandet av ändringar i detta protokoll skall endast protokollets text i sin reviderade version vara öppen för ratifikation och anslutning.

I enlighet med artikel 102 i Förenta nationernas stadga, skall detta protokoll registreras i Förenta nationernas sekretariat på anmodan av generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörligen befullmäktigade, undertecknat detta protokoll.

Upprättat i Haag den 14 maj 1954 på engelska, franska, ryska och spanska, vilka texter skall ha samma giltighet, i ett enda exemplar som skall deponeras i arkivet hos Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur och vidimerade kopior skall tillställas alla stater som avses i punkterna 6 och 8 och till Förenta nationerna.

Resolutions*Resolution I*

The Conference expresses the hope that the competent organs of the United Nations should decide, in the event of military action being taken in implementation of the Charter, to ensure application of the provisions of the Convention by the armed forces taking part in such action.

Resolution II

The Conference expresses the hope that each of the High Contracting Parties, on acceding to the Convention, should set up, within the framework of its constitutional and administrative system, a national advisory committee consisting of a small number of distinguished persons: for example, senior officials of archaeological services, museums, etc., a representative of the military general staff, a representative of the Ministry of Foreign Affairs, a specialist in international law and two or three other members whose official duties or specialized knowledge are related to the fields covered by the Convention.

The Committee should be under the authority of the minister of State or senior official responsible for the national service chiefly concerned with the care of cultural property. Its chief functions would be:

(a) to advise the government concerning the measures required for the implementation of the Convention in its legislative, technical or military aspects, both in time of peace and during an armed conflict;

(b) to approach its government in the event of an armed conflict or when such a conflict appears imminent, with a view to ensuring that cultural property situated within its own territory or within that of other countries is known, to and respected and protected by the armed forces of the country, in accordance with the provisions of the Convention;

(c) to arrange, in agreement with its government, for liaison and co-operation with other similar national committees and with any competent international authority.

Resolutioner*Resolution I*

Konferensen uttrycker sin förhoppning om att Förenta nationernas behöriga organ, i händelse av militära aktioner i enlighet med stadgan, beslutar att konventionen skall tillämpas av de väpnade styrkor som deltar i sådana aktioner.

Resolution II

Konferensen uttrycker sin förhoppning om att var och en av de höga fördragsslutande parterna, när de ansluter sig till konventionen, inom ramen för sina konstitutionella och administrativa regler tillsätter en nationell rådgivande kommitté sammansatt av ett litet antal framstående personer, till exempel högre tjänstemän vid arkeologiska institutioner, museer m m, en representant för de militära myndigheterna, en representant för utrikesministeriet, en folkrättsexpert och två eller tre andra medlemmar, vilkas officiella uppgifter eller specialkunskaper hör till de områden som täcks av konventionen.

Kommittén bör vara underställd det statsråd eller den ledande ämbetsman som är ansvarig för det nationella organ som huvudsakligen handhar frågor om tillvaratagandet av kulturarvet. Kommitténs viktigaste uppgifter skall vara

a) att avge yttranden angående nödvändiga åtgärder för tillämpning av konventionen vad avser såväl lagstiftning som tekniska och militära frågor, både i fredstid och under väpnad konflikt.

b) att i händelse av väpnad konflikt eller när en sådan konflikt syns vara omedelbart förestående vända sig till sin regering med avsikt att säkerställa att de kulturvärden som befinner sig inom eget eller andra länders territorier respekteras och skyddas av landets väpnade styrkor i enlighet med bestämmelserna i denna konvention.

c) att i samråd med sin regering svara för förbindelser och samarbete med andra nationella kommittéer av samma slag samt med behöriga internationella organ.

Resolution III

The Convergence expresses the hope that the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization should convene, as soon as possible after the entry into force of the Convention for the Protection of Cultural Property in the Event of Armed Conflict, a meeting of the High Contracting Parties.

Resolution III

Konferensen uttrycker sin förhoppning om att generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, kultur och vetenskap snarast möjligt efter ikraftträdandet av konventionen om skydd för kulturegendom i händelse av väpnad konflikt sammankallar ett möte, där de höga fördragsslutande parterna är representerade.

Utredning angående konsekvenser av en svensk anslutning till Unesco-konventionen av år 1954 och skydd för kulturföremål i händelse av väpnad konflikt.

Sammanfattning

I nedanstående sammanfattning har riksantikvarieämbetet följt utredningsuppdragets disposition och frågeställningar.

En anslutning till Haag-konventionen syftar till att anslutet land skall skapa regelsystem och vidta sådana praktiska åtgärder för landets kulturegendom att det i händelse av väpnad konflikt såvitt möjligt är skyddad för förstörelse eller på annat sätt är säkrad genom t.ex. dokumentation. I avsnittet "Sammanfattning av Haag-konventionens innebörd" beskrivs innehållet i konventionen närmare.

1. Sammanfattande redogörelse för organisationen av det svenska kulturminnesskyddet i händelse av konflikt och fredstida förberedande åtgärder:

Evakuering av lös, flyttbar kulturegendom.

Enligt lag om undanförelse och förstöring (SFS 1961:656) och kungörelse i anslutning till lagen finns en planering för undanförelse av ett urval av kulturarvet i form av museiföremål, kyrkliga inventarier, arkivalier, biblioteket osv.

ÖEF ansvarar för planläggningen centralt, medan länsstyrelserna ansvarar för att undanförelselokaler för ändamålet finns disponibla. Lokalbehovet dimensioneras på grundval av volymeräkning av för undanförelse aktuellt material. Lokalerna är endast valda ur den synpunkter att de skall ligga i område där krigshandling ej väntas äga rum enligt totalförsvarets bedömningar. Endast i undantagsfall utgör undanförelselokalen skyddsrum med klimatanläggning lämpad för föremålen.

Under senare år har vid ny- och ombyggnad hänsyn tagits till beredskaps- och skyddsfrågorna. Riksarkivet i Stockholm har t.ex. skyddsrumslokaler inom den egna byggnaden.

Ansvar för emballage av gods som skall undanförelsa ligger på ägaren (ex. museet, kyrkan). Transportfrågan är i realiteten olöst vid undanförelse. Länsstyrelserna organiserar vid krig eller krigsfara transportdetaljen. En målsättning är att människoliv går i första hand torde undanförelse av lös kulturegendom få låg prioritet. Undanförelsen torde endast kunna ske plan enligt under förutsättning av lång mobiliseringstid. Planeringen är bristfällig på många håll och i behov av en översyn.

Skyddsrum

Skyddsrum med klimatanläggningar som gör dem lämpade att hysa kulturföremål av olika slag finns endast i undantagsfall. Genom att civilförsvarets planering ändrat inriktning lösgörs emellertid skyddsrumskapacitet, som ej längre bedöms behöva användas då de ligger "fel" i förhållande till nytjarna, dvs människorna. Den lösgjorda skyddsrumskapaciteten kan genom samordning mellan civilförsvaret och ÖEF troligen ställas till förfogande för lös kulturegendom i händelse av krig.

Fast kulturegendom

Svensk lagstiftning gäller i såväl fred som krig. Härav följer att försvaret har skyldighet att vid bägge tillfällena respektera den fasta kulturegendomen vare sig den består av fornlämningar, byggnadsminnen, byggnadsminnesmärken och kyrkor och härvidlag ta sådana hänsyn att dessa kulturminnesmärken inte onödigtvis kommer till skada. I Kj RK 12:52 återfinns bestämmelser om kulturminnesvård liksom i "Handbok i personalvård under beredskap och krig". Enligt dessa akter samverkar militära myndigheter i fred med riksantikvarieämbetet, länsantikvarier, landsantikvarier m.fl. i samband med övningsverksamhet. Viss information och utbildning om kulturegendom sker också i försvarsutbildningen.

I händelse av krig är en kvalificerad kulturminnesvårdsexpert från riksantikvarieämbetet knuten till försvarsstabens personalvårdsbyrå. Denna knyts redan i fredstid till försvaret och förbereds för sina kommande uppgifter i krig genom krigsplacering där.

Larmsystem, brandskydd

Särskilda regler till skydd för fast kulturegendom saknas i huvudsak idag, vad gäller brandskydd.

Brandförsvaret som i fredstid är ett kommunalt ansvar överförs vid krig eller krigsfara till civilförsvarsorganisationen. Brandförsvarets främsta uppgift är att rädda liv i andra hand egendom. Ingen skillnad görs mellan kulturegendom och annan egendom (nybebyggelse, industri etc). De flesta institutioner (museer, arkiv, bibliotek etc) har stöld- och brandlarm installerade redan i nu-läget. Det gäller också i vissa fall svenska kyrkans kyrkobyggnader. För svenska kyrkans kyrkobyggnader har statens brandnämnd utfärdat allmänna råd om brandförsvaret i kyrkor och på basis av dessa finns i ett fåtal kommuner evakueringsplan för brandtillfälle.

Det kan således avslutningsvis konstateras att det både för lös och fast kulturegendom finns organisatoriska anordningar och praktiskt arbete som idag existerar i Sverige och som väl svarar mot önskemålen i konventions-texten, men som kan behöva få fastare former.

2. Sammanfattning angående tillämpningen av Haag-konventionen i anslutna länder

1. Urvalet av de objekt som skall skyddas är en av de första arbetsuppgifter som förestår när anslutning till konventionen skett. I länderna i öst- och västeuropa är arbetet av urvalskaraktär eftersom mer eller mindre långtgående inventeringar av kulturarvet är genomförda och kulturarvet är relativt väl känt.

Urvalet måste därefter granskas av försvaret för att man skall få klarlagt att objekten ligger på tillräckligt stort avstånd från militära mål. Först därefter kan förteckningen fastställas.

2. Dokumentation av de utvalda objekten framstår därefter som den viktigaste och grundläggande åtgärden för att säkra kulturarvet mot verkningarna av krig eller annan katastrof. Behovet av en ingående dokumentation av kulturarvet betonas särskilt starkt av de anslutna stater som tagit del i eller drabbats av andra världskrigets verkningar. Haagkonventionen fanns inte då men en dokumentation av den detaljeringsgrad som är önskvärd ur monument och städer. Utan detta material hade återuppbyggnaden av Warszawa inte kunnat ske ej heller återuppbyggnaden av t ex Lübeck och Dresden.

3. Översättning av konventionstexten till det nationella språket har genomförts på ett tidigt stadium. Arbetet med informationsspridningen till det egna försvaret och allmänheten har utförts i mycket växlande grad. Endast i Österrike har man lyckats få ut en bred information till alla medborgare.
4. Organisatoriska frågor har i de flesta fall klarats ut åtminstone på papperet. Generellt fördelas ansvar och arbetsuppgifter inom ramen för det totalförsvarssystem som respektive land har. I länder som har med Sverige jämförbar uppbyggnad och också till viss del jämförbart försvarssystem t ex Holland (bortsett från NATO-alliansen) och Österrike (neutralt) är kulturminnesvårdens olika organ, museiväsendet, arkiv- och biblioteksväsendet, civilförsvaret, försvaret och kommunerna tillsammans ansvariga både för den fredstida planeringen som verkställandet av planerade åtgärder vid krig eller krigsfara. Ytterst få länder, däribland Holland och Österrike torde emellertid i detalj ha fördelat arbetsuppgifterna hos dessa parter och utsett personal härför.
5. Enligt kapitel IV art 20 skall Haag-konventionens emblem appliceras på lämplig plats på eller vid utvalda objekt i händelse av väpnad konflikt. När emblemet skall uppsättas, redan i fredstid eller när konflikt är aktuell avgörs av landet självt. Vare sig man väljer det ena eller andra alternativet måste planeringen för uppsättandet av emblemen ske i fredstid liksom produktionen av dessa.

Av de sammanfattande rapporter som avgivits 1967, 1970 och 1979 om Haag-konventionen framgår att de flesta länder i sin planering inte hunnit bearbeta denna fråga. I huvudsak är det endast Holland, Österrike och Schweiz som aktivt arbetar med emblemfrågan och som också valt att sätta upp dem i fredstid, inte minst för att skapa förståelse och kunskap hos försvar och allmänhet om emblemets innebörd.

Av hittills c:a ett 70-tal anslutna stater har sålunda endast ett par länder mera offensivt bedrivit arbetet med Haagkonventionen.

3. Uppskattning av behovet av skyddseblem samt kostnaderna för anskaffning och uppsättning av sådana emblem

Emblemet skall anbringas på eller vid alla typer av objekt som skyddas enligt konventionen. Emblemet självt skyddar objekt av nationellt intresse (general protection) medan emblemet upprepat 3 gånger skyddar objekt av internationellt intresse (special protection).

I samband med den bedömning som gjorts av antalet objekt aktuella för skydd för att därmed kunna bedöma erforderligt antal emblem och kostnaderna härför har ämbetet utöver utredningsuppdraget sökt precisera vilka objekt som kan vara aktuella för "special protection".

Objekten som till antalet är 7 är densamma som aktualiserats för "världsarvlistan" resp "list of world heritage in danger". Vilka dessa är framgår av avsnittet "special protection".

För general protection har ämbetet beräknat att c:a 7 000 objekt är aktuella. Beräkningsmetod samt sammanställning av ingående kategorier framgår av avsnittet "general protection". 7 000 objekt får å ena sidan ur kulturell synpunkt betraktas som ett minimum då antalet skyddsvärda objekt ständigt ökar genom att kunskapen om kulturarvet ständigt ökar. Å andra sidan torde utgångsläget 7 000 objekt reduceras väsentligt, då försvarets granskning medför att objekt som ligger för nära militära mål ej kvalificerar till skydd enligt Haag-konventionen. Hur stor andel som sålunda kommer att strykas kan f n inte bedömas.

4. Fråga om kulturminnesskyddet lämpligen bör behandlas i försvars- och civilförsvarsutbildningen

Såväl försvaret som civilförsvaret har förklarat sig beredda att komplettera nu befintlig utbildning med de moment som krävs i anledning av en anslutning till Haag-konventionen. För försvaret och civilförsvarets del måste utbildning äga rum för all uttagen personal. Denna utbildning måste verkställas genom deltagande från kulturminnesvården. Hur den närmare skall organiseras får senare övervägas.

5. Övriga frågor som aktualiserats av utredningen men som inte ingår i utredningsuppdraget

Organisation

I utredningsdirektiven ingår ej att lämna förslag till organisation för planering och verkställighet av konventionens intentioner. Ämbetet har dock under avsnitt "Förslag till organisation" gett sin syn på hur organisationen skulle kunna utformas.

Ämbetet har härvid utgått från att Haag-konventionen skall inlemmas i totalförsvarets redan befintliga organisationsmönster och föreslagit att huvudansvaret för konventionsarbetet läggs på länsstyrelserna. Dessa blir planeringsansvariga för urval, framtagande av säkerhetsdossier för varje objekt samt ansvarar för verkställighet vid krig eller krigsfara.

Ämbetet föreslår också att en samordningsfunktion läggs på 1 tjänsteman vid riksantikvarieämbetet som i sitt arbete är underställd en nationell rådgivande kommitté under utbildningsdepartementet. En sådan organisation har stöd i försvaret och civilförsvaret.

Kostnader för Haag-konventionens genomförande

Faktorer som medför kostnader finns redovisade under avsnitt "Emblem", "Dokumentation för Haag-konventionens behov" samt "Förslag till organisation". Ovan har anförts att den uppskattade kostnaden för produktion av emblemen är en engångskostnad på 875 000 kronor.

Då undersökningen visat att mängdrabatterna vid tillverkning av emblemen är marginella kan produktionen av dessa ske i etapper om så visar sig praktiskt eller önskvärt.

Dokumentationen torde under alla förhållanden komma att åsamka staten kostnader. Hur stora dessa äro är omöjligt att bedöma i nuläget. Kostnaderna är bl a beroende på den ambitionsnivå man väljer för objekten under "General protection".

För objekt valda för "special protection" däremot är dokumentationskravet med hög ambitionsnivå ett måste. Dessa objekt är emellertid få; 7 enligt ämbetets bedömning. Dokumentationen för dessa är delvis gott och/eller okomplicerad att genomföra.

Överkostnader för dokumentation som inte skulle utföras om inte Haag-konventionen funnes bör kunna täckas med ett statligt bidragssystem. Ämbetet vill här särskilt påpeka att fotogrammetri bör användas för dokumentation av byggnader, då metoden är snabb, de fotografiska negativerna lättlagrade och bearbetningen kan uppskjutas till önskad tidpunkt.

Om en anslutning till Haag-konventionen kommer till stånd får ämbetet föreslå att staten bereder sig för att anslå medel för såväl emblem som för dokumentationsinsatser. Kostnaderna för dokumentation blir som ovan sagts beroende på ambitionsnivå och genomförandetid. Medel för emblem och dokumentation bör dock enligt ämbetets mening inte anslås förrän äskanden härom inkommer från länsstyrelserna. Detta torde ske först 1-2

år efter ratificeringen, då arbetet med organisationsuppbyggnad, objekturval och planering för uppsättning av emblem kommer att ta avsevärd tid.

Behoven av medel för emblem och dokumentation bör äskas av resp länsstyrelse hos förslagsvis samordnaren som sedan bevilja medel på sedvanligt sätt och fördela medlen till resp ansökande länsstyrelse.

CONVENTION FOR THE PROTECTION OF THE WORLD CULTURAL AND NATURAL HERITAGE¹

The General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization meeting in Paris from 17 October to 21 November 1972, at its seventeenth session,

Nothing that the cultural heritage and the natural heritage are increasingly threatened with destruction not only by the traditional causes of decay, but also by changing social and economic conditions which aggravate the situation with even more formidable phenomena of damage or destruction,

Considering that deterioration or disappearance of any item of the cultural or natural heritage constitutes a harmful impoverishment of the heritage of all the nations of the world,

Considering that protection of this heritage at the national level often remains incomplete because of the scale of the resources which it requires and of the insufficient economic, scientific and technical resources of the country where the property to be protected is situated,

Recalling that the Constitution of the Organization provides that it will maintain, increase and diffuse knowledge, by assuring the conservation and protection of the world's heritage, and recommending to the nations concerned the necessary international conventions,

Considering that the existing international conventions, recommendations and resolutions concerning cultural and natural property demonstrate the importance, for all the peoples of the world, of safeguarding this unique and irreplaceable property, to whatever people it may belong,

Considering that parts of the cultural or natural heritage are of outstanding interest

KONVENTION OM SKYDD FÖR VÄRLDENS KULTUR- OCH NATURARV

Generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur som håller sitt sjuttonde möte i Paris från 17 oktober till 21 november 1972,

som konstaterar att kultur- och naturarvet mer och mer hotas av förstörelse, inte blott på grund av traditionella orsaker till förfall utan även genom ändrade sociala och ekonomiska villkor som förvärrar situationen och leder till ännu allvarligare skada eller förstörelse,

som anser att förfall eller försvinnande av någon del av kultur- eller naturarvet innebär en skadlig utarmning av det arv som tillhör alla världens länder,

som anser att skyddet av detta arv på nationell nivå ofta är ofullständigt på grund av de stora resurser som detta skydd kräver och på grund av otillräckliga ekonomiska, vetenskapliga och tekniska resurser i det land där de värden som skall skyddas befinner sig,

som erinrar sig att organisationens stadga föreskriver att organisationen skall vidmakthålla, öka och sprida kunskap genom att säkerställa bevarandet och skyddet av världens arv och genom att anbefalla berörda nationer erforderliga internationella konventioner,

som anser att befintliga internationella konventioner, rekommendationer och resolutioner om kultur- och naturvärden visar hur viktigt det är för hela jordens befolkning att skydda dessa unika och oersättliga värden, oavsett vilket folk de tillhör,

som anser att delar av kultur- eller naturarvet är av särskilt stort intresse och därför

¹ Convention adopted on the report of the Commission for General Programme Matters at the thirty-second and thirty-third plenary meetings on 16 November 1972.

¹ Konvention antagen på grundval av rapporten från kommissionen för allmänna programfrågor vid de trettioandra och trettiotredje plenarmötena den 16 november 1972.

and therefore need to be preserved as part of the world heritage of mankind as a whole,

Considering that, in view of the magnitude and gravity of the new dangers threatening them, it is incumbent on the international community as a whole to participate in the protection of the cultural and natural heritage of outstanding universal value, by the granting of collective assistance which, although not taking the place of action by the State concerned, will serve as an effective complement thereto,

Considering that it is essential for this purpose to adopt new provisions in the form of a convention establishing an effective system of collective protection of the cultural and natural heritage of outstanding universal value, organized on a permanent basis and in accordance with modern scientific methods,

Having decided, at its sixteenth session, that this question should be made the subject of an international convention,

Adopts this sixteenth day of November 1972 this Convention.

I. DEFINITIONS OF THE CULTURAL AND THE NATURAL HERITAGE

Article 1

For the purposes of this Convention, the following shall be considered as "cultural heritage":

Monuments: architectural works, works of monumental sculpture and painting, elements or structures of an archaeological nature, inscriptions, cave dwellings and combinations of features, which are of outstanding universal value from the point of view of history, art or science;

Groups of buildings: groups of separate or connected buildings which, because of their architecture, their homogeneity or their place in the landscape, are of outstanding universal value from the point of view of history, art or science;

Sites: works of man or the combined works of nature and of man, and areas including archaeological sites which are of outstanding universal value from the historical, aesthetic, ethnological or anthropological points of view.

behöver bevaras som en del av hela mänsklighetens världsarv,

som anser att det med hänsyn till de stora och allvarliga nya faror som hotar dessa värden tillkommer det internationella samfundet som helhet att delta i skyddet av kultur- och naturarv av särskilt stort universellt värde genom att ge kollektivt bistånd som, även om det inte kan ersätta de åtgärder som vidtas av den berörda staten, utgör ett effektivt komplement till dessa,

som anser att det därför är nödvändigt att anta nya bestämmelser i form av en konvention som upprättar ett effektivt system för gemensamt skydd av kultur- och naturarv av särskilt stort universellt värde, uppbyggt på permanent grundval och i enlighet med moderna, vetenskapliga metoder,

som beslöt vid sitt sextonde möte att denna fråga skulle bli föremål för en internationell konvention,

antar i dag den 16 november 1972 denna konvention.

I. DEFINITION AV KULTUR- OCH NATURARV

Artikel 1

I denna konvention skall följande betraktas som "kulturarv":

minnesmärken: arkitektoniska verk, monumentala skulpturer och målningar, element eller byggnadsverk av arkeologisk art, inskriptioner, grottbostäder samt flera företeelser tillsammans som är av särskilt stort universellt värde ur historisk, konstnärlig eller vetenskaplig synpunkt;

grupper av byggnader: grupper av fristående eller sammanhängande byggnader som på grund av sin arkitektur, enhetlighet eller belägenhet i landskapet är av särskilt stort universellt värde ur historisk, konstnärlig eller vetenskaplig synpunkt;

miljöer: verk skapade av människan eller av naturen och människan i förening samt områden innefattande arkeologiska miljöer som är av särskilt stort universellt värde ur historisk, estetisk, etnologisk eller antropologisk synpunkt.

Article 2

For the purposes of this Convention, the following shall be considered as 'natural heritage':

Natural features consisting of physical and biological formations or groups of such formations, which are of outstanding universal value from the aesthetic or scientific point of view;

Geological and physiographical formations and precisely delineated areas which constitute the habitat, of threatened species of animals and plants of outstanding universal value from the point of view of science or conservation;

Natural sites or precisely delineated natural areas of outstanding universal value from the point of view of science, conservation or natural beauty.

Article 3

It is for each State Party to this Convention to identify and delineate the different properties situated on its territory mentioned in Articles 1 and 2 above.

II. NATIONAL PROTECTION AND INTERNATIONAL PROTECTION OF THE CULTURAL AND NATURAL HERITAGE

Article 4

Each State Party to this Convention recognizes that the duty of ensuring the identification, protection, conservation, presentation and transmission to future generations of the cultural and natural heritage referred to in Articles 1 and 2 and situated on its territory, belongs primarily to that State. It will do all it can to this end, to the utmost of its own resources and, where appropriate, with any international assistance and co-operation, in particular, financial, artistic, scientific and technical, which it may be able to obtain.

Article 5

To ensure that effective and active measures are taken for the protection, conservation and presentation of the cultural and natural heritage situated on its territory, each State Party to this Convention shall endeavour, in so far as possible, and as appropriate for each country:

Artikel 2

I denna konvention skall följande betraktas som "naturarv":

naturföreteelser bestående av fysiska och biologiska formationer eller grupper av sådana formationer som är av särskilt stort universellt värde ur estetisk eller vetenskaplig synpunkt;

geologiska och fysiografiska formationer och klart avgränsade områden som utgör vistelsemiljö (habitat) för hotade djur- och växtarter av särskilt stort universellt värde ur forsknings- eller naturskyddssynpunkt;

naturmiljöer eller klart avgränsade naturområden som är av särskilt stort universellt värde ur forsknings- eller naturskyddssynpunkt eller på grund av deras naturskönhet.

Artikel 3

Det tillkommer varje stat som är part i denna konvention att identifiera och avgränsa de i artiklarna 1 och 2 ovan nämnda olika kultur- och naturvärden som befinner sig på dess territorium.

II. NATIONELLT OCH INTERNATIONELLT SKYDD AV KULTUR- och NATURARV

Artikel 4

Varje stat som är part i denna konvention erkänner att skyldigheten att säkerställa identifiering, skydd, bevarande, levandegörande och överlämnande till kommande generationer av det kultur- och naturarv som avses i artiklarna 1 och 2 och som befinner sig på dess territorium främst tillkommer denna stat. Den skall göra allt den förmår härför så långt dess egna resurser räcker och, om så är lämpligt, med eventuellt internationellt bistånd och samarbete, särskilt av ekonomisk, konstnärlig, vetenskaplig och teknisk art.

Artikel 5

För att säkerställa att effektiva och aktiva åtgärder vidtas för skydd, bevarande och levandegörande av det kultur- och naturarv som befinner sig på dess territorium skall varje stat som är part i konventionen sträva efter, såvitt det är möjligt och lämpligt för varje land, att

(a) to adopt a general policy which aims to give the cultural and natural heritage a function in the life of the community and to integrate the protection of that heritage into comprehensive planning programmes;

(b) to set up within its territories, where such services do not exist, one or more services for the protection, conservation and presentation of the cultural and natural heritage with an appropriate staff and possessing the means to discharge their functions;

(c) to develop scientific and technical studies and research and to work out such operating methods as will make the State capable of counteracting the dangers that threaten its cultural or natural heritage;

(d) to take the appropriate legal, scientific, technical, administrative and financial measures necessary for the identification, protection, conservation, presentation and rehabilitation of this heritage; and

(e) to foster the establishment or development of national or regional centres for training in the protection, conservation and presentation of the cultural and natural heritage and to encourage scientific research in this field.

Article 6

1. Whilst fully respecting the sovereignty of the States on whose territory the cultural and natural heritage mentioned in Articles 1 and 2 is situated, and without prejudice to property rights provided by national legislation, the States Parties to this Convention recognize that such heritage constitutes a world heritage for whose protection it is the duty of the international community as a whole to co-operate.

2. The States Parties undertake, in accordance with the provisions of this Convention, to give their help in the identification, protection, conservation and preservation of the cultural and natural heritage referred to in paragraphs 2 and 4 of Article 11 if the States on whose territory it is situated so request.

3. Each State Party to this Convention undertakes not to take any deliberate measures which might damage directly or indirectly the cultural and natural heritage referred to in Articles 1 and 2 situated on the territory of other States Parties to this Convention.

(a) anta en allmän politik som syftar till att ge kultur- och naturarvet en funktion i samhällslivet samt inordna skyddet av detta arv i omfattande planeringsprogram;

(b) upprätta ett eller flera organ inom sitt territorium, där sådana organ inte finns, för skydd, bevarande och levandegörande av kultur- och naturarvet och förse dessa med lämplig personal och med resurser som gör det möjligt för dem att utföra sina uppgifter;

(c) utveckla vetenskapliga och tekniska studier och forskning samt utarbeta sådana arbetsmetoder som gör det möjligt för staten att motverka de faror som hotar dess kultur- eller naturarv;

(d) vidta lämpliga rättsliga, vetenskapliga, tekniska, administrativa och ekonomiska åtgärder som är nödvändiga för identifiering, skydd, bevarande, presentation och återställande av detta arv; samt

(e) främja upprättande eller utveckling av nationella eller regionala centra för utbildning i skydd, bevarande och levandegörande av kultur- och naturarvet samt uppmuntra vetenskaplig forskning på detta område.

Artikel 6

1. Med full respekt för de staters suveränitet på vars territorium det kultur- och naturarv som nämns i artiklarna 1 och 2 befinner sig och utan intrång på den äganderätt som förutses i nationell lagstiftning, erkänner de stater som är parter i denna konvention att sådant arv utgör ett världsarv för vars skydd det internationella samfundet som helhet har skyldighet att samarbeta.

2. Konventionsstaterna åtar sig i enlighet med bestämmelserna i denna konvention att hjälpa till vid identifiering, skydd och bevarande av det kultur- och naturarv som avses i artikel 11, punkt 2 och 4, om de stater på vars territorium sådant arv är beläget anhåller därom.

3. Varje stat som är part i denna konvention åtar sig att inte vidta några avsiktliga åtgärder som direkt eller indirekt kan skada det i artiklarna 1 och 2 avsedda kultur- och naturarvet som befinner sig på territorium tillhörande andra stater som är parter i denna konvention.

Article 7

For the purpose of this Convention, international protection of the world cultural and natural heritage shall be understood to mean the establishment of a system of international co-operation and assistance designed to support States Parties to the Convention in their efforts to conserve and identify that heritage.

III. INTERGOVERNMENTAL COMMITTEE FOR THE PROTECTION OF THE WORLD CULTURAL AND NATURAL HERITAGE

Article 8

1. An Intergovernmental Committee for the Protection of the Cultural and Natural Heritage of Outstanding Universal Value, called the 'World Heritage Committee', is hereby established within the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. It shall be composed of 15 States Parties to the Convention, elected by States Parties to the Convention meeting in general assembly during the ordinary session of the General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. The number of States members of the Committee shall be increased to 21 as from the date of the ordinary session of the General Conference following the entry into force of this Convention for at least 40 States.

2. Election of members of the Committee shall ensure an equitable representation of the different regions and cultures of the world.

3. A representative of the International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property (Rome Centre), a representative of the International Council of Monuments and Sites (ICOMOS) and a representative of the International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN), to whom may be added, at the request of States Parties to the Convention meeting in general assembly during the ordinary sessions of the General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, representatives of other intergovernmental or non-governmental organizations, with similar objectives, may attend the meetings of the Committee in an advisory capacity.

Artikel 7

I denna konvention avses med "internationellt skydd av världens kultur- och naturarv" upprättande av ett system för internationellt samarbete och bistånd som har till syfte att stödja stater som är parter i konventionen i deras ansträngningar att bevara och identifiera detta arv.

III. MELLANSTATLIG KOMMITTE FÖR SKYDD AV VÄRLDENS KULTUR- OCH NATURARV

Artikel 8

1. En mellanstatlig kommitté för skydd av kultur- och naturarv av särskilt stort universellt värde, kallad "Världsarvskommittén" (World Heritage Committee), upprättas härmed inom Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Den skall bestå av 15 konventionsanslutna stater, valda av konventionsanslutna stater som sammanträder i en generalförsamling under ordinarie möte med generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Antalet stater som är medlemmar av kommittén skall utökas till 21 från och med det första ordinarie möte med generalkonferensen vilket infaller efter det att denna konvention har trätt i kraft för minst 40 stater.

2. Val av medlemmar till kommittén skall säkerställa en rättvis representation av världens olika regioner och kulturer.

3. En företrädare för det internationella centret för studium av konservering och restaurering av kulturegendom (Romcentret), en företrädare för det internationella rådet för kulturminnesvård (ICOMOS) och en företrädare för internationella unionen för skydd av natur och naturtillgångar (IUCN) samt, på begäran av stater som är parter i konventionen vid generalförsamlingsmöte under ordinarie möte med generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur, ytterligare företrädare för andra mellanstatliga eller icke-statliga organisationer med liknande mål, kan delta i kommitténs möten i egenskap av rådgivare.

Article 9

1. The term of office of States members of the World Heritage Committee shall extend from the end of the ordinary session of the General Conference during which they are elected until the end of its third subsequent ordinary session.

2. The term of office of one-third of the members designated at the time of the first election shall, however, cease at the end of the first ordinary session of the General Conference following that at which they were elected; and the term of office of a further third of the members designated at the same time shall cease at the end of the second ordinary session of the General Conference following that at which they were elected. The names of these members shall be chosen by lot by the President of the General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization after the first election.

3. States members of the Committee shall choose as their representatives persons qualified in the field of the cultural or natural heritage.

Article 10

1. The World Heritage Committee shall adopt its Rules of Procedure.

2. The Committee may at any time invite public or private organizations or individuals to participate in its meetings for consultation on particular problems.

3. The Committee may create such consultative bodies as it deems necessary for the performance of its functions.

Article 11

1. Every State Party to this Convention shall, in so far as possible, submit to the World Heritage Committee an inventory of property forming part of the cultural and natural heritage, situated in its territory and suitable for inclusion in the list provided for in paragraph 2 of this article. This inventory, which shall not be considered exhaustive, shall include documentation about the location of the property in question and its significance.

2. On the basis of the inventories submitted by States in accordance with paragraph 1, the Committee shall establish, keep up to date

Artikel 9

1. Uppdraget för de stater som är medlemmar av Världsarvskommittén skall vara från slutet av generalkonferensens ordinarie möte under vilket de väljs till slutet av det tredje därpå följande ordinarie mötet.

2. Uppdraget för en tredjedel av de medlemmar som utses vid det första valet skall upphöra vid slutet av generalkonferensens första ordinarie möte som följer på det möte under vilket de valdes; och uppdraget för ytterligare en tredjedel av de medlemmar som utses samtidigt skall upphöra vid slutet av generalkonferensens andra ordinarie möte som följer på det möte under vilket de valdes. Dessa medlemmar skall utses genom lottdragning av presidenten för generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur efter det första valet.

3. Stater som är medlemmar av kommittén skall som sina företrädare välja personer med stor kompetens på kultur- och naturvårdsområdet.

Artikel 10

1. Världsarvskommittén skall själv anta sin arbetsordning.

2. Kommittén kan vid vilken tidpunkt som helst inbjuda offentliga eller privata organisationer eller enskilda att delta i dess möten för samråd i särskilda frågor.

3. Kommittén kan upprätta de rådgivande organ som den anser nödvändiga för att kunna fullgöra sina uppgifter.

Artikel 11

1. Varje stat som är part i denna konvention skall såvitt möjligt förelägga Världsarvskommittén en förteckning över värden inom dess territorium som utgör en del av kultur- och naturarvet och lämpar sig att uppföra på den lista som avses i punkt 2 i denna artikel. Denna förteckning, som inte skall betraktas som fullständig, skall innehålla dokumentation om den plats där ifrågavarande kultur- eller naturvärde befinner sig och dess betydelse.

2. På grundval av de förteckningar som föreläggs av konventionsstater i enlighet med punkt 1 skall kommittén upprätta, hålla ak-

and publish, under the title of *World Heritage List*, a list of properties forming part of the cultural heritage and natural heritage, as defined in Articles 1 and 2 of this Convention, which it considers as having outstanding universal value in terms of such criteria as it shall have established. An updated list shall be distributed at least every two years.

3. The inclusion of a property in the *World Heritage List* requires the consent of the State concerned. The inclusion of a property situated in a territory, sovereignty or jurisdiction over which is claimed by more than one State shall in no way prejudice the rights of the parties to the dispute.

4. The Committee shall establish, keep up to date and publish, whenever circumstances shall so require, under the title of *List of World Heritage in Danger*, a list of the property appearing in the *World Heritage List* for the conservation of which major operations are necessary and for which assistance has been requested under this Convention. This list shall contain an estimate of the cost of such operations. The list may include only such property forming part of the cultural and natural heritage as is threatened by serious and specific dangers, such as the threat of disappearance caused by accelerated deterioration, large-scale public or private projects or rapid urban or tourist development projects; destruction caused by changes in the use or ownership of the land; major alterations due to unknown causes; abandonment for any reason whatsoever; the outbreak or the threat of an armed conflict; calamities and cataclysms; serious fires, earthquakes, landslides; volcanic eruptions; changes in water level, floods, and tidal waves. The Committee may at any time, in case of urgent need, make a new entry in the *List of World Heritage in Danger* and publicize such entry immediately.

5. The Committee shall define the criteria on the basis of which a property belonging to the cultural or natural heritage may be included in either of the lists mentioned in paragraphs 2 and 4 of this article.

6. Before refusing a request for inclusion in one of the two lists mentioned in paragraphs 2 and 4 of this article, the Committee

tuell och publicera, under titeln "Världsarvs-listan" (World Heritage List), en lista över de kultur- och naturvärden som utgör en del av kultur- och naturarvet såsom det definieras i artiklarna 1 och 2 i denna konvention och som den anser ha särskilt stort universellt värde enligt av kommittén fastställda kriterier. En aktuell lista skall skickas ut minst vartannat år.

3. Uppförande av ett objekt på listan över världsarv kräver medgivande av den berörda staten. Uppförande av ett objekt som befinner sig inom territorium över vilket mer än en stat gör anspråk på suveränitet eller domsrätt skall på intet sätt påverka de tvistande parternas rättigheter.

4. Kommittén skall upprätta, hålla aktuell samt publicera, då omständigheterna så kräver, under titeln "Lista över världsarv i fara" (List of World Heritage in Danger), en lista över de kultur- och naturvärden som är uppförda på listan över världsarv för vars bevarande större insatser krävs och för vilka bistånd har begärts enligt denna konvention. Denna lista skall innehålla en beräkning av kostnaderna för sådan verksamhet. Listan kan endast omfatta sådana kultur- och naturvärden som utgör en del av det kultur- och naturarv som hotas av allvarliga och speciella faror, t ex hot om försvinnande på grund av ökad försämring, storskaliga offentliga eller privata projekt eller projekt för snabb tätortsutveckling eller utveckling av turism; förstörelse förorsakad av förändringar i markens användning eller i äganderätten till denna; större förändringar av okända orsaker; övergivande av olika skäl; utbrott av eller hot om väpnad konflikt; olyckor och naturkatastrofer; allvarliga bränder, jordbävningar, jordskred; vulkanutbrott; förändringar i vattennivån, översvämningar och tidvattensvågor. Kommittén kan när som helst, om trän-gande behov föreligger, uppta ett nytt objekt på listan över världsarv i fara och omedelbart offentliggöra sådant upptagande.

5. Kommittén skall ange de kriterier enligt vilka kultur- och naturvärden som tillhör kultur- och naturarvet kan uppföras på någon av de listor som nämns i punkterna 2 och 4 i denna artikel.

6. Innan kommittén avvisar en begäran om upptagande på en av de båda listor som nämns i punkterna 2 och 4 i denna artikel,

shall consult the State Party in whose territory the cultural or natural property in question is situated.

7. The Committee shall, with the agreement of the States concerned, co-ordinate and encourage the studies and research needed for the drawing up of the lists referred to in paragraphs 2 and 4 of this article.

Article 12

The fact that a property belonging to the cultural or natural heritage has not been included in either of the two lists mentioned in paragraphs 2 and 4 of Article 11 shall in no way be construed to mean that it does not have an outstanding universal value for purposes other than those resulting from inclusion in these lists.

Article 13

1. The World Heritage Committee shall receive and study requests for international assistance formulated by States Parties to this Convention with respect to property forming part of the cultural or natural heritage, situated in their territories, and included or potentially suitable for inclusion in the lists referred to in paragraphs 2 and 4 of Article 11. The purpose of such requests may be to secure the protection, conservation, presentation or rehabilitation of such property.

2. Requests for international assistance under paragraph 1 of this article may also be concerned with identification of cultural or natural property defined in Articles 1 and 2, when preliminary investigations have shown that further inquiries would be justified.

3. The Committee shall decide on the action to be taken with regard to these requests, determine where appropriate, the nature and extent of its assistance, and authorize the conclusion, on its behalf, of the necessary arrangements with the government concerned.

4. The Committee shall determine an order of priorities for its operations. It shall in so doing bear in mind the respective importance for the world cultural and natural heritage of the property requiring protection, the need to give international assistance to the property most representative of a natural environment or of the genius and the history of the peoples of the world, the urgency of the

skall den samråda med den konventionsstat på vars territorium ifrågavarande kultur- eller naturvärde befinner sig.

7. Kommittén skall med berörda staters samtycke samordna och uppmuntra de utredningar och den forskning som krävs för att utarbeta i punkterna 2 och 4 i denna artikel avsedda listor.

Artikel 12

Den omständigheten att ett objekt som tillhör kultur- eller naturarvet inte har upptagits på någon av de båda listor som nämns i artikel 11, punkterna 2 och 4 skall på intet sätt innebära att det inte är av särskilt stort universellt värde av andra orsaker än de som följer av upptagande på dessa listor.

Artikel 13

1. Världsarvskommittén skall motta och granska ansökningar från stater som är parter i denna konvention om internationellt bistånd avseende kultur- eller naturvärden inom deras territorium som utgör en del av kultur- eller naturarvet och finns upptagna eller kan lämpa sig att tas upp på de listor som avses i artikel 11, punkterna 2 och 4. Syftet med sådana ansökningar kan vara att säkerställa skydd, bevarande, levandegörande eller återställande av sådana kultur- eller naturvärden.

2. Ansökningar om internationellt bistånd enligt punkt 1 i denna artikel kan även gälla identifiering av kultur- eller naturvärden som anges i artiklarna 1 och 2, då inledande undersökningar har visat att ytterligare undersökningar vore berättigade.

3. Kommittén skall besluta om de åtgärder som skall vidtas med hänsyn till dessa ansökningar och bestämma, då så är lämpligt, biståndets art och omfattning samt lämna be- myndigande till att nödvändiga avtal ingås med berörd regering.

4. Kommittén skall bestämma en prioriteringsordning för sin verksamhet. Den skall härvid beakta vilken betydelse de värden som kräver skydd har för världens kultur- och naturarv, behovet att ge internationellt bistånd till de värden som är mest representativa för en naturmiljö eller för folkens egenart och historia, hur brådskande arbetet är som skall utföras, vilka resurser de stater förfogar

work to be done, the resources available to the States on whose territory the threatened property is situated and in particular the extent to which they are able to safeguard such property by their own means.

5. The Committee shall draw up, keep up to date and publicize a list of property for which international assistance has been granted.

6. The Committee shall decide on the use of the resources of the Fund established under Article 15 of this Convention. It shall seek ways of increasing these resources and shall take all useful steps to this end.

7. The Committee shall co-operate with international and national governmental and non-governmental organizations having objectives similar to those of this Convention. For the implementation of its programmes and projects, the Committee may call on such organizations, particularly the International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property (the Rome Centre), the International Council of Monuments and Sites (ICOMOS) and the International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN), as well as on public and private bodies and individuals.

8. Decisions of the Committee shall be taken by a majority of two-thirds of its members present and voting. A majority of the members of the Committee shall constitute a quorum.

Article 14

1. The World Heritage Committee shall be assisted by a Secretariat appointed by the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

2. The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, utilizing to the fullest extent possible the services of the International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property (the Rome Centre), the International Council of Monuments and Sites (ICOMOS) and the International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN) in their respective areas of competence and capability, shall prepare the Committee's documentation and

över på vars territorium de hotade värdena befinner sig samt i synnerhet i vilken utsträckning de med egna medel kan skydda sådana värden.

5. Kommittén skall upprätta, hålla aktuell samt publicera en lista över kultur- och naturvärden för vilka internationellt bistånd har beviljats.

6. Kommittén skall bestämma hur resurserna från den fond som upprättats enligt artikel 15 i denna konvention skall användas. Den skall undersöka olika möjligheter att utöka dessa resurser och skall vidta alla lämpliga åtgärder härför.

7. Kommittén skall samarbeta med internationella och nationella statliga och icke-statliga organisationer som har samma målsättning som denna konvention. Kommittén kan för genomförande av sina program och projekt vända sig till sådana organisationer, i synnerhet det internationella centret för studium av konservering och restaurering av kulturogendom (Romcentret), det internationella rådet för kulturminnesvård (ICOMOS) och den internationella unionen för skydd av natur och naturtillgångar (IUCN) såväl som till offentliga och privata organ och enskilda.

8. Kommitténs beslut skall fattas med två tredjedels majoritet av närvarande och röstande medlemmar. Kommittén är beslutsfattande, när en majoritet av dess medlemmar är närvarande.

Artikel 14

1. Världsarvskommittén skall bistås av ett sekretariat, som utses av generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

2. Generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur skall iordningställa kommitténs dokumentation och uppgöra dagordning för dess möten varvid han i största möjliga utsträckning bör nyttja de tjänster som internationella centret för studium av konservering och restaurering av kulturogendom (Romcentret), internationella rådet för kulturminnesvård (ICOMOS) och internationella unionen för skydd av natur och naturtillgångar (IUCN) tillhandahåller inom sina respektive

the agenda of its meetings and shall have the responsibility for the implementation of its decisions.

IV. FUND FOR THE PROTECTION OF THE WORLD CULTURAL AND NATURAL HERITAGE

Article 15

1. A Fund for the Protection of the World Cultural and Natural Heritage of Outstanding Universal Value, called the 'World Heritage Fund', is hereby established.

2. The Fund shall constitute a trust fund, in conformity with the provisions of the Financial Regulations of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

3. The resources of the Fund shall consist of:

(a) compulsory and voluntary contributions made by the States Parties to this Convention,

(b) contributions, gifts or bequests which may be made by:

(i) other States;

(ii) the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, other organizations of the United Nations System, particularly the United Nations Development Programme or other intergovernmental organizations;

(iii) public or private bodies or individuals;

(c) any interest due on the resources of the Fund;

(d) funds raised by collections and receipts from events organized for the benefit of the Fund; and

(e) all other resources authorized by the Fund's regulations, as drawn up by the World Heritage Committee.

4. Contributions to the Fund and other forms of assistance made available to the Committee may be used only for such purposes as the Committee shall define. The Committee may accept contributions to be used only for a certain programme or project, provided that the Committee shall have decided on the implementation of such programme or project. No political conditions may be attached to contributions made to the Fund.

verksamhetsområden och inom ramen för sina möjligheter, samt är ansvarig för genomförandet av kommitténs beslut.

IV. FOND FÖR SKYDD AV VÄRLDENS KULTUR- OCH NATURARV

Artikel 15

1. En fond för skydd av världens kultur- och naturarv av särskilt stort universellt värde, kallad "Världsarvsfonden", upprättas härmed.

2. Fonden skall utgöra en förvaltningsfond (trust fund) i enlighet med bestämmelserna i finansreglementet för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

3. Fondens tillgångar skall bestå av

(a) obligatoriska och frivilliga bidrag från stater som är parter i denna konvention,

(b) bidrag, gåvor eller legat från

(i) andra stater;

(ii) Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur, andra organisationer inom Förenta nationernas system, i synnerhet Förenta nationernas utvecklingsprogram eller andra mellanstatliga organisationer;

(iii) offentliga eller privata organ eller enskilda;

(c) eventuell ränta på fondens medel;

(d) medel från insamlingar och intäkter från evenemang som anordnas till förmån för fonden; samt

(e) alla andra medel som tillåts enligt fondens stadga såsom den utarbetats av Världsarvskommittén.

4. Bidrag till fonden och andra former av bistånd som ställs till kommitténs förfogande kan endast användas för sådana ändamål som fastställs av kommittén. Kommittén kan motta bidrag att användas endast för ett visst program eller projekt, förutsatt att kommittén har bestämt att ett sådant program eller projekt skall genomföras. Politiska villkor kan ej vara förenade med bidrag till fonden.

Article 16

1. Without prejudice to any supplementary voluntary contribution, the States Parties to this Convention undertake to pay regularly, every two years, to the World Heritage Fund, contributions, the amount of which, in the form of a uniform percentage applicable to all States, shall be determined by the General Assembly of States Parties to the Convention, meeting during the sessions of the General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. This decision of the General Assembly requires the majority of the States Parties present and voting, which have not made the declaration referred to in paragraph 2 of this Article. In no case shall the compulsory contribution of States Parties to the Convention exceed 1 per cent of the contribution to the Regular Budget of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

2. However, each State referred to in Article 31 or in Article 32 of this convention may declare, at the time of the deposit of its instruments of ratification, acceptance or accession, that it shall not be bound by the provisions of paragraph 1 of this article.

3. A State Party to the Convention which has made the declaration referred to in paragraph 2 of this article may at any time withdraw the said declaration by notifying the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. However, the withdrawal of the declaration shall not take effect in regard to the compulsory contribution due by the State until the date of the subsequent General Assembly of States Parties to the Convention.

4. In order that the Committee may be able to plan its operations effectively, the contributions of States Parties to this Convention which have made the declaration referred to in paragraph 2 of this article, shall be paid on a regular basis, least every two years, and should not be less than the contributions which they should have paid if they had been bound by the provisions of paragraph 1 of this article.

5. Any State Party to the Convention which is in arrears with the payment of its compulsory or voluntary contribution for the current year and the calendar year immedi-

Artikel 16

1. Utan att inverka på frivilliga tilläggsbidrag åtar sig de stater som är parter i denna konvention att regelbundet vartannat år inbetala bidrag till Världsarvsfonden vars storlek, i form av en enhetlig procentsats som gäller för alla stater, skall fastställas av konventionsstaternas generalförsamling som sammanträder under möten med generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Detta beslut av generalförsamlingen kräver majoritet av närvarande och röstande konventionsstater, som inte har avgett förklaring som avses i punkt 2 i denna artikel. I intet fall skall det obligatoriska bidraget från stater som är parter i konventionen överstiga 1 procent av deras bidrag till den ordinarie budgeten för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

2. Varje stat som avses i artikel 31 eller 32 i denna konvention kan dock vid tidpunkten för deponering av sitt ratifikations-, godtagande- eller anslutningsinstrument förklara att den inte skall vara bunden av bestämmelserna i punkt 1 i denna artikel.

3. En konventionsstat som har avgivit förklaring som avses i punkt 2 i denna artikel kan vid vilken tidpunkt som helst återta sagda förklaring genom att underrätta generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Återtagandet av förklaringen träder emellertid inte i kraft i fråga om statens obligatoriska bidrag förrän dagen för konventionsstaternas följande generalförsamling.

4. För att kommittén effektivt skall kunna planera sin verksamhet skall bidragen från konventionsstater, som har avgett i punkt 2 i denna artikel avsedd förklaring, inbetalas regelbundet minst vartannat år och skall inte understiga de bidrag som de skulle ha inbetalt om de hade varit bundna av bestämmelserna i punkt 1 i denna artikel.

5. En konventionsstat som är efter med betalningen av sitt obligatoriska eller frivilliga bidrag för löpande år och för omedelbart föregående kalenderår skall inte kunna väljas

ately preceding it shall not be eligible as a Member of the World Heritage Committee, although this provision shall not apply to the first election. The terms of office of any such State which is already a member of the Committee shall terminate at the time of the elections provided for in Article 8, paragraph 1 of this Convention.

Article 17

The States Parties to this Convention shall consider or encourage the establishment of national, public and private foundations or associations whose purpose is to invite donations for the protection of the cultural and natural heritage as defined in Articles 1 and 2 of this Convention.

Article 18

The States Parties to this Convention shall give their assistance to international fund-raising campaigns organized for the World Heritage Fund under the auspices of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. They shall facilitate collections made by the bodies mentioned in paragraph 3 of Article 15 for this purpose.

V. CONDITIONS AND ARRANGEMENTS FOR INTERNATIONAL ASSISTANCE

Article 19

Any State Party to this Convention may request international assistance for property forming part of the cultural or natural heritage of outstanding universal value situated within its territory. It shall submit with its request such information and documentation provided for in Article 21 as it has in its possession and as will enable the Committee to come to a decision.

Article 20

Subject to the provisions of paragraph 2 of Article 13, sub-paragraph (c) of Article 22 and Article 23, international assistance provided for by this convention may be granted only to property forming part of the cultural and natural heritage which the World Heritage Committee has decided, or may decide, to enter in one of the lists mentioned in paragraphs 2 and 4 of Article 11.

till medlem av Världsarvskommittén; dock gäller inte denna bestämmelse för det första valet. Uppdraget för en sådan stat som redan är medlem av kommittén skall upphöra vid det val som avses i artikel 8, punkt 1 i denna konvention.

Artikel 17

De stater som är parter i denna konvention skall överväga eller uppmuntra upprättandet av nationella, offentliga och privata stiftelser eller sammanslutningar, som har till syfte att be om bidrag för skydd av kultur- och naturarvet såsom det definieras i artiklarna 1 och 2 i denna konvention.

Artikel 18

De stater som är parter i denna konvention skall ge sitt bistånd till internationella insamlingskampanjer som anordnas till förmån för Världsarvsfonden under beskydd av Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. De skall underlätta insamlingar som görs av de i artikel 15, punkt 3 nämnda organen för detta ändamål.

V. VILLKOR OCH TILLVÄGAGÅNGS-SÄTT FÖR INTERNATIONELLT BISTÅND

Artikel 19

En stat som är part i denna konvention kan ansöka om internationellt bistånd för kultur- och naturvärden inom dess territorium som utgör en del av det kultur- eller naturarv som är av särskilt stort universellt värde. Den skall tillsammans med sin ansökan skicka in sådan information och dokumentation som föreskrivs i artikel 21 som den förfogar över och som gör det möjligt för kommittén att fatta beslut.

Artikel 20

Med förbehåll för bestämmelserna i artikel 13, punkt 2, artikel 22 (c) och artikel 23, kan internationellt bistånd enligt denna konvention endast ges till kultur- och naturvärden som utgör en del av det kultur- och naturarv som Världsarvskommittén har beslutat eller kan besluta att föra upp på en av de i artikel 11, punkterna 2 och 4, nämnda listorna.

Article 21

1. The World Heritage Committee shall define the procedure by which requests to it for international assistance shall be considered and shall specify the content of the request, which should define the operation contemplated, the work that is necessary, the expected cost thereof, the degree of urgency and the reasons why the resources of the State requesting assistance do not allow it to meet all the expenses. Such requests must be supported by experts' reports whenever possible.

2. Requests based upon disasters or natural calamities should, by reasons of the urgent work which they may involve, be given immediate, priority consideration by the Committee, which should have a reserve fund at its disposal against such contingencies.

3. Before coming to a decision, the Committee shall carry out such studies and consultations as it deems necessary.

Article 22

Assistance granted by the World Heritage Committee may take the following forms:

(a) studies concerning the artistic, scientific and technical problems raised by the protection, conservation, presentation and rehabilitation of the cultural and natural heritage, as defined in paragraphs 2 and 4 of Article 11 of this Convention;

(b) provision of experts, technicians and skilled labour to ensure that the approved work is correctly carried out;

(c) training of staff and specialists at all levels in the field of identification, protection, conservation, presentation and rehabilitation of the cultural and natural heritage;

(d) supply of equipment which the State concerned does not possess or is not in a position to acquire;

(e) low-interest or interest-free loans which might be repayable on a long-term basis;

(f) the granting, in exceptional cases and for special reasons, of non-repayable subsidies.

Article 23

The World Heritage Committee may also provide international assistance to national

Artikel 21

1. Världsarvskommittén skall fastställa hur ansökningar (till den) om internationellt bistånd skall behandlas och skall närmare ange vad ansökningen skall innehålla; i denna anges det påtänkta projektet, nödvändigt arbete, beräknade kostnader härför, hur brådskande projektet är samt skälen till att resurserna hos den stat som anhåller om bistånd inte räcker till för att täcka alla utgifter. Ansökningarna skall vara åtföljda av expertutlåtanden, då så är möjligt.

2. Ansökningar som har sin grund i olyckor eller naturkatastrofer skall, på grund av den brådskande insats som dessa kan medföra, ges omedelbar prioritetshandling av kommittén, som bör ha en reservfond till sitt förfogande för sådana oförutsedda utgifter.

3. Innan kommittén fattar sitt beslut skall den utföra sådana undersökningar och ha de samråd som den anser nödvändiga.

Artikel 22

Bistånd som ges av Världsarvskommittén kan ta följande former:

(a) utredningar rörande konstnärliga, vetenskapliga och tekniska problem som uppstår i samband med skydd, bevarande, presentation och återställande av kultur- och naturarvet såsom detta definieras i artikel 11, punkterna 2 och 4 i denna konvention;

(b) tillhandahållande av experter, tekniker och annan yrkeskunnig arbetskraft för att säkerställa att det godkända arbetet blir riktigt utfört;

(c) utbildning av personal och specialister på alla nivåer inom området för identifiering, skydd, bevarande, presentation och återställande av kultur- och naturarvet;

(d) leverans av utrustning som berörd stat inte innehar eller kan anskaffa;

(e) lån till låg ränta eller räntefria lån som kan ha lång återbetalningstid;

(f) i undantagsfall och när särskilda skäl föreligger beviljande av bidrag som inte behöver återbetalas.

Artikel 23

Världsarvskommittén kan också ge internationellt bistånd till nationella eller regiona-

or regional centres for the training of staff and specialists at all levels in the field of identification, protection, conservation, presentation and rehabilitation of the cultural and natural heritage.

Article 24

International assistance on a large scale shall be preceded by detailed scientific, economic and technical studies. These studies shall draw upon the most advanced techniques for the protection, conservation, presentation and rehabilitation of the natural and cultural heritage and shall be consistent with the objectives of this Convention. The studies shall also seek means of making rational use of the resources available in the State concerned.

Article 25

As a general rule, only part of the cost of work necessary shall be borne by the international community. The contribution of the State benefiting from international assistance shall constitute a substantial share of the resources devoted to each programme or project, unless its resources do not permit this.

Article 26

The World Heritage Committee and the recipient State shall define in the agreement they conclude the conditions in which a programme or project for which international assistance under the terms of this Convention is provided, shall be carried out. It shall be the responsibility of the State receiving such international assistance to continue to protect, conserve and present the property so safeguarded, in observance of the conditions laid down by the agreement.

VI. EDUCATIONAL PROGRAMMES

Article 27

1. The States Parties to this Convention shall endeavour by all appropriate means, and in particular by educational and information programmes, to strengthen appreciation and respect by their peoples of the cultural and natural heritage defined in Articles 1 and 2 of the Convention.

2. They shall undertake to keep the public broadly informed of the dangers threatening

la centra för utbildning av personal och specialister på alla nivåer inom området för identifiering, skydd, bevarande, levandegörande och återställande av kultur- och naturarvet.

Artikel 24

Ingående vetenskapliga, ekonomiska och tekniska undersökningar skall utföras innan mer omfattande internationellt bistånd beviljas. Modernaste metoder och teknik för skydd, bevarande, levandegörande och återställande av natur- och kulturarvet skall användas vid dessa undersökningar, och de skall ske i överensstämmelse med denna konventions syften. Utredningarna skall även beakta hur de resurser som finns i den berörda staten bäst kan utnyttjas.

Artikel 25

I allmänhet skall endast en del av de nödvändiga arbetskostnaderna bäras av det internationella samfundet. Bidraget från den stat som mottar internationellt bistånd skall utgöra en väsentlig del av de medel som tilldelas varje program eller projekt, utom i de fall då landets resurser inte tillåter detta.

Artikel 26

Världsarvskommittén och mottagarstaten skall i den överenskommelse som de ingår fastställa på vilka villkor ett program eller projekt, som får internationellt bistånd i enlighet med bestämmelserna i denna konvention, skall utföras. Det tillkommer den stat som mottar sådant internationellt bistånd att fortsätta att skydda, bevara och levandegöra de sålunda skyddade objekten i enlighet med i överenskommelsen föreskrivna villkor.

VI. UTBILDNINGSPROGRAM

Artikel 27

1. De stater som är parter i denna konvention skall med alla lämpliga medel och i synnerhet genom utbildnings- och informationsprogram sträva efter att stärka sina folks uppskattning av och respekt för det kultur- och naturarv som avses i artiklarna 1 och 2 i konventionen.

2. De skall åta sig att hålla allmänheten underrättad om de faror som hotar detta arv

this heritage and of activities carried on in pursuance of this convention.

Article 28

States Parties to this Convention which receive international assistance under the Convention shall take appropriate measures to make known the importance of the property for which assistance has been received and the role played by such assistance.

VII. REPORTS*Article 29*

1. The States Parties to this Convention shall, in the reports which they submit to the General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization on dates and in a manner to be determined by it, give information on the legislative and administrative provisions which they have adopted and other action which they have taken for the application of this Convention, together with details of the experience acquired in this field.

2. These reports shall be brought to the attention of the World Heritage Committee.

3. The Committee shall submit a report on its activities at each of the ordinary sessions of the General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

VIII. FINAL CLAUSES*Article 30*

This convention is drawn up in Arabic, English, French, Russian and Spanish, the five texts being equally authoritative.

Article 31

1. This Convention shall be subject to ratification or acceptance by States members of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization in accordance with their respective constitutional procedures.

2. The instruments of ratification or acceptance shall be deposited with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

och om den verksamhet som bedrivs i enlighet med denna konvention.

Artikel 28

Konventionsstater som mottar internationellt bistånd enligt konventionen skall vidta lämpliga åtgärder för att sprida kunskap om betydelsen av de värden som är föremål för bistånd och om den roll sådant bistånd spelar.

VII. RAPPORTER*Artikel 29*

1. De stater som är parter i denna konvention skall i de rapporter som de framlägger för generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur vid de tidpunkter och på sätt som konferensen bestämmer ge upplysningar om de lagstiftande och administrativa bestämmelser som de har antagit samt om andra åtgärder de har vidtagit för tillämpning av denna konvention jämte redogörelse för de erfarenheter som vunnits på detta område.

2. Världsarvskommittén skall underrättas om dessa rapporter.

3. Kommittén skall framlägga rapport om sin verksamhet vid varje ordinarie möte med generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

VIII. SLUTBESTÄMMELSER*Artikel 30*

Denna konvention är avfattad på arabiska, engelska, franska, ryska och spanska, vilka fem texter är lika giltiga.

Artikel 31

1. Denna konvention skall vara föremål för ratifikation eller godtagande av stater som är medlemmar av Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur i enlighet med deras respektive konstitutionella förfarande.

2. Ratifikations- eller godtagandeinstrument skall deponeras hos generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

Article 32

1. This Convention shall be open to accession by all States not members of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization which are invited by the General Conference of the Organization to accede to it.

2. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

Article 33

This Convention shall enter into force three months after the date of the deposit of the twentieth instrument of ratification, acceptance or accession, but only with respect to those States which have deposited their respective instruments of ratification, acceptance or accession on or before that date. It shall enter into force with respect to any other State three months after the deposit of its instrument of ratification, acceptance or accession.

Article 34

The following provisions shall apply to those States Parties to this Convention which have a federal or non-unitary constitutional system:

(a) with regard to the provisions of this Convention, the implementation of which comes under the legal jurisdiction of the federal or central legislative power, the obligations of the federal or central government shall be the same as for those States Parties which are not federal States;

(b) with regard to the provisions of this Convention, the implementation of which comes under the legal jurisdiction of individual constituent States, countries, provinces or cantons that are not obliged by the constitutional system of the federation to take legislative measures, the federal government shall inform the competent authorities of such States, countries, provinces or cantons of the said provisions, with its recommendation for their adoption.

Article 35

1. Each State Party to this Convention may denounce the Convention.

Artikel 32

1. Denna konvention skall vara öppen för anslutning av alla stater som inte är medlemmar av Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur och som av organisationens generalkonferens inbjuds att ansluta sig till konventionen.

2. Anslutning skall ske genom deponering av anslutningsinstrument hos generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

Artikel 33

Denna konvention träder i kraft tre månader efter dagen för deponering av det tjugonde ratifikations-, godtagande- eller anslutningsinstrumentet men endast i förhållande till de stater som har deponerat sina respektive ratifikations-, godtagande- eller anslutningsinstrument på eller före denna dag. I förhållande till varje annan stat träder konventionen i kraft tre månader efter det att denna stat har deponerat sitt ratifikations-, godtagande- eller anslutningsinstrument.

Artikel 34

Följande bestämmelser skall gälla för de konventionsstater som har en federal eller icke-enhetlig författning:

(a) vad beträffar bestämmelserna i denna konvention vars genomförande faller under den federala eller centrala lagstiftande myndighetens jurisdiktion skall den federala eller centrala regeringens skyldigheter vara de samma som för de konventionsstater som inte är förbundsstater;

(b) vad beträffar bestämmelserna i denna konvention vars genomförande faller under enskilda delstaters, länders, provinser eller kantoners jurisdiktion som enligt sin federala författning inte har skyldighet att vidta lagstiftande åtgärder, skall den federala regeringen upplysa de behöriga myndigheterna i sådana stater, länder, provinser eller kanton om nämnda bestämmelser samt rekommendera att de antas.

Artikel 35

1. Varje stat som är part i denna konvention kan säga upp konventionen.

2. The denunciation shall be notified by an instrument in writing, deposited with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

3. The denunciation shall take effect twelve months after the receipt of the instrument of denunciation. It shall not affect the financial obligations of the denouncing State until the date on which the withdrawal takes effect.

Article 36

The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall inform the States members of the Organization, the States not members of the Organization which are referred to in Article 32, as well as the United Nations, of the deposit of all the instruments of ratification, acceptance or accession provided for in Articles 31 and 32, and of the denunciations provided for in Article 35.

Article 37

1. This Convention may be revised by the General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. Any such revision shall, however, bind only the States which shall become Parties to the revising convention.

2. If the General Conference should adopt a new convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new convention otherwise provides, this Convention shall cease to be open to ratification, acceptance or accession, as from the date on which the new convention enters into force.

Article 38

In conformity with Article 102 of the Charter of the United Nations, this Convention shall be registered with the Secretariat of the United Nations at the request of the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

2. Uppsägning skall ske genom ett skriftligt dokument, som skall deponeras hos generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

3. Uppsägningen träder i kraft tolv månader efter mottagandet av den skriftliga uppsägningen. Den skall inte påverka den uppsägande statens ekonomiska förpliktelser förrän dagen då uppsägningen träder i kraft.

Artikel 36

Generaldirektören för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur skall underrätta de stater som är medlemmar av organisationen, de stater som inte är medlemmar av organisationen som avses i artikel 32 samt Förenta nationerna om deponering av alla ratifikations-, godtagande- eller anslutningsinstrument som anges i artiklarna 31 och 32 och om uppsägningar enligt artikel 35.

Artikel 37

1. Denna konvention kan ändras av generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Sådan ändring skall dock endast vara bindande för stater som blir parter i den ändrade konventionen.

2. Om generalkonferensen antar en ny konvention varigenom denna konvention helt eller delvis ändras, skall denna konvention, såvida inte den nya konventionen föreskriver annat, upphöra att vara öppen för ratifikation, godtagande eller anslutning från dagen då den nya ändrade konventionen träder i kraft.

Artikel 38

1. Denna konvention kan ändras av generalkonferensen för Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur. Sådan ändring skall dock endast vara bindande för stater som blir parter i den ändrade konventionen.

Skrivelse från forskningsrådet angående "The International Convention for the protection of the World Cultural and Natural Heritage"

The International Convention for the Protection of the World Cultural and Natural Heritage syftar till att stimulera till och underlätta bevarandet av kulturella (huvudsakligen historiska) och naturliga minnesmärken.

I februari 1982 hade 62 länder anslutit sig till konventionen, som arbetar genom en World Heritage Committee. Denna har som uppgift att upprätta en förteckning över unika kulturella och naturliga minnesmärken, en lista över dylika i fara att försvinna samt därtill att fördela medel ur the World Heritage Fund för att främja konventionens syften. Dessa medel utgår i huvudsak ur inflytande medlemsavgifter.

Det land som ansluter sig till konventionen ansluter sig därmed till dess principer och förbinder sig att betala en (mindre) avgift. Det är principer som Sverige sedan ganska lång tid tillämpar och vad som i övrigt följer därav kan inte heller orsaka bekymmer. Det gäller närmast att ge förslag till objekt, som kan uppföras på den förstnämnda listan, låt vara att det inte är någon brådska därmed (formellt inom tio år). Sådana objekt har vi flera och att döma av vad som redan finns på listan kan de vara av typen Gamla Stan i Stockholm, Lunds domkyrka, någon av de romanska kyrkorna (med bysantinska inslag och gärna kopplad till vikingatida bildstenar) på Gotland eller vad gäller naturliga objekt, nationalparker (ex. Sarek), Vindelälven etc.

Sveriges (och flertalet i-länders) insats får nog i huvudsak anses ligga på ett annat plan. I det stora flertalet u-länder försiggår en snabb förstöring av många unika såväl historiska som naturliga "monument". Konventionen ger bevarandet av unika dylika internationell status och ger därtill stöd i skilda former åt strävanden att bevara dem. Det behövs i hög grad.

Sverige bör därför tveklöst ansluta sig till konventionen och ratificera den, så som ex. Danmark och Norge tidigare gjort. Då det gäller uppförandet av naturliga minnesmärken på den ovan diskuterade listan, kan ev. diskussion med dessa länder äga rum, så att en spridning över naturmiljöerna sker.

Stockholm den 4 oktober 1982

Hans Landberg
Huvudsekreterare

Skrivelse från svenska unescorådet angående ratifikation av konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv

Unesco antog vid generalkonferensen 1972 en konvention om skydd för världens kultur- och naturarv. Sverige har bl a på grund av tveksamhet vid konventionens antagande rörande det avgiftssystem som föreslogs ännu inte ratificerat konventionen.

Unescorådet finner emellertid att tiden nu är mogen för Sverige att ånyo överväga en anslutning till konventionen. Skälen därtill är bl.a. följande: antalet som nu anslutit sig till konventionen är nu så stort (62 länder) att en svensk anslutning ter sig alltmer naturlig. Då Sveriges relativt avancerade positioner på det internationella miljövårdsområdet är kända, torde det te sig en smula egendomligt att man avstår från att ratificera de konventioner som finns på området.

De överväganden som låg till grund för den svenska tveksamheten till konventionen redan då den antogs (bl a avgiftssystemet) kvarstår i och för sig oförändrade. Rådets uppfattning är dock att en alltför stor vikt inte bör tillmätas dessa överväganden. De medel som kommer att betalas ut från svensk sida bör snarare betraktas som ett mindre bidrag till u-ländernas försök att bevara sitt natur- och kulturarv än som en anslutningsavgift för svensk del, där vi kan vänta oss nytta för vår egen kultur- och naturvård.

Från flera andra myndigheter har under årens lopp lika påminnelser kommit om konventionens existens, och det kan därför finnas skäl att ånyo genom ett remissförfarande bereda dessa myndigheter och övriga berörda instanser i Sverige tillfälle att yttra sig över konventionen mot bakgrund av den allt bredare anslutningen. Rådet erinrar här särskilt om den meningssyttring som inkommit från forskningsrådsnämnden till utbildningsdepartementet.

Enligt rådets mening bör en svensk anslutning föregås av ett remissförfarande där innebörden och konsekvenserna av en svensk anslutning till konventionen klagörs i möjligaste mån.

Stockholm den 12 oktober 1982

Ernst Michanek
ordförande

Jens Cavallin
sekreterare

Remissammanställning

Unescos konvention av år 1972 om skydd för världens kultur- och naturarv

Konventionen remitterades den 19 januari 1983 till riksantikvarieämbetet och statens historiska museer, statens kulturråd, statens naturvårdsverk, forskningsrådsnämnden, naturvetenskapliga forskningsrådet samt vetenskapsakademien, vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien, svenska naturskyddsföreningen, fältbiologerna och miljöförbundet. Yttrande har avgivits av riksantikvarieämbetet och statens historiska museer, statens naturvårdsverk, forskningsrådsnämnden, naturvetenskapliga forskningsrådet samt vetenskapsakademien, vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien och svenska naturskyddsföreningen.

Beträffande Sveriges anslutning till konventionen är samtliga instanser eniga. Enligt akademiernas uppfattning borde en sådan anslutning inträtt för länge sedan och avgörande är därvid att konventionen ger en grund för samverkan kring en uppgift som otvivelaktigt är av utomordentlig gemensam internationell betydelse: att värna om världens kultur- och naturarv. *Naturvårdsverket* anser att en svensk ratificering av konventionen är en naturlig följd av den betydande satsning för internationell miljövård som Sverige gör på olika områden och menar att konventionen utgör ett betydelsefullt medel för att bidra till skydd av världens kultur- och naturarv, i synnerhet i utvecklingsländerna.

Beträffande för- och nackdelar från svensk synpunkt av en anslutning konstaterar *riksantikvarieämbetet* att det inte är meningsfullt att diskutera konventionen i dessa termer, men framhåller ändå att det internationella perspektivet och samarbetet är av vital betydelse för en ledande diskussion kring urvalsprinciper och former för skydd samt för metodutveckling och erfarenhetsutbyte på dokumentations- och vårdsidan liksom för forskning. *Naturvetenskapliga forskningsrådet* framhåller som den enda eventuella nackdelen av en svensk anslutning att den utsedda kommittén för verksamheten skulle kunna hindras i sitt arbete på grund av onödig byråkrati eller bristande resurser för initiering av forskning och andra åtgärder.

Till frågan om Sverige bör betala den obligatoriska avgiften eller begära befrielse från sådan i enlighet med konventionens bestämmelser i artikel 16 menar samtliga instanser, som yttrat sig att sådan befrielse inte bör begäras.

De möjligheter som ges i konventionen att anmäla ett antal objekt som särskilt skyddsvärda och eventuellt att föras upp som förslag till objekt på "världsarvslistan" har endast berörts av *riksantikvarieämbetet* och *statens historiska museer*, som lämnar en lista på fem objekt. *Naturvårdsverket* menar att det i stället skall uppdras åt verket att efter samråd med berörda myndigheter, institutioner och organisationer till regeringen inkomma med förslag om lämpliga svenska objekt och *svenska naturskyddsföreningen* menar att urvalskriterierna måste slås fast, vilket kräver ingående överväganden. Även *akademierna* uppger sig vara beredda att lämna förslag på lämpliga objekt i detta sammanhang efter ingående diskussioner med företrädare för myndigheter och organisationer inom de aktuella områdena. *Naturvetenskapliga forskningsrådet* pekar på de tropiska regn-

skogarna som mycket angelägna och är dessutom berett att lämna synpunkter på val av områden som kan ha betydelse för den naturvetenskapliga forskningen. Detta bör enligt rådets uppfattning föregås av diskussioner med våra grannländer.

CONVENTION ON THE RECOGNITION OF STUDIES, DIPLOMAS AND DEGREES CONCERNING HIGHER EDUCATION IN THE STATES BELONGING TO THE EUROPE REGION

adopted at Paris, 21 December 1979

PREAMBLE

The States of the Europe Region, Parties to this Convention.

Recalling that, as the General Conference of Unesco has noted on several occasions in its resolutions concerning European co-operation, 'the development of co-operation between nations in the fields of education, science, culture and communication, in accordance with the principles set out in Unesco's Constitution, plays an essential role in the promotion of peace and international understanding'.

Conscious of the close relationship that exists between their cultures, despite their diversity of languages and the differences in economic and social systems, and desiring to strengthen their co-operation in the field of education and training in the interests of the well-being and lasting prosperity of their peoples,

Recalling that the States meeting in Helsinki expressed, in the Final Act of the Conference on Security and Co-operation in Europe (1 August 1975), their intention 'to improve access, under mutually acceptable conditions for students, teachers and scholars of the participating States to each other's educational, cultural and scientific institutions...in particular by arriving at the mutual recognition of academic degrees and diplomas either through governmental agreements, where necessary, or direct arrangements between universities and other institutions of higher learning and research', and also by 'promoting a more exact assessment of the problems of comparison and equivalence of academic degrees and diplomas',

KONVENTION OM ERKÄNNANDE AV STUDIER, DIPLOM OCH EXAMINA AVSEENDE HÖGRE UTBILDNING I STATER SOM TILLHÖR EUROPA-REGIONEN INOM UNESCO

antagen i Paris den 21 december 1979

INLEDNING

Parterna i denna konvention, stater tillhörande Europa-regionen,

som erinrar sig att såsom Unesco:s generalkonferens har framhållit vid åtskilliga tillfällen i sina resolutioner rörande europeiskt samarbete "utvecklingen av samarbete mellan nationer på utbildningens, vetenskapens, kulturens och kommunikationens område enligt principerna i Unesco:s stadga spelar en väsentlig roll för att främja fred och internationell förståelse",

som är medvetna om det nära sambandet mellan deras kulturer trots många olika språk och skillnader i ekonomiska och sociala system, och som önskar stärka samarbetet på utbildningsområdet för folkens välfärd och varaktiga framgång,

som erinrar sig att staterna som sammanträdde i Helsingfors i slutdokumentet från konferensen om säkerhet och samarbete i Europa (1 augusti 1975) uttryckte sin avsikt att "förbättra tillgången till varandras utbildnings-, kulturella och vetenskapliga institutioner för studenter, lärare och vetenskapsmän från de deltagande staterna på ömsesidigt godtagbara villkor . . . särskilt genom att . . . uppnå ett ömsesidigt erkännande av akademiska grader och betyg antingen genom överenskommelser mellan regeringarna, där så är nödvändigt, eller genom direkta arrangemang mellan universitet och andra institutioner för högre undervisning och forskning", och även genom att "främja en mera exakt bedömning av frågor rörande akademiska graders och betygs jämförbarhet och ekvivalens",

Recalling that, with a view to promoting the attainment of these objectives, most of the Contracting States have already concluded bilateral or subregional agreements among themselves concerning the equivalence or recognition of diplomas; but desiring, while pursuing and intensifying their efforts at the bilateral and subregional levels, to extend their co-operation in this field to the whole Europe Region,

Convinced that the great diversity of higher education systems in the Europe Region constitutes an exceptionally rich cultural asset which should be preserved, and desiring to enable all their peoples to benefit fully from this rich cultural asset by facilitating access by the inhabitants of each Contracting State to the educational resources of the other Contracting States, more especially by authorizing them to continue their education in higher educational institutions in those other States.

Considering that, to authorize admission to further stages of study, the concept of the recognition of studies should be employed, a concept which in a context of social and international mobility, makes it possible to evaluate the level of education reached bearing in mind knowledge acquired, as attested by diplomas and degrees obtained and also the individual's other relevant qualifications, so far as these may be deemed acceptable by competent authorities,

Considering that the recognition by all the Contracting States of studies, certificates, diplomas and degrees obtained in any one of them is intended to develop the international mobility of persons and the exchange of ideas, knowledge and scientific and technological experience, and that it would be desirable to accept foreign students into establishments of higher education on the understanding that recognition of their studies or diplomas shall at no time confer on them greater rights than those enjoyed by national students,

Noting that this recognition constitutes one of the conditions necessary for:

1. Enabling means of education existing in their territories to be used as effectively as possible,
2. Ensuring that teachers, students, re-

som erinrar sig att de flesta avtalssslutande staterna i avsikt att främja uppnåendet av dessa syften redan har slutit bilaterala eller subregionala inbördes överenskommelser rörande betygs ekvivalens eller erkännande, men som önskar utvidga samarbetet på detta område till hela Europa-regionen samtidigt som de fortsätter med och ökar sina ansträngningar på bilateral och subregional nivå,

som är övertygande om att de många skilda formerna av högskoleväsen inom Europa-regionen utgör en ovanligt rik kulturtillgång som borde bevaras, och som önskar göra det möjligt för alla sina folk att till fullo dra nytta av denna rika kulturtillgång genom att för invånarna i varje avtalssslutande stat underlätta tillgången till de andra avtalssslutande staternas utbildningsresurser, framför allt genom att tillåta dem att fortsätta sin utbildning vid högskolor i dessa andra stater,

som beaktar att för att kunna tillåta tillträde till högre studier begreppet erkännande av studier bör användas, ett begrepp som i ett sammanhang med social och internationell rörlighet gör det möjligt att bedöma den uppnådda utbildningsnivån med beaktande av de kunskaper som framgår av betyg och examina och även individens övriga relevanta kvalifikationer i den mån dessa kan anses godtagbara av behöriga myndigheter,

som beaktar att erkännande från samtliga avtalssslutande stater av i någon av dem bedrivna studier, erhållna betyg, diplom och examina är avsett att utveckla personers internationella rörlighet och utbyte av idéer, kunskaper samt vetenskapliga och teknologiska erfarenheter och att det vore önskvärt att ge utländska studenter tillträde till högskolor under förutsättning att erkännande av deras studier eller betyg inte vid något tillfälle ger dem större rättigheter än de som inhemska studenter åtnjuter,

som uppmärksammar att detta erkännande är en av de nödvändiga förutsättningarna för att:

1. möjliggöra att befintliga utbildningsresurser inom deras territorier nyttjas så effektivt som möjligt,
2. säkerställa en större rörlighet bland lä-

search workers and professional workers have greater mobility,

3. Alleviating the difficulties encountered on their return by persons who have been trained or educated abroad,

Desiring to ensure that studies, certificates, diplomas and degrees are recognized as widely as possible, taking into account the principles of the promotion of lifelong education, the democratization, and the adoption and application of an education policy allowing for structural, economic, technological and social changes and suited to the cultural context of each country,

Determined to sanction and organize their future collaboration in these matters by means of a convention which will be the starting point for concerted dynamic action taken in particular by means of national, bilateral, subregional and multilateral machinery already existing or that may be deemed necessary.

Mindful that the ultimate objective set by the General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization consists in 'preparing an International Convention on the Recognition and the Validity of Degrees, Diplomas and Certificates issued by establishments of Higher Learning and Research in all Countries',

Have agreed as follows:

I. DEFINITIONS

Article 1

1. For the purpose of this Convention, the 'recognition' of a foreign certificate, diploma or degree of higher education means its acceptance as a valid credential by the competent authorities in a Contracting State and the granting to its holder of rights enjoyed by persons who possess a national certificate, diploma or degree with which the foreign one is assessed as comparable. Recognition is further defined as follows:

(a) Recognition of a certificate, diploma or degree with a view to undertaking or pursuing studies at the higher level shall enable the holder to be considered for entry to the higher educational and research institutions of any Contracting State as if he were holder of a comparable certificate, diploma or degree issued in the Contracting State concerned.

rare, studenter, forskare och högskoleutbildade personer,

3. minska de svårigheter som personer med utbildning utomlands möter vid hemkomsten;

som önskar säkerställa att studier, betyg, diplom och examina erkänns i så stor utsträckning som möjligt med beaktande av principerna om främjande av återkommande utbildning, utbildningens demokratisering samt antagande och tillämpning av en utbildningspolitik som tillåter strukturella, ekonomiska, tekniska och sociala förändringar och är anpassad till varje lands kultur,

som är fast besluten att godkänna och organisera det framtida samarbetet i dessa frågor genom en konvention som skall bli utgångspunkten för ett gemensamt kraftfullt handlande, särskilt med hjälp av nationella, bilaterala, subregionala och multilaterala befintliga arrangemang eller sådana som kan anses bli nödvändiga,

som uppmärksammar att det av Förenta nationernas organisations för utbildning, vetenskap och kultur generalkonferens uppställda slutmålet innebär att "utarbeta en internationell konvention om erkännande och giltighet av examina, diplom och betyg som utfärdats av högskoleenheter i alla länder",

har överenskommit om följande:

I. DEFINITIONER

Artikel 1

1. I denna konvention avses med "erkännande" av utländskt betyg, diplom eller examen från högskola att behöriga myndigheter i en avtalslutande stat godtar dessa samt beviljar innehavare av jämförbart utländskt betyg, diplom eller examen samma rättigheter som innehavare av inhemskt betyg, diplom eller examen åtnjuter. Erkännande definieras vidare enligt följande:

a) erkännande av betyg, diplom eller examen i syfte att bedriva studier på högre nivå skall göra det möjligt för innehavare att få tillträde till en avtalslutande stats högskoleenheter på samma villkor som om han innehade i den berörda avtalslutande staten utfärdat jämförbart betyg, diplom eller examen. Sådant erkännande befriar inte innehavare av

Such recognition does not exempt the holder of the foreign certificate, diploma or degree from complying with the conditions (other than those relating to the holding of a diploma) which may be required for admission to the higher educational or research institution concerned of the receiving State.

(b) Recognition of a foreign certificate, diploma or degree with a view to the practice of a profession is recognition of the professional preparation of the holder for the practice of the profession concerned, without prejudice, however, to the legal and professional rules or procedures in force in the Contracting States concerned. Such recognition does not exempt the holder of the foreign certificate, diploma or degree from complying with any other conditions for the practice of the profession concerned which may be laid down by the competent governmental or professional authorities.

(c) Recognition of a certificate, diploma or degree should not, however, entitle the holder to more rights in another Contracting State than he would enjoy in the country in which the certificate, diploma or degree was awarded.

2. For the purposes of this Convention, 'partial studies' means periods of study or training which while not constituting a complete course are such that they add significantly to the acquisition of knowledge or skills.

II. AIMS

Article 2

1. The Contracting States intend to contribute through their joint action both to the promotion of the active co-operation of all the countries of the Europe Region in the cause of peace and international understanding, and to the development of more effective collaboration with other Member States of Unesco with regard to a better use of their educational, technological and scientific potential.

2. The Contracting States solemnly declare their firm resolve to co-operate closely within the framework of existing intergovernmental agreements, with a view to:

utländskt betyg, diplom eller examen från att underkasta sig de villkor (förutom de som berör innehav av diplom) som kan krävas för tillträde till den mottagande statens berörda högskoleenhet.

b) erkännande av utländskt betyg, diplom eller examen i syfte att utöva ett yrke är erkännande av innehavares yrkesförberedelse för utövande av berört yrke, dock utan förfång för berörda avtalslutande staters gällande lagar och förordningar om yrkesutövning. Sådant erkännande befriar inte innehavare av utländskt betyg, diplom eller examen från att underkasta sig övriga av behöriga statliga myndigheter eller fackorganisationer fastställda villkor för utövande av berörda yrke.

c) erkännande av betyg, diplom eller examen bör emellertid inte ge innehavare fler rättigheter i annan avtalslutande stat än de han skulle åtnjuta i det land där betyg, diplom eller examen utfärdades.

2. I denna konvention avses med "delstudier" studie- eller utbildningsperioder som så länge de inte utgör en fullständig kurs är av den art att de väsentligt bidrar till ökade kunskaper och färdigheter.

II. SYFTEN

Artikel 2

1. De avtalslutande staterna har för avsikt att för fred och internationell förståelse genom gemensamma åtgärder bidra både till främjandet av aktivt samarbete mellan samtliga länder inom Europa-regionen och till utvecklingen av ett effektivare samarbete med andra medlemsstater inom Unesco i vad avser ett bättre nyttjande av deras utbildnings-, teknologiska och vetenskapliga potential.

2. De avtalslutande staterna förklarar högtidligt att de är fast beslutna att nära samarbete inom ramen för sin lagstiftning och konstitutionella struktur såväl som inom ramen för befintliga mellanstatliga överenskommelser i syfte att:

(a) Enabling, in the interest of the Contracting States, and consistent with their general policy for educational provision and administrative procedures, the best use of their available education and research resources, and for this purpose:

(i) to make their higher educational institutions as widely accessible as possible to students or researchers from any of the Contracting States;

(ii) to recognize the studies, certificates, diplomas and degrees of such persons;

(iii) to examine the possibility of elaborating and adopting similar terminology and evaluation criteria which would facilitate the application of a system which will ensure the comparability of credits, subjects of study and certificates, diplomas and degrees;

(iv) to adopt a dynamic approach in matters of admission to further stages of study, bearing in mind knowledge acquired, as attested by certificates, diplomas and degrees, and also the individual's other relevant qualifications, so far as these may be deemed acceptable by competent authorities;

(v) to adopt flexible criteria for the evaluation of partial studies, based on the educational level reached and on the content of the courses taken, bearing in mind the interdisciplinary character of knowledge at the higher educational level;

(vi) to improve the system for the exchange of information regarding the recognition of studies, certificates, diplomas and degrees;

(b) Constantly improving curricula in the Contracting States and methods of planning and promoting higher education, on the basis of not only the requirements for economic, social and cultural development, the policies of each country and also the objectives that are set out in the recommendations made by the competent organs of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization concerning the continuous improvement of the quality of education, the promotion of lifelong education and the democratization of education, but also the aims of the full development of the human personality and of understanding, tolerance and friendship among nations and in general all aims

a) i de avtalsslutande staternas intresse och i överensstämmelse med deras allmänna politik beträffande utbildningsutbud och administrativa förfaranden möjliggöra det bästa utnyttjandet av tillgängliga utbildnings- och forskningsresurser och för detta syfte:

1) i så stor utsträckning som möjligt göra högskolorna tillgängliga för studenter eller forskare från en avtalsslutande stat;

2) erkänna sådana personers studier, betyg, diplom och examina;

3) undersöka möjligheterna att utarbeta och anta liknande terminologi och bedömningskriterier, vilket skulle underlätta tillämpningen av ett system som skall säkerställa poängs, ämnens samt betygs, diploms och examinas jämförbarhet;

4) kraftfullt angripa frågor som berör tillträde till högre studier med beaktande av de kunskaper som framgår av betyg, diplom och examina samt även individens övriga relevanta kvalifikationer såvida dessa kan anses godtagbara av behöriga myndigheter;

5) anta flexibla kriterier för bedömning av delstudier på grundval av uppnådd utbildningsnivå och kursernas innehåll med beaktande av kunskapernas tvärvetenskapliga karaktär på högskolenivå;

6) förbättra systemet för informationsutbyte om erkännande av studier, betyg, diplom och examina;

b) ständigt förbättra kursplaner och planeringsmetoder i de avtalsslutande staterna samt främja den högre utbildningen på grundval av inte blott kraven på ekonomisk, social och kulturell utveckling, varje lands politik och även de mål som fastställts i rekommendationerna från Förenta nationernas organisations för utbildning, vetenskap och kultur behöriga organ beträffande ständig förbättring av utbildningskvalitet, främjande av återkommande utbildning och demokratisering av utbildningen utan även på grundval av målsättningen som innebär en fullständig utveckling av den mänskliga personligheten och av förståelse, tolerans och vänskap mellan nationer och i största allmänhet samtliga

concerning human rights assigned to education by the Universal Declaration of Human Rights and the United Nations International Covenants on Human Rights and the Unesco Convention Against Discrimination in Education.

(c) Promoting regional and world-wide co-operation for the solution of the 'problems of comparison and equivalence between academic degrees and diplomas'....as well as for recognition of studies and academic diplomas.

3. The Contracting States agree to take all feasible steps at the national, bilateral and multilateral levels, in particular by means of bilateral, subregional, regional or other agreements, arrangements between universities or other higher educational institutions and arrangements with the competent national or international organizations and other, with a view to the progressive attainment by the competent authorities concerned of the goals defined in the present article.

III. UNDERTAKINGS FOR IMMEDIATE APPLICATION

Article 3

1. The Contracting States in addition to any obligations of governments, agree to take all feasible steps with a view to encouraging the competent authorities concerned to give recognition, as defined in Article 1, paragraph 1 to secondary school leaving certificates and other diplomas issued in the other Contracting States that grant access to higher education with a view to enabling the holders to undertake studies in institutions of higher education situated in respective territories of the Contracting States.

2. Without prejudice to the provisions of Article 1, paragraph 1 (a), however, admission to a given higher educational institution may also be dependent upon the availability of places and the qualifications concerning linguistic knowledge required in order profitably to undertake the studie in question.

Article 4

1. The Contracting States, in addition to any obligations of governments, agree to take

mål som berör de mänskliga rättigheterna då det gäller utbildning enligt den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och Förenta nationernas internationella konventioner om de mänskliga rättigheterna och Unesco-konventionen mot diskriminering i utbildningen.

c) främja regionalt och globalt samarbete för att lösa "frågorna rörande akademiska examina och betygs jämförbarhet och ekvivalens" ... såväl som för att uppnå erkännande av studier och akademiska betyg.

3. De avtalslutande staterna överenskommer att vidta alla lämpliga åtgärder på nationell, bilateral och multilateral nivå, framför allt genom bilaterala, subregionala, regionala eller andra överenskommelser, arrangemang mellan universitet eller andra högskolor samt arrangemang med behöriga nationella eller internationella organisationer och andra organ för att berörda behöriga myndigheter gradvis skall uppnå de i denna artikel fastställda målen.

III. OMEDELBARA ÅTAGANDEN

Artikel 3

1. De avtalslutande staterna överenskommer att, förutom regeringsåtaganden, vidta alla lämpliga åtgärder för att uppmuntra berörda behöriga myndigheter att, enligt artikel 1, punkt 1, erkänna avgångsbetyg från gymnasieskolan och andra i övriga avtalslutande stater utfärdade diplom som beviljar tillträde till högre utbildning i syfte att göra det möjligt för innehavare att bedriva studier vid högskolor på de avtalslutande staternas respektive territorier.

2. Utan förfång för bestämmelserna i artikel 1, punkt 1a) kan emellertid tillträde till en viss högskola även bero på tillgången av platser samt krav på erforderliga språkkunskaper för att framgångsrikt kunna tillgodogöra sig ifrågasvarande studier.

Artikel 4

1. De avtalslutande staterna överenskommer att, förutom regeringsåtaganden, vidta

all feasible steps with a view to encouraging the competent authorities concerned to:

(a) give recognition as defined in Article 1, paragraph 1 to certificates, diplomas and degrees with a view to enabling the holders to pursue advanced studies and training and undertake research in their institutions of higher education:

(b) define, so far as possible, the procedure applicable to the recognition, for the purpose of the pursuit of studies, of the partial studies pursued in higher educational institutions situated in the other Contracting States.

2. The provisions of Article 3, paragraph 2 above shall apply to the cases covered by this article.

Article 5

The Contracting States, in addition to any obligations of governments, agree to take all feasible steps with a view to encouraging the competent authorities concerned to give recognition to the certificates, diplomas or degrees issued by the competent authorities of the other Contracting States for the purpose of practising a profession within the meaning of Article 1, paragraph 1 (b).

Article 6

Where admission to educational institutions in the territory of a Contracting State is outside the control of that State, it shall transmit the text of the Convention to the institutions concerned and use its best endeavours to obtain the acceptance by the latter of the principles stated in Sections II and III of the Convention.

Article 7

1. Considering that recognition refers to the studies followed and the certificates, diplomas or degrees obtained from institutions approved by the competent authorities concerned in the Contracting State in which the certificates, diplomas, or degrees were obtained, any person, of whatever nationality or political or legal status, who has followed such studies and obtained such certificates, diplomas or degrees shall be eligible for consideration to benefit from the provisions of Articles 3, 4 and 5.

2. Any national of a Contracting State who has obtained in the territory of a non-Con-

tracting State all the appropriate measures in order to encourage the competent authorities concerned to:

a) Enligt artikel 1, punkt 1 erkänna betyg, diplom och examina för att göra det möjligt för innehavare att bedriva högre teoretiska och yrkesinriktade studier samt bedriva forskning vid deras högskolor;

b) Så långt som möjligt fastställa lämpliga metoder för erkännande av delstudier i syfte att bedriva studier vid högskolor i andra avtalsslutande stater.

2. Bestämmelserna i artikel 3, punkt 2 ovan, skall tillämpas på de fall som behandlas i denna artikel.

Artikel 5

De avtalsslutande staterna överenskommer, förutom regeringsåtaganden, att vidta alla lämpliga åtgärder för att uppmuntra berörda behöriga myndighet att erkänna av behöriga myndigheter i de övriga avtalsslutande staterna utfärdade betyg, diplom eller examina i syfte att utöva ett yrke enligt artikel 1, punkt 1b).

Artikel 6

Då tillträde till högskolor på avtalsslutande stats territorium ligger utanför den statens kontroll, skall den översända konventionstexten till berörda högskolor och försöka förmå dessa att godkänna de principer som fastställts i del II och III i detta avtal.

Artikel 7

Med hänsyn till att erkännande avser studier som bedrivits vid och betyg, diplom eller examina från av berörda behöriga myndigheter godkända högskolor i den avtalsslutande staten i vilken betygen, diplomerna eller examina erhöles skall en person, oberoende av nationalitet eller politisk eller rättslig ställning, som bedrivit sådana studier och erhållit sådana betyg, diplom eller examina vara berättigad att dra nytta av bestämmelserna i artikel 3, 4 och 5.

2. Medborgare i en avtalsslutande stat som på en icke avtalsslutande stats territorium er-

tracting State one or more certificates, diplomas or degrees comparable to those defined in Articles 3, 4 and 5 may avail himself of those provisions which are applicable, on condition that his certificates, diplomas or degrees have been recognized in his home country and in the country in which he wishes to continue his studies.

MACHINERY FOR IMPLEMENTATION

Article 8

The Contracting States shall undertake to work for the attainment of the objectives defined in Article 2 and shall make their best efforts to ensure that the undertakings set forth in Articles 3, 4, 5 and 6 above are put into effect by means of:

- (a) national bodies;
- (b) the Regional Committee defined in Article 10;
- (c) bilateral or subregional bodies.

Article 9

1. The Contracting States recognize that the attainment of the goals and the execution of the undertakings defined in this Convention will require, at the national level, close co-operation and co-ordination of the efforts of a great variety of national authorities, whether governmental or non governmental, particularly universities, validating bodies and other educational institutions. They therefore agree to entrust the study of the problems involved in the application of this Convention to appropriate national bodies, with which all the sectors concerned will be associated and which will be empowered to propose appropriate solutions. The Contracting States will furthermore take all feasible measures required to speed up the effective functioning of these national bodies.

2. The Contracting States shall co-operate with the competent authorities of another Contracting State especially by enabling them to collect all information of use to them in their activities relating to studies, diplomas and degrees in higher education.

hållit ett eller flera betyg, diplom eller examina jämförbara med dem som anges i artikel 3, 4 och 5 kan begagna sig av tillämpliga bestämmelser på villkor att hans betyg, diplom eller examina erkänts i hans hemland och i det land i vilket han önskar fortsätta sina studier.

IV. ÅTGÄRDER FÖR GENOMFÖRANDE AV KONVENTIONEN

Artikel 8

De avtalslutande staterna skall åta sig att arbeta för att uppnå de i artikel 2 angivna målen och skall göra sitt yttersta för att säkerställa att de åtaganden som anges i artiklarna 3, 4, 5 och 6 ovan genomförs genom:

- a) nationella organ;
- b) den i artikel 10 angivna regionala kommittén;
- c) bilaterala eller subregionala organ.

Artikel 9

De avtalslutande staterna inser att för att kunna uppnå de mål och för att kunna utföra de åtaganden som anges i denna konvention kommer det på nationell nivå att krävas ett nära samarbete samt en samordning av många olika nationella myndigheters ansträngningar, vare sig de är statliga eller icke-statliga, i synnerhet universitet, intagningsnämnder och andra utbildningsanstalter. De kommer därför överens om att överlåta undersökningen av de problem som tillämpningen av denna konvention medför till lämpliga nationella organ med vilka alla berörda sektorer kommer att samarbeta, och vilka kommer att ha befogenhet att föreslå lämpliga lösningar. De avtalslutande staterna kommer dessutom att vidta alla nödvändiga lämpliga åtgärder för att så snart som möjligt få dessa nationella organ att fungera effektivt.

2. De avtalslutande staterna skall samarbeta med en annan avtalslutande stats behöriga myndigheter, särskilt genom att göra det möjligt för dem att samla all information som de kan använda för sin verksamhet i vad avser studier, diplom och examina inom den högre utbildningen.

3. Every national body shall have at its disposal the necessary means to enable it either to collect, process and file all information of use to it in its activities relating to studies, diplomas and degrees in higher education, or to obtain the information it requires in this connection at short notice from a separate national documentation centre.

Article 10

1. A regional committee composed of representatives of the governments of the Contracting States is hereby set up. Its Secretariat is entrusted to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

2. Non-Contracting States of the Europe Region which have been invited to take part in the diplomatic conference entrusted with the adoption of this Convention shall be able to participate in the meetings of the Regional Committee.

3. The function of the Regional Committee shall be to promote the application of this Convention. It shall receive and examine the periodic reports which the Contracting States shall communicate to it on the progress made and the obstacles encountered by them in the application of the Convention and also the studies carried out by its Secretariat on the said Convention. The Contracting States undertake to submit a report to the Committee at least once every two years.

4. The Regional Committee shall, where appropriate, address to the Contracting States recommendations of a general or individual character concerning the application of this Convention.

Article 11

1. The Regional Committee shall elect its Chairman for each session and adopt its Rules of Procedure. It shall meet in ordinary session at least every two years. The Committee shall meet for the first time three months after the sixth instrument of ratification or accession has been deposited.

2. The Secretariat of the Regional Committee shall prepare the agenda for the meetings of the Committee, in accordance with the instructions it receives from the Commit-

3. Varje nationellt organ skall förfoga över nödvändiga resurser för att antingen kunna samla, bearbeta och arkivera all användbar information för sin verksamhet i vad avser studier, diplom och examina inom den högre utbildningen eller erhålla den information som krävs i detta sammanhang med kort varsel från en fristående nationell dokumentationscentral.

Artikel 10

1. En regional kommitté bestående av representanter från de avtalsslutande staternas regeringar tillsätts härmed. För sekretariatets ledning svarar generaldirektören i Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

2. Icke avtalsslutande stater inom Europa-regionen som har inbjudits att delta i den diplomatiska konferens, vilken har fått till uppdrag att anta denna konvention, skall kunna delta i den regionala kommitténs möten.

3. Den regionala kommitténs uppgift skall vara att främja tillämpningen av denna konvention. Den skall motta och granska de periodiskt återkommande rapporter som de avtalsslutande staterna skall sända till kommittén om de framsteg som gjorts och de hinder som de mött vid tillämpningen av konventionen samt även de studier som dess sekretariat gjort av nämnda konvention. De avtalsslutande staterna åtar sig att avge rapport till kommittén minst en gång vartannat år.

4. Den regionala kommittén skall, när så är lämpligt, sända allmänna eller individuella rekommendationer till de avtalsslutande staterna beträffande tillämpningen av denna konvention.

Artikel 11

1. Den regionala kommittén skall välja ordförande till varje möte och anta en arbetsordning. Den skall minst vartannat år sammankallas till ordinarie möte. Kommittén skall sammanträda första gången tre månader efter det att det sjätte ratifikations- eller anslutningsinstrumentet har deponerats.

2. Den regionala kommitténs sekretariat skall fastställa dagordningen för kommitténs möten i enlighet med de anvisningar den mottar från kommittén samt bestämmelserna i

tee and the provisions of the Rules of Procedure. It shall help national bodies to obtain the information needed by them in their activities.

V. DOCUMENTATION

Artikel 12

1. The Contracting States shall engage in exchanges of information and documentation pertaining to studies, certificates, diplomas and degrees in higher education.

2. They shall endeavour to promote the development of methods and machinery for collecting, processing, classifying and disseminating all the necessary information pertaining to the recognition of studies, certificates, diplomas and degrees in higher education, taking into account existing methods and machinery as well as information collected by national, regional, subregional and international bodies, in particular the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

VI. CO-OPERATION WITH INTERNATIONAL ORGANISATIONS

Artikel 13

The Regional Committee shall make all the appropriate arrangements for associating with its efforts, for the purpose of ensuring that this Convention is applied as fully as possible, the competent international governmental and non-governmental organizations. This applies particularly to the intergovernmental institutions and agencies vested with responsibility for the application of subregional conventions or agreements concerning the recognition of diplomas and degrees in the States belonging to the Europe Region.

VII. INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION UNDER THE AUTHORITY OF A CONTRACTING STATE BUT SITUATED OUTSIDE ITS TERRITORY

Artikel 14

The provisions of this Convention shall apply to studies pursued at, and to certificates, diplomas and degrees obtained from, any in-

arbetsordningen. Det skall hjälpa nationella organ att erhålla erforderlig information för sin verksamhet.

V. DOKUMENTATION

Article 12

1. De avtals Slutande staterna skall delta i utbyte av information och dokumentation beträffande studier, betyg, diplom och examina inom den högre utbildningen.

2. De skall sträva efter att främja en utveckling av metoder och åtgärder för att samla, bearbeta, klassificera och sprida all nödvändig information om erkännande av studier, betyg, diplom och examina inom den högre utbildningen med hänsyn till befintliga metoder och åtgärder såväl som information som samlats av nationella, regionala, subregionala och internationella organ, i synnerhet Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

VI. SAMARBETE MED INTERNATIONELLA ORGANISATIONER

Artikel 13

Den regionala kommittén skall vidta alla lämpliga åtgärder för att få behöriga internationella statliga och icke-statliga organisationer att förena sig med den i dess ansträngningar i syfte att säkerställa denna konvention tillämpas i största möjliga utsträckning. Detta gäller i synnerhet mellanstatliga institutioner och organ som ansvarar för tillämpningen av subregionala konventioner eller överenskommelser om erkännande av betyg och examina i stater som tillhör Europa-regionen.

VII. HÖGSKOLOR UNDER EN AVTALS-SLUTANDE STATS KONTROLL MEN UTANFÖR DESS TERRITORIUM

Artikel 14

Bestämmelserna i denna konvention skall tillämpas på studier som bedrivits vid och på betyg, diplom och examina som erhållits från

stitution of higher education under the authority of a Contracting State, even when this institution is situated outside its territory, provided that the competent authorities in the Contracting State in which the institution is situated have no objections.

VIII. RATIFICATION, ACCESSION AND ENTRY INTO FORCE

Article 15

This Convention shall be open for signature and ratification by the States of the Europe Region which have been invited to take part in the diplomatic conference entrusted with the adoption of this Convention as well as by the Holy See.

Article 16

1. Other States which are members of the United Nations, of one of the Specialized Agencies or of the International Atomic Energy Agency or which are Parties to the Statute of the International Court of Justice may be authorized to accede to this Convention.

2. Any request to this effect shall be communicated to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization who shall transmit it to the Contracting States at least three months before the meeting of the *ad hoc* committee referred to in paragraph 3 of this article.

3. The Contracting States shall meet as an *ad hoc* committee comprising one representative for each Contracting State, with an express mandate from his government to consider such a request. In such cases, the decision of the committee shall require a two-thirds majority of the Contracting States.

4. This procedure shall apply only when the Convention has been ratified by at least 20 of the States referred to in Article 15.

Article 17

Ratification of this Convention or accession to it shall be effected by depositing an instrument of ratification or accession with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

en högskola under avtalsslutande stats kontroll, även om denna högskola är belägen utanför dess territorium, under förutsättning att den avtalsslutande statens behöriga myndigheter, på vars territorium högskolan är belägen, inte har några invändningar.

VIII. RATIFICERING, ANSLUTNING OCH IKRAFTTRÄDANDE

Artikel 15

Denna konvention är öppen för undertecknande och ratificering av de stater tillhörande Europa-regionen som har inbjudits att delta i den diplomatiska konferens vilken fått i uppdrag att anta denna konvention såväl som av påvestolen.

Artikel 16

1. Övriga stater som är medlemmar av Förenta nationerna, något av fackorganen eller av Internationella atomenergiorganet eller som undertecknat Internationella domstolens stadga kan bemyndigas att ansluta sig till denna konvention.

2. Sådan begäran skall delges generaldirektören i Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur som skall sända den till de avtalsslutande staterna minst tre månader före det i punkt 3 i denna artikel angivna *ad hoc*-kommittémötet.

3. De avtalsslutande staterna skall sammanträda som *ad hoc*-kommitté bestående av en representant för varje avtalsslutande stat med fullmakt från sin regering att ta ställning till sådan begäran. I sådana fall krävs två tredjedels majoritet av de avtalsslutande staterna för att kommittén skall kunna fatta beslut.

4. Detta förfarande skall endast tillämpas då konventionen har ratificerats av minst tjugo av de stater som anges i artikel 15.

Artikel 17

Ratificering av denna konvention eller anslutning till den skall ske genom deponering av ratifikations- eller anslutningsinstrument hos generaldirektören i Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

Article 18

This Convention shall enter into force one month after the fifth instrument of ratification has been deposited, but solely with respect to the States which have deposited their instruments of ratification. It shall enter into force for each other State one month after that has deposited its instrument of ratification or accession.

Article 19

1. The Contracting States shall have the right to denounce this Convention.

2. The denunciation shall be signified by an instrument in writing deposited with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

3. The denunciation shall take effect twelve months after the instrument of denunciation has been received. However, persons having benefited from the provisions of this Convention who may be pursuing studies in the territory of the State denouncing the Convention will be able to complete the course of studies they have begun.

Article 20

The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall inform the Contracting States and the other States mentioned in Articles 15 and 16 and also the United Nations of the deposit of all the instruments of ratification or accession referred to in Article 17 and the denunciations provided for in Article 19 of this Convention.

Article 21

In conformity with Article 102 of the United Nations Charter, this Convention shall be registered with the Secretariat of the United Nations at the requests of the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

In witness whereof the undersigned representatives, being duly authorized, have signed this Convention.

Done at Paris, this 21st day of December 1979, in the English, French, Russian and Spanish languages, the four texts being equally authoritative, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Unit-

Artikel 18

Denna konvention träder i kraft en månad efter det att det femte ratifikationsinstrumentet har deponerats, men enbart för de stater som har deponerat sina ratifikationsinstrument. För varje annan stat träder den i kraft en månad efter det att den staten har deponerat sitt ratifikations- eller anslutningsinstrument.

Artikel 19

1. De avtalslutande staterna skall ha rätt att säga upp denna konvention.

2. Uppsägning skall ske skriftligen genom instrument som deponeras hos generaldirektören i Förenta Nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

3. Uppsägning skall träda i kraft tolv månader efter det att instrument om uppsägning har mottagits. Dock skall emellertid personer, som utnyttjat bestämmelserna i denna konvention och som kanske studerar på den stats territorium som säger upp konventionen, kunna få fullfölja de studiekurser de har påbörjat.

Artikel 20

Generaldirektören i Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur skall meddela de avtalslutande staterna och övriga i artikel 15 och 16 nämnda stater och även Förenta nationerna om deponering av samtliga i artikel 17 angivna ratifikations- eller anslutningsinstrument samt om uppsägningar enligt artikel 19 i denna konvention.

Artikel 21

Denna konvention skall enligt artikel 102 i Förenta nationernas stadga registreras vid Förenta nationernas sekretariat på begäran av generaldirektören i Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur.

Till bekräftelse härav har undertecknade representanter, därtill vederbörligen befulldäktigade, undertecknat denna konvention.

Som skedde den 21 december 1979 på engelska, franska, ryska och spanska språken, vilka fyra texter är lika giltiga, i ett enda exemplar som skall deponeras i arkivet hos Förenta nationernas organisation för utbild-

ed Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. A certified copy shall be sent to all the States referred to in Articles 15 and 16 and to the United Nations.

ning, vetenskap och kultur. Bestyrkt kopia skall sändas till alla de stater som avses i artikel 15 och 16 samt till Förenta nationerna.

Innehåll

Proposition	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
1 Inledning	2
1.1 Utvecklingen inom Unesco	2
1.2 Svenska unescorådet	4
1.3 1954 års konvention om skydd för kulturföremål i händelse av väpnad konflikt	4
1.4 1972 års konvention om skydd för världens kultur- och naturarv	5
1.5 1979 års konvention om erkännande av studier, diplom och examina avseende högre utbildning i stater som tillhör Euro- paregionen inom Unesco	6
2 Föredragandens överväganden	7
2.1 Utvecklingen inom Unesco	7
2.2 Svenska unescorådet	10
2.3 Konventionen om skydd för kulturföremål i händelse av väp- nad konflikt	10
2.4 Konventionen om skydd för världens kultur och kulturarv ..	11
2.5 Konventionen om erkännande av studier, diplom och examina rörande högre utbildning i stater som hör till Europaregionen inom Unesco	12
3 Hemställan	13
4 Beslut	13
Bilaga 1 Stadga för Förenta nationernas organisation för utbild- ning, vetenskap och kultur	14
Bilaga 2 Konvention om skydd för kulturegendom i händelse av väpnad konflikt	23
Bilaga 3 Utredning angående konsekvenser av en svensk anslut- ning till Unesco-konventionen av år 1954 och skydd för kulturföremål i händelse av väpnad konflikt	58
Bilaga 4 Remissammanställning	63
Bilaga 5 Konvention om skydd för världens kultur- och naturarv	64
Bilaga 6 Skrivelse från forskningsrådsnämnden angående "The International Convention for the protection of the World Cultural and Natural Heritage"	81
Bilaga 7 Skrivelse från svenska unescorådet angående ratifika- tion av konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv	82
Bilaga 8 Remissammanställning	83
Bilaga 9 Konvention om erkännande av studier, diplom och exa- mina avseende högre utbildning i stater som tillhör Euro- pa-regionen inom Unesco	85